

Brezplačno glasilo Četrtna skupnost Sostro

Številka 9, letnik VII

Sostrčan

November 2025

VESEL BOŽIČ IN SREČNO 2026!

Četrtna skupnost
Sostro

Mestna občina
Ljubljana

Roka roki, ideja ideji – Sostro živi, ker sodelujemo

Drage krajanke in dragi krajani, ko se sprehodimo po naših krajih – od krajev v dolini do prijaznih vasi na Jančah in Lipoglavu –, nas spremlja občutek povezanosti. Sostro ni le prostor na zemljevidu, temveč skupnost ljudi, ki si znamo prisluhniti, si pomagati in se skupaj veseliti dosežkov. Prav ta povezanost nas dela močnejše in daje našemu kraju poseben značaj.

Tudi tokratni Sostrčan prinaša veliko zanimivih zgodb, ki dokazujejo, kako živahno je življenje v naši četrti skupnosti. V rubriki Društva na dlani boste spoznali nova društva, ki bogatijo naš vsakdan – med njimi Športno društvo Janče, Radioklub papir Vevče in Društvo Tomos klub Blajer'ca, skupaj s ponosnim jubilejem PGD Lipoglav, ki letos praznuje 100 let.

Šola in vrtec nam znova dokazujeta, da v naših krajih raste radovedna in ustvarjalna generacija. Prek projektov, kot so Bodi SOS – Erasmus, Teden otroka in Veter v laseh, in številnih drugih dejavnosti se otroci učijo sodelovanja, spoštovanja narave in medsebojne pomoči.

V rubriki Tudi v hribih se dogaja lahko preberete o novih pridobitvah, kot je

odprtje igrišča na Prežganju, v dolini Besnice pa o največjem projektu zadnjih let – izgradnji vodovoda, ki bo povezal več kot 200 gospodinjstev in pomembno izboljšal kakovost življenja.

V vseh 26 zaselkih in vaseh ČS Sostro smo lahko ponosni, da nas družijo toliko različnih zanimanj in dejavnosti – od kulture in športa do skrbi za okolje, zdravje in duhovnost ter samooskrbo. Vsak od nas prispeva svoj delček v mozaik, ki ga imenujemo skupnost, ki živi in dela za dobrobit vsakega posameznika. Zato vabimo vse krajanke in krajane, da

se aktivno vključite v življenje četrtne skupnosti – obiščite dogodke, podprite društva, delite ideje in predloge. Skupaj lahko poskrbimo, da bodo vsi kraji naše ČS Sostro prostor, kjer se dobro živi – ker skupaj ustvarjamo prihodnost našega doma.

Naj v letu 2026 vsaka dlan sreča toplo dlan sokrajana in zaželi same lepe reči tega sveta.

Maruša Babnik

Iz vsebine

Beseda predsednice	3
Svet ČS Sostro	4
Nov zapor v Dobrunjah	6
Komunala pa to!	7
Društva na dlani	14
Kulturni utrip	25
Šola in vrtec	26
Tudi v hribih se dogaja	34
V dolini Besnice	35
Duhovna misel	35
Spoznamo se	37
Dobro je vedeti!	37
Vabila na kulturne dogodke	38
Za najmlajše	40

Četrtna skupnost Sostro
Mestna občina Ljubljana

LJUBLJANA: MESTO/CITY OF LITERATURE ...
• Unescovo kreativno mesto od 2015

Izdajatelj:
Mestna občina Ljubljana
Četrtna skupnost Sostro
Cesta II. grupe odredov 43
1261 Ljubljana Dobrunje
mol.sostro@ljubljana.si
www.cs-sostro.si

Odgovorna urednica: Marjanca Marn

Uredniški odbor:

Maruša Babnik
Mojca Eržen
Franci Košir
Majda Tomc

Lektoriranje: Saša Grčman

Oblikovanje: Color.Id, Uroš Sterle s.p.

Tisk: Tiskarna Januš d.o.o.

Naslovnica: Slavko Žitnik

Naklada: 2.500 izvodov.

ISSN 2670-7071

Drage sokrajanke, dragi sokrajani!

Leto 2025 se končuje – leto številnih izzivov, prizadevanj in lepih dosežkov, ki smo jih ustvarili skupaj. Naša četrtna skupnost, razpeta med dolinami, griči in gozdovi vzhodnega dela Ljubljane, ostaja srce narave, kjer domačini še vedno živimo v sozvočju z okoljem, drug z drugim in s tradicijo.

V minulih letih smo naredili pomembne korake k boljši kakovosti življenja v naši skupnosti. Nadaljevali smo z gradnjo kanalizacije in vodovoda, poskrbeli za varnejše poti, nove prehode za pešce ter prvo semaforizirano križišče. Letos smo uspešno zaključili obnovo vodovoda na Javoru, kjer je bila na novo asfaltirana tudi cesta skozi vas – mimo župnišča in cerkve vse do zadnje hiše. S septembrom pa se je začel izvajati trenutno največji projekt v naši četrtini skupnosti – izgradnja vodovoda v Besnici. Korak za korakom ustvarjamo boljšo povezanost med kraji – z novimi cestnimi odseki, med njimi tudi letos pridobljenim asfaltom pod Jančami, ki nas povezuje z občino Litija. Posebno veselje prinaša večnamensko igrišče na Prežganju, kjer se z navdušenjem družijo vse generacije. V naši četrtini skupnosti pa se končuje tudi gradnja zapora.

Posebej ponosni smo na projekt Prijatelj – Kavalir, ki je bil vzpostavljen z željo, da starejšim in tistim, ki potrebujejo pomoč pri mobilnosti, omogoči večjo samostojnost in dostopnost do osnovnih storitev. V samo enem letu delovanja je bilo opravljenih kar 794 prevozov in prepeljanih 1064 naših krajanov do zdravnika – številke, ki same po sebi govorijo o tem, kako dragocen je ta projekt za našo skupnost. V okviru projekta ZUNAJ smo svetniki s prostovoljnim delom uredili prijeten kotiček za počitek pred Zadržnim domom Zadvor in postavili okrasni kozolček z zemljevidom Četrtna skupnosti Sostro. S tem smo želeli ustvariti prostor, ki povezuje krajanke, spodbuja druženje in obenem predstavlja našo četrtno skupnost v njeni raznolikosti in povezanosti.

Vse te uspehe pa smo lahko dosegli le v sodelovanju z Mestno občino Ljubljana, ki nas podpira pri načrtovanju, financiranju in izvedbi številnih projektov – za kar se najlepše zahvaljujem. Prav zaradi dobrega sodelovanja med občino, svetniki in krajanji se naš kraj razvija, ostaja urejen, prijeten za bivanje in odprt za prihodnost.

Pomembno vlogo pri bogatem življenju našega kraja imajo društva, ki s svojim prostovoljnim delom in predanostjo skrbijo, da se pri nas vedno kaj dogaja. Od kulturnih in športnih prireditev do družabnih srečanj – s svojim delom povezujejo ljudi vseh generacij. Zadržni dom Zadvor je pravo srce dogajanja in najpomembnejše stičišče krajanov, kjer se prepletajo kultura, ustvarjalnost in toplina skupnosti.

Veliko prispevajo tudi Vrtec Pedenjped s tremi enotami Učenjak v Zadvoru, Pedenjškrat na Malem Lipoglavu in Potepuh na Jančah ter Osnovna šola Sostro s štirimi podružnicami Besnica, Janče, Lipoglav in Prežganje, ki se s svojimi dejavnostmi aktivno vključujejo v življenje kraja, sodelujejo z društvi, lokalnimi podjetji in prebivalci ter tako otroke že od malih nog učijo spoštovanja do domačega okolja, narave in ljudi. Njihova energija in ustvarjalnost bogatita našo skupnost ter nas opominjata, kako pomembno je, da mladi začutijo pripadnost kraju, v katerem odrasčajo.

Hvala vsem, ki s svojim delom in dobrimi idejami prispevate k razvoju naše skupnosti. Odkar sem prevzela vodenje Sveta Četrtna skupnosti Sostro, sem ponosna, da lahko skupaj z vami soustvarjam okolje, kjer prevladujeta povezanost in srčnost ljudi.

Pred nami so novi izzivi, a tudi številne priložnosti – le s sodelovanjem, odprtim dialogom in spoštovanjem do narave ter drug do drugega bomo ohranili tisto, kar Sostro dela posebno: povezanost, domačnost in toplino skupnosti.

Drage sokrajanke, dragi sokrajani, leto 2025 se počasi posklavlja in z njim mnogi trenutki, na katere smo lahko ponosni.

Želim si, da bi nas tudi v letu 2026 vodila medsebojna naklonjenost, razumevanje in pripravljenost pomagati drug drugemu.

Želim vam vesel božič in naj vam novo leto prinese zdravja, medsebojnega razumevanja in topline.

Marjanca Marn,
predsednica Sveta Četrtna skupnosti Sostro

Svet ČS Sostro urejal prostor pred Zadružnim domom Zadvor v sklopu projekta ZUNAJ

V Četrtni skupnosti Sostro smo s prostovoljnim delom in podporo projekta Zunaj uredili park pred Zadružnim domom Zadvor. Skupaj s svetniki, društvi in krajanji smo ustvarili prijeten prostor za druženje vseh generacij. Z novimi zasaditvami, klopami in okrasnim kozolčkom smo dali središču kraja svež, povezujoč utrip. z območja Četrtna skupnosti Sostro.

V Četrtni skupnosti Sostro smo v sodelovanju s projektom Zunaj, ki ga izvaja Mestna občina Ljubljana za spodbujanje uresničevanja manjših lokalnih idej in krepitev povezovanja med prebivalci, poskrbeli za prenovljen in prijetnejši videz prostora pred sedežem četrtna skupnosti. Koordinirajo ga studio Prostorč, IPoP – Inštitut za politike prostora in društvo

S skupnimi močmi in dobro voljo je uspela akcija.

Pazilpark, številne pobude pa soustvarjamo prav prebivalke in prebivalci Ljubljane.

Svetniki in predstavniki društev smo se z veseljem odzvali povabilu predsednice Marjanice Marn ter v soboto, 5. julija 2025, izvedli prostovoljno delovno akcijo v parku pred Zadružnim domom Zadvor. S skupnimi močmi smo očistili in uredili park, prekopali gredico, zasadili cvetje in zelišča, obžagali suhe veje dreves ter očistili korita, mize in tlakovce. Komunalno podjetje Ljubljana je podarilo mizo in dve klopi ter poskrbelo za postavitve, s čimer je nastal prijeten kotiček za počitek in druženje obiskovalcev knjižnice, trgovine KZ Zadvor in naključnih mimoidočih.

Na severnem delu parka smo izkopali in zabetonirali temelje za postavitev okrasnega kozolčka, ki je bil postavljen, pokrit in pobarvan v soboto, 12. julija 2025. Na njem je razstavljen zemljevid Četrtna skupnosti Sostro, ki ga je pred leti izdalo Turistično društvo Ljubljana Moste - Polje. Kozolček smo slovesno odkrili ob dnevu Četrtna skupnosti Sostro v nedeljo, 14. septembra 2025, ko je park dokončno zaživel v novi, prijaznejši podobi.

Predsednica in svetniki ČS Sostro se iskreno zahvaljujemo vsem sodelujočim in sponzorjem, ki so s svojim delom, materialom, energijo in dobro voljo prispevali k uspešni uresnitvi projekta. S to pobudo smo znova dokazali, da z

Kozolček postavljen in pokrit.

dobrim zgledom, prostovoljnim delom in sodelovanjem med generacijami ustvarjamo prijetno in urejeno okolje – kraj, kjer spoštujemo preteklost, živimo sedanost in gradimo prihodnost.

Jelka Boštjančič

Postavljanje mize in klopi

ČS Sostro v akciji - druženje, šport in trajnost

Četrtna skupnost Sostro je z ekipo članov Športnega društva Janče sodelovala na turnirjih četrtnih skupnosti v petankah, ki sta potekala 2. julija in 27. avgusta na Trpinčevi poti ob Poti spominov

Mali traktoristi – veliki ambasadorji podeželja.

in tovarništva. Dogodka sta potekala v prijetnem vzdušju, polnem športnega duha, druženja in fair playa. Naši predstavniki so z navdušenjem zastopali Sostro ter prispevali k povezovanju med četrtnimi skupnostmi Mestne občine Ljubljana. Najpomembnejši pa so bili druženje, sklepanje novih prijateljstev in prijateljski duh tekmovanja.

ČS Sostro je sodelovala tudi na zaključku Evropskega tedna mobilnosti na Slovenski cesti v soboto, 20. septembra 2025. Na stojnici se je predstavljalo tudi Športno društvo Zadvor. Dogodek so odprli otroci podružničnih šol Besnica in Janče s traktorji na pedale, ob tem pa so

nastopili harmonikarji Glasbene šole Bučar. Otroci so se preizkusili tudi v vožnji po poligonu, kar je obiskovalcem ponudilo zabavno in poučno izkušnjo. Dogodek je spodbujal trajnostno mobilnost, druženje in sodelovanje ter omogočil prebivalcem, da se поближе spoznajo z idejami za bolj trajnostno prihodnost. Vseh teh dogodkov smo se udeležili z veseljem in ponosom, saj krepijo vezi v naši skupnosti in spodbujajo aktivno ter ustvarjalno sodelovanje med mladimi in odraslimi.

Marjanca Marn

Foto: Andrej Podbršček

ČS Sostro praznovala dan skupnosti – z nasmehi, pesmijo in povezanostjo

V nedeljo, 14. septembra 2025, je v prijetnem in sproščenem vzdušju potekal dan Četrtna skupnosti Sostro, ki je tudi letos združil krajanje iz vseh koncev naše razgibane četrti – od Zadvora do Janč, Lipoglava in Prežganja. Dogodek je bil priložnost za druženje, predstavitev lokalnih društev ter ponosno razstavo ustvarjalnosti in povezanosti domačega okolja.

Slavnostni del programa so obogatili najmlajši in mladi nastopajoči. V kulturnem programu so sodelovali otroci iz vrtca Pedenped, enote Zadvor, ter učenci podružničnih šol Janče, Lipoglav in Prežganje, ki so s pesmijo, plesom in recitacijami navdušili obiskovalce ter dokazali, da je prihodnost naše skupnosti v ustvarjalnih in srčnih rokah. Glasbeno vzdušje so popestrili tudi učenci Glasbene šole Bučar, ki so s čudovitimi glasbenimi točkami navdušili občinstvo. Svoj poseben čar je dogodku dodal moderator Franci Peternel. Ob kulturnem programu so se predstavila delujoča društva Četrtna

Skupno praznovanje.

skupnosti Sostro, ki s svojim delom pomembno prispevajo k razvoju, kulturnemu življenju in povezanosti kraja, ter javne službe Mestne občine Ljubljana – med njimi Mestno redarstvo, Policijska postaja Ljubljana Moste in Ljubljanski

potniški promet ter OZ Rdečega križa Ljubljana. Posebno zanimanje je vzbudila tudi predstavitev društva Rusalka iz sosednje ČS Polje, ki s sodelovanjem bogati medčetrtno povezovanje in krepi prijateljske vezi med skupnostmi. Dogodek je spremljala še razstava V spomin na našega krajana Edvarda Svetka, ki je obiskovalce spomnila na pomemben prispevek in zapuščino dolgoletnega krajana, ki je s svojim delom pustil neizbrisni pečat v lokalnem okolju. Na ogled so bile tudi umetnine osnovnošolke Ane Like Levičar Reth. Praznovanje dneva ČS Sostro je znova dokazalo, da naša skupnost živi in ustvarja s srcem – ob spoštovanju tradicije, sodelovanju in želji po še tesnejšem povezovanju vseh krajev, ki sestavljajo našo četrt. Iskrena zahvala vsem sodelujočim, prostovoljcem in donatorjem, ki so s svojo pomočjo in prispevki omogočili, da smo skupaj ustvarili dan, poln nasmehov, pesmi in toplih vezi.

Maruša Babnik

Foto: Franci Košir

Prijateljstvo med sosedi

Najlepše je prijateljstvo med sosedi. Tako je tudi med četrtnimi skupnostmi in društvi v teh skupnostih. Prijetno in tvorno prijateljstvo je med Četrtno skupnostjo Polje in Četrtno skupnostjo Sostro. Predsednika Marjana Marn in Anton Podobnik si izmenjujeta obiske kulturnih prireditev, skupaj iščeta rešitve za doseganje ciljev, ki bodo v zadovoljstvo krajanov.

Prijateljske vezi so tudi med društvi. Letošnje leto je Kulturno-zgodovinsko društvo Rusalka praznovalo 10-letnico delovanja. S strani ČS Polje smo ob Dnevu Četrtna skupnosti Polje prejeli priznanje in pokal. Bili smo opaženi in si s strani predsednice ČS Sostro prislužili povabilo k sodelovanju na Dnevu Četrtna skupnosti Sostro. Rusalka smo se povabilu odzvale in se predstavile v dvorani Doma krajanov Sostro. Le 14 dni kasneje smo se predstavile na 25. razstavi praznika jeseni v OŠ Sostro, ki ga je organiziralo Sadjarsko-vrtnarsko društvo J. E. Krek iz Sostra.

Osrednji dogodek ob 10-letnici delovanja društva smo Rusalka praznovala sredi oktobra. Na dogodek smo povabili oba predsednika četrtnih skupnosti, ki sta na prireditvi z veseljem prišla. V Centru Zalog smo se jima zahvalili in jima podarili cvetje ter skromno darilo. Lepo je, ko med sosedi zavladava prijateljstvo, saj je sosed vedno tisti, ki ti lahko prvi priskoči na pomoč.

mag. Minka Jerebič,
predsednica društva ter avtorica fotografije

Podelitev zahvale.

Komisija za kulturo in družbene dejavnosti

Bralni klub

Za nami je že drugo leto druženja. Vsak mesec se srečujemo v Knjižnici Zadvor. V preteklem letu je bilo kar 10 takih srečanj. Bralna skupina je prostor, kjer knjige niso le črke na papirju, ampak so izhodišče za prijateljstva, smeh in globlje razumevanje sebe in drugih.

Ponovno smo večkrat gostili našo mlado pesnico Ano Makuc in brali njeno pesniško zbirko Švercam lubenice. Obdelovali smo tudi njen prevod pesniške zbirke Žene sveta, avtorice Carol Ann Duffy. Ob tej priložnosti smo predstavili vsak svojega priljubljenega tujega avtorja. V decembru smo se pogovarjali s pesnicama Metko Jančec Osojnik in Antonijo Jereb. Kulturni praznik smo počastili z branjem Prešernovih pesmi. Veliko odkritje je bila naša gostja Dragica Ropret Žumer, slovenska zmagovalka v kamišibaju. To je starodavno japonsko pripovedovanje zgodb ob ilustracijah. Pravljico nam je predstavila v gorenjskem narečju. Člani

pa smo se vsak s svojo pravljico podali v našo mladost. Od takrat nam vsako srečanje popestri s svojim nastopom ob kamišibaju. Tudi črtice naših znanih avtorjev so zazvenele med knjižnimi policami. Vsako leto v juniju in juliju beremo pod krošnjami pred Brunarico Zadvor. Najprej smo se nasmejali ob besedilih poezije in proze, ki imajo humorno vsebino. Naš krajevni praznik 13. julij pa smo počastili z branjem pesmi pred spomenikom pod Brunarico Zadvor. Tema je bila takrat svoboda. V tem letu smo organizirali tudi dva ogleda gledališke predstave. Eno v SiTi Teatru in eno v MGL. Letošnji september smo začeli s čudovitim pisateljem, našim krajanom Jurijem Črničem. Res smo se zabavali ob romanu Bebo in ob njegovih pravljicah, ki so bile nagrajene in predvajane na Radiu Slovenija pod rubriko pravljice za otroke Lahko noč, otroci! V naši skupini deluje tudi nepogrešljiva Jelka Gašperšič, ki nas vsako srečanje popelje s svojo kitaro in petjem v svet

Srečanje s pisateljem Jernejem Črničem v knjižnici Zadvor.

umetnosti. Skupinsko branje in branje naglas nas opominjata, da so zgodbe vedno bile skupna izkušnja, namenjena delitvi, poslušanju in občutenju skupaj.

Majda Tomc

Nov zapor v Dobrunjah – pomemben korak za varnejšo in pravičnejšo družbo

Četrtna skupnost Sostro se v teh mesecih spoprijema z izjemno pomembnim projektom – izgradnjo novega Zavoda za prestajanje kazni zapora Ljubljana, ki bo umeščen v Dobrunjah. Gre za dolgo načrtovano in pričakovano novogradnjo, ki bo bistveno izboljšala pogoje prestajanja kazni, razbremenila prenatrpane zapore in s tem prispevala k večji varnosti tako v lokalni skupnosti kot širše v družbi.

Zakaj nov zapor?

Zapor na Povšetovi ulici v Ljubljani deluje od decembra 1962, ko se je tja preselil z Miklošičeve ulice. Stavba nikoli ni bila grajena za zaporski namen, zaradi dotrajanosti in prostorskih omejitev pa že dolgo ne omogoča ustreznih pogojev prestajanja kazni zapora. Zaradi prezasedenosti (trenutno kar 158 % nad zmogljivostjo) in slabih prostorskih pogojev so bile zaprtim osebam v preteklosti celo izplačane odškodnine. Te razmere so negativno vplivale tudi na zaposlene in vsakodnevno delo v zavodu. Novogradnja v Dobrunjah predstavlja

odgovor na te težave: z večjo zmogljivostjo in sodobno zasnovo bo omogočila dostojne pogoje za bivanje zaprtih oseb, boljše pogoje za delo zaposlenih in posledično večjo varnost za vse.

Prostorska in organizacijska rešitev

Nov zavod za prestajanje kazni zapora bo sprejel 388 oseb (328 v zaprtem delu in 60 v odprtem oddelku), kar je skoraj trikrat več kot trenutno. Kompleks je zasnovan modularno in omogoča ločeno bivanje različnih kategorij zaprtih oseb. Posebna pozornost je namenjena prostorom za delo

Vhod v zaprti del zavoda.

in izobraževanje, terapevtskim dejavnostim, rekreaciji ter prostorom za obiske. Na voljo bodo delavnice za usposabljanje zaprtih oseb, med drugim lesna delavnica pod okriljem Javnega gospodarskega zavoda Rinka, športne površine ter vrt za pridelavo vrtnin. Vse to prispeva k cilju resocializacije in priprave zaprtih oseb na življenje po prestani kazni. Za varnost bodo skrbeli sodobni sistemi tehničnega varovanja, ki bodo ob usposobljenem strokovnem kadru zagotavljali varno okolje za zaposlene, zaprte osebe in lokalno skupnost.

Pomen sodelovanja z lokalno skupnostjo

Zavedamo se, da umeščanje tako pomembnega objekta v okolje prinaša tudi vprašanja in pomisleke. Prav zato Uprava RS za izvrševanje kazenskih sankcij (URSIKS) poudarja, da bo ključen del projekta sodelovanje z lokalnim prebivalstvom. Iz drugih regij, kjer zapori že delujejo, imamo številne dobre izkušnje:

- V Zavodu za prestajanje kazni zapora **Dob pri Mirni**, kjer deluje največji

slovenski zapor, zaprte osebe sodelujejo pri delu na okoliških kmetijah in podjetjih, lokalna skupnost pa poroča o varnem in mirnem sobivanju.

- V Oddelku **Novo mesto** zaprte osebe pomagajo pri različnih delih v skupnosti, med drugim pri vzdrževanju zelenic in pomoči lokalnim ustanovam.
- V Zavodu za prestajanje kazni zapora **Ig**, edinem ženskem zaporu v Sloveniji, zaprte osebe že vrsto let uspešno sodelujejo z različnimi lokalnimi organizacijami, kot so Dom starejših občanov Ig, Center za usposabljanje, delo in varstvo Dolfke Boštjančič.
- Zavod za prestajanje mladoletniškega zapora in kazni zapora **Celje** je povezan z Mestno občino Celje, kjer se zaprte osebe vključujejo v različne delovne akcije čiščenja.

Te izkušnje dokazujejo, da zapor v okolju ne pomeni zaprtosti, temveč lahko pomeni

priložnost za sodelovanje in sožitje. Lokalna podjetja pridobijo zanesljivo delovno silo, zaprte osebe pa dragocene delovne izkušnje, ki jim pomagajo pri ponovni vključitvi v družbo. Varnost soseske ostaja absolutna prioriteta – dokaz za to so tudi izkušnje iz obstoječega zapora. Nova infrastruktura bo varnost še dodatno okrepila.

Koristi za vse

Nov zapor bo prinesel številne koristi:

- za zaprte osebe: več prostora, boljši pogoji, možnosti za delo, izobraževanje in rekreacijo;
- za zaposlene: sodobno delovno okolje in varnejši pogoji dela;
- za skupnost: večja varnost, možnost novih sodelovanj;
- za družbo: manjše odškodninske obveznosti in večja možnost uspešne resocializacije.

Selitev in začetek delovanja

Gradnja se končuje v letošnjem letu, sledila bosta postopno usposabljanje

Notranje sprehajališče.

zaposlenih in preselitev. Podrobnosti so še v pripravi, cilj pa je, da bo selitev izvedena organizirano in varno, brez motenj za okolje.

Nov zapor v Dobrunjah ni le nova zgradba, temveč pomemben korak k humanemu, varnemu in učinkovitemu izvrševanju kazenskih sankcij. Predvsem pa je to priložnost za gradnjo zaupanja in sodelovanja med zapornom ter lokalno skupnostjo. Dobre izkušnje iz ostalih lokacij kažejo, da je takšno sodelovanje mogoče, uspešno in koristno za vse.

Denis Perše, generalni direktor URSIKS

Foto: URSIKS

Komunala pa to!

Aktivnosti za urejanje prostora in komunalne infrastrukture

Komunalna infrastruktura ostaja eden največjih izzivov v Četrtni skupnosti Sostro. Naše območje, ki se razprostira na kar 88,85 km², zajema predmestne četrti in nekdanje vasi, danes vključene v mestno naselje Ljubljana – Sostro, Dobrunje, Zadvor in Zavoglje (z zaselki Pod Ježo, Na Trnjava, Križavka, Žabja vas, Betežica) – ter 26 podeželskih naselij na jugovzhodnem in hribovitem vzhodnem delu četrtna skupnosti. Skupaj predstavljamo približno tretjino celotnega ozemlja Mestne občine Ljubljana. Zaradi razgibanega terena in razpršene poselitve je zagotavljanje kakovostne, trajnostne in vzdrževane infrastrukture še posebej zahtevno.

Kljub številnim dosežkom v zadnjih letih – med njimi gradnji kanalizacije, posodobitvam vodovodnega omrežja ter asfaltiranju posameznih odsekov – v našem okolju še vedno ostajajo kraji, kjer osnovna infrastruktura ni v celoti urejena. Nekateri odseki cest so še vedno makadamski in čakajo na asfaltno prevleko. Nekateri že asfaltirani odseki so zaradi povečanega prometa, vremenskih vplivov in staranja vozišč močno poškodovani. Razpoke,

posedanje in neustrezno odvodnjavanje zahtevajo pogoste sanacije, hkrati pa se vse bolj kaže potreba po urejenih pločnikih, varnih prehodih za pešce, kolesarskih poteh ter ustrezno opremljenih avtobusnih postajališčih.

Člani sveta Četrtna skupnosti Sostro so si na novembrski terenski seji ogledali cesto skozi Novo naselje do vrtičkov, potek del za ureditev prehoda za pešce in pločnika na Litijski cesti v križišču s Cesto 13. julija, ureditev odvodnjavanja, sanacijo ceste v Češnjici ter dela na odseku Podlipoglav–Zgornja Slivnica, tik pred vasjo Brezje pri Lipoglavu. Opozorili so tudi na deponijo materiala in gradbenih odpadkov v dolini pod Javorom, si ogledali izvajanje del za sanacijo vodovoda in ceste skozi vas Javor ter dela na cesti Veliko Trebeljevo–Mali Vrh pri Prežganju, kjer je v teku obsežna prenova. Na aprilski terenski seji so si člani sveta ogledali makadamsko cesto do hiš na Cesti na Urh 37a, kjer je nujna ureditev odvodnjavanja, makadamsko cesto do Javor 4, kjer sta potrebna ureditev vodovoda in asfaltiranje, ter območje na Prežganju, kjer je prav tako treba urediti

odvodnjavanje. Ustavili smo se tudi pri novi nadstrešnici na avtobusni postaji Veliko Trebeljevo, za katero se iskreno zahvaljujemo županu Zoranu Jankoviču in lastniku zemljišča, ki je podal soglasje za ureditev.

V zadnjem letu pa smo lahko ponosni tudi na številne opravljene investicije, ki so bistveno izboljšale prometno povezanost, varnost in kakovost bivanja v naši četrtni skupnosti.

- **Razširitev in prenova ceste Veliko Trebeljevo–Mali Vrh pri Prežganju (december 2024)**

Odprtje ceste na križišču za Mali Vrh, 7. 2. 2025.

- **Postavitev nadstrešnice v Velikem Trebeljevem (marec 2025)**

Pod novo streho.

- **Na cesti Besnica–Vnajnarje izveden posek drevja na brežini in s tem se je pripravilo teren za širitev ter sanacijo ceste od Vnajnarj (vodohran) do Besnice.**
- **Asfaltiranje odseka Zgornja Jevnica–Janče z ureditvijo meteorne kanalizacije ter postavitvijo odbojnih ograj v dolžini 72 m.**

Asfaltiranje povezovalne ceste z občino Litija (maj 2025).

Odprtje ceste na Jančah meji z občino Litija, 16. 5. 2025.

Na Javoru za cerkvijo in do hišne številke 4 se je uredila meteorna kanalizacija, vgradile so se dodatne

cevi za javno razsvetlavo in telefonijo, opravil izkop nenosilnih tal z ustrojem novega spodnjega sloja ter položitev dvojnega asfalta. Poleg tega se je obnovilo igrišče in parkirišče v središču vasi. Montirala se je še nova odbojna ograja v dolžini 96 m.

Od cerkve proti Javoru 3.

Odprtje na Javoru 3, 26. 6. 2025.

Odprtje cestnega odseka na Javoru 4, 2. 7. 2025.

- **Na cesti Zgornja Besnica–Ravno Brdo se je posekalo drevje, razširilo cestišče, zgradil nov podporni zid za dostop do novega vodohrana.**
- **Označilo se je postajališče za avtobusno linijo 24 pri cerkvi v Sostru.**

Iskrena zahvala krajanom in posameznikom za pripravo otvoritev

Iskrena hvala vsem krajanom in posameznikom, ki ste s svojo srčnostjo, pripravljenostjo in dobro voljo soustvarili prijetno vzdušje ob odprtjih na Malem Vrhu, Prežganju, Jančah 7 in 8 ter na Javoru 3 in 4. Vaše pogostitve, domače dobrrote in prijazne besede so vsako odprtje obogatile in mu dale tisti pravi, domač občutek skupnosti. Zahvaljujem se vam za čas, trud in energijo, ki ste jih vložili v priprave.

Marjanca Marn,
predsednica Sveta ČS Sostro

Gradnja kanalizacije Sostro sever

V marcu 2025 se je po daljšem premoru ponovno začela gradnja kanalizacije na glavni Sostrski cesti od odcepa Pot v Podgorje do Litijske. Na tem delu je bil odsek v dolžini približno 30 metrov skoraj leto dni neasfaltiran, kar je povzročalo prah, škodo na objektih, nevarne razmere za promet ter občutno slabše bivanjske pogoje za okoliške prebivalce, zato je Svet Četrtnе skupnosti Sostro pozval Mestno občino Ljubljana in pristojne službe, naj posredujejo časovnico dokončanja aglomeracij na Sostrski cesti in naj čim prej dokončajo sanacijo ceste mimo Sostrske ceste 36. Sedaj so dela skoraj končana, cesta je asfaltirana, razen pri mostu, kjer je treba sanirati most pri gasilskem domu in zgraditi črpališče.

Prej makadamska cesta, po gradnji kanalizacije asfaltna (avgust 2025).

Gradnja kanalizacije na Sostrski cesti.

V poletnem času so potekala gradbena dela na delu Litijske ceste – od mostu pri avtoservisu do odcepa za Zavogljce. Ob gradnji kanalizacijskega omrežja se je na posameznih delih, kjer se kanalizacija ni izvajala, poškodoval voziščni sloj ceste. Svet Četrtnе skupnosti Sostro je podprl izvedbo sanacije poškodovanega dela cestišča in predlagal Oddelku za gospodarske dejavnosti in promet Mestne občine Ljubljana (OGDP MU MOL) ter Direkciji Republike Slovenije za infrastrukturo (DRSI), naj se cesta ustrezno obnovi in ponovno asfaltira.

V letošnjem letu so zaključili komunalno infrastrukturo na Sostrski s priključnimi ulicami (razen v območju podboja Zavogljje) in Litijski cesti. Gradnjo kanalizacije na Litijski bodo v letošnjem letu zaključili. V naslednjem letu se bo gradilo črpališče Mrakovci in Zavogljje z obema podbojema pod Dobrunjščico, za katera pa še ni gradbenega dovoljenja.

Zbiranje odpadnega papirja in stekla v ČS Sostro

Dne 30. 1. 2025 je po ČS Sostro potekal terenski ogled ekoloških otokov oz. zbirnih mest (zabojniki za papir in steklo), ki so ga opravili g. Šušnarjev iz podjetja Vodovod Kanalizacija Snaga, ga. Jelka Boštjančič in g. Marjan Bitenc, predstavnika Sveta ČS Sostro, in to z namenom preveritve možnosti za postavitev dodatnih zabojnikov, zamenjav ali vzpostavitve novih zbirnih mest. Ugotovitve:

- Otok Litijska cesta–Cesta v Zavogljje: zabojniki za steklo in papir malo onemogočajo varen izvoz na Litijsko cesto.
- Otok Sostrska cesta–Pot na most: primerna lokacija, po možnosti zamenjati zabojnik za karton z zabojnikom za steklo.
- Otoka pri Sostrski c. 38 ob potoku Betežica še ni mogoča namestitve, preveriti lastništvo lokacije.
- Otok Podmolniška cesta–Mareška pot je bil ukinjen zaradi malomarnega odlaganja odpadkov, ki ne sodijo na ekološki otok.
- Otok Zadružni dom ima samo steklo. Dodati po presoji Snage še papir.
- Otok pri končni postaji proge 13 oz. pri gostilni Kovač: zabojnik za papir je vedno poln.
- Otok Cesta v Karlovce je bil ukinjen zaradi nevestnega odlaganja uporabnikov. Lokacija je bila na zasebnem zemljišču.
- Otok v Podlipoglavu pri odcepu ceste za Šentpavel je bil odstranjen, ker se je vanj zaletel voznik, pri čemer se je steklo razletelo po travniku. Predlog je bil, da se naredi varnostno ograjo in pridobi soglasje lastnika zemljišča.
- Na pokopališču Javor se en zabojnik za sveče zamenja z zabojnikom za steklo.
- Pridobitev lokacije zbirnega mesta za papir in steklo v Malem Trebeljevem ter soglasje lastnika zemljišča, ki je bilo pridobljeno. Zabojniki postavljeni.
- Naselje Dobrunje nima zbirnega mesta za papir in steklo.

Razširitev rednega odvoza odpadnega papirja

Svet Četrtna skupnosti Sostro je na pobudo krajanov predlagal podjetju JP VOKA Snaga povečanje pogostosti rednega odvoza papirja na območju Ceste v Karlovce. Pobuda izhaja iz opažanj, da obstoječi interval odvoza ne zadošča več potrebam gospodinjstev, saj se količina odloženega papirja povečuje. S tem predlogom se želi izboljšati urejenost naselja, spodbuditi ločeno zbiranje odpadkov in prispevati k čistejšemu okolju.

Ropotanje kanalizacijskih pokrovov

V torek, 18. februarja 2025, je bil opravljen terenski ogled kanalizacijskih pokrovov s predstavnikom V3, ki je vodil izgradnjo zgoraj navedene kanalizacije, predstavnikoma podjetja CMC iz Logatca, ki so bili dobavitelji kanalizacijskih pokrovov, in g. Marjanom Bitencem, podpredsednikom Sveta ČS Sostro ter pobudnikom, da ti pokrovi povzročajo preveč ropota. Od začetka sta zaposlena od podjetja CMC odpirala vsak jašek, ki je povzročal ropot. Najprej sta očistila pesek in sol, ki se je nabrala med okvirjem in pokrovom, po potrebi zmenjala tesnilo, ki je bilo poškodovano, in nastavila vzmetno zapiralo, ki je popustilo. Na tem odcepu cestišča je prek 30 vgrajenih pokrovov. Omenjeni odsek ceste je bil odprt pred manj kot dvema letoma in je bilo treba zamenjati precej tesnil, ki so bila poškodovana. Po tednu dni, ko so zamenjali tesnila, očistili in uredili zapiranja, ni bilo bistvenih sprememb glede ropota.

Prehod za pešce na Litijski cesti

Svet ČS Sostro je podprl pobudo krajanov in predlagal DRSI, da na Litijski cesti v križišču s Sostrsko cesto uredi prehod za pešce.

Sprememba vožnje linije 24 ob vikendih

Svet ČS Sostro je zaprosil LPP za informacije, zakaj ob vikendih avtobus št. 24 vozi le do Vevč in ne naprej po ČS Sostro. Svet ČS Sostro je zaprosil LPP, naj avtobus št. 24 vozi po celotni trasi tudi ob sobotah in nedeljah. Prejeti odgovor LPP: Zaradi bistveno manjšega števila potnikov med vikendi LPP za zdaj ne načrtuje spremembe linije št. 24 ob sobotah in nedeljah.

Urejenost lastništva vrtičkov za novim zaporom

Svet ČS Sostro je podal predlog na Oddelek za urejanje prostora MU MOL, naj preveri, kako je urejeno lastništvo vrtičkov za novim zaporom. Odgovor je bil, da gre za zasebna zemljišča.

Ureditev pločnika in prehoda za pešce na Sostrski cesti od križišča z Litijsko cesto v smeri proti Zavogljju.

Svet ČS Sostro je predlagal OGD, naj na tem delu uredi pločnik in prehod za pešce. Odgovor je bil, da bi predlog celovite umestitve pločnika v prostor znatno posegal na zemljišča že zgrajenih objektov (betonske ograje, nadstrešnice za vozila, vrtove/zunanje ureditve) neposredno ob trasi ceste. Cestna parcela je skoraj polno izkoriščena. Glede na pobudo ter posledični preveritvi projektanta je umestitev pločnika projektno izvedljiva, vezano pa je na pridobitev več soglasij lastnikov zemljišč. Za izvedbo bi bilo treba pridobiti oz. odkupiti vrsto zemljišč vzdolž trase nove ceste. Prav tako bi bilo treba pridobiti novo soglasje DRSI in urediti prehod prek Litijske, kar pa je vezano tudi na časovno obdobje.

Prehod za pešce Veliko Trebeljevo

Svet ČS Sostro je predlagal, naj si Komisija za komunalno ČS Sostro na terenu ogleda problematiko in poda mnenje. Julija 2025 je bil izveden zaris prehoda za pešce s postavitvijo ustrezne prometne signalizacije.

Vzpostavitev postaje za izposajo e-koles

Svet Četrtna skupnosti Sostro išče rešitve za vzpostavitev postajališč za izposajo e-koles v ČS Sostro, zato je letos vlogo poslal na Regionalno razvojno agencijo Ljubljanske urbane regije, kajti s tem bi se spodbujala trajna mobilnost, izboljšala povezanost, zmanjšala prometna obremenjenost in povečala kakovost življenja. Prejeti odgovor: RRA LUR je skupaj z 21 občinami podpisal okvirni sporazum za vzpostavitev regijskega sistema izposoje e-koles, ki bo omogočal vzpostavitev enotnega sistema v regiji in je kompatibilen z veljavnim sistemom izposoje e-koles v Ljubljani. Žal Mestna občina Ljubljana ni med 21 občinami podpisnicami, ki so skupaj pripravile načrt vzpostavitve novih 94 postaj. Predsednica je ponovno poslala prošnjo za vzpostavitev postaj na MOL, Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet, Odsek za trajnostno mobilnost in javni prostor.

Stanje Litijske ceste v hribovitem delu

Svet Četrtna skupnosti Sostro je z alarmantnim stanjem na cesti Ljubljana–Zadvar–Šmartno pri Litiji seznanil OGD MU MOL in Policijsko postajo Ljubljana Moste ter pozval Direkcijo RS za infrastrukturo k takojšnjemu ukrepanju za sanacijo ceste.

Ureditev pločnika in kolesarske steze na Dobrunjski cesti

Svet Četrtnе skupnosti Sostro je podprl ureditev pločnika in kolesarske steze ob obnovi vodovoda v Dobrunjah, saj bo prispeval k večji varnosti pešcev in kolesarjev ter izboljšanju prometne infrastrukture. Ob tem je Svet prosil pristojne službe OGDП MU MOL, naj v okviru načrtovanja obnove preučijo možnosti za izvedbo. JP VOKA je podala odgovor, da naj bi se vodovod Dobrunje začel graditi v začetku leta 2026. Na koordinaciji predsednikov četrtnih skupnosti z županom (marec 2025) je župan podal soglasje k izgradnji pločnika in kolesarske steze ob obnovi vodovoda.

Izboljšanje varnosti na Sostrski cesti

Svet Četrtnе skupnosti Sostro je prosil pristojne službe za preveritev možnosti za postavitev dodatne prometne signalizacije za zagotavljanje varnosti ranljivih skupin na Sostrski cesti.

Ureditev koloparka v Sostri

Svet Četrtnе skupnosti Sostro je podprl pobudo ŠD Zadvor za ureditev koloparka in ga uvršča med projekte za izboljšanje infrastrukture in kakovosti življenja prebivalcev. Pobuda je bila posredovana MOL, Odseku za šport, ter pristojnim oddelkom za prostorsko načrtovanje z namenom pridobitve strokovnih mnenj in začetka postopkov za realizacijo projekta.

Kategorizacija cest

Svet Četrtnе skupnosti Sostro je ponovno pozval ORN MU MOL, naj preveri pretekle pobude in v najkrajšem času uredi prenos nekategoriziranih cest v skladu z Uredbo o javnih cestah.

Asfaltiranje ceste na Prežganju

Svet Četrtnе skupnosti Sostro je podprl popravilo in asfaltiranje občinske ceste na Prežganju 2, odsek številka 717182 in jo dodal na seznam cest za asfaltiranje v ČS Sostro.

Asfaltiranje ceste na Javoru

Svet Četrtnе skupnosti Sostro je podprl ureditev ceste in vodovoda na Javoru do hišne številke 4 in pozval OGDП MU MOL, da pristopi k izvedbi, ki je sedaj že izvedena.

Asfaltiranje odseka Vnajarje

Svet Četrtnе skupnosti Sostro je predlagal OGDП MU MOL, naj asfaltira približno 300 m dolg odsek ceste v naselju Vnajarje, ki vodi proti hišnim številkam 16, 17, 18, 18a in 19, saj je makadam zahteven za vzdrževanje in

zimsko službo, del ceste pa je že asfaltiran. Odsek ceste je dodal na seznam cest za asfaltiranje v ČS Sostro.

Asfaltiranje odseka mimo Janč 11

Svet Četrtnе skupnosti Sostro je podprl pobudo krajanke z naslova Janče 11 za asfaltiranje odseka ceste mimo njene hiše zaradi povečanega prometa in prašenja. Odsek je bil dodan na seznam cest za asfaltiranje v ČS Sostro.

Asfaltiranje Srednje poti ob obvoznici

Svet Četrtnе skupnosti Sostro je podprl asfaltiranje Srednje poti in jo dodal na seznam cest za asfaltiranje v ČS Sostro.

Asfaltiranje Ravno Brdo

Svet Četrtnе skupnosti Sostro je podprl trajno ureditev makadamske ceste med hišnima številka Ravno Brdo 1 in 11 v dolžini približno 350 m in prosil OGDП MU MOL, naj se uredi v sklopu izgradnje vodovoda Besnica.

Asfaltiranje povezovalne ceste med lokalno cesto Besnica–Podgrad in državno cesto (Baron)

Svet ČS Sostro je podprl ureditev odseka z odvodnjavanjem in asfaltiranjem in prosil OGDП MU MOL, naj uredi imenovani odsek ceste v dolžini 80 m. Lastnika zemljišča zahtevata odmero in odkup zemljišča pred izvedbo sanacije ceste.

Cesta Repče in Zgornja Slivnica

Svet Četrtnе skupnosti Sostro je predlagal OGDП MU MOL, naj v sodelovanju z občino Grosuplje preveri pristojnost za vzdrževanje dela ceste med hišama Repče 1 in Zgornja Slivnica 3a (v dolžini približno 60 metrov), saj trenutno ni jasno, katera občina oziroma komunalno podjetje je odgovorno za redno vzdrževanje tega odseka. Zaradi neurejenosti cestišča je ogrožena prometna varnost, zato je Svet ČS Sostro pozval k čimprejšnji razjasnitvi odgovornosti in vzpostavitvi rednega vzdrževanja. Iz OGDП je bil prejet odgovor, da so naročili pregled in sanacijo najnujnejšega pri cesti na Repče 1.

Izgradnja vodovoda Besnica

Svet Četrtnе skupnosti Sostro je izrekel jasno podporo projektu izgradnje vodovoda v Besnici, saj gre za dolgo pričakovano in nujno infrastrukturno pridobitev, ki bo prebivalcem tega območja končno zagotovila varen in zanesljiv dostop do pitne vode. Hkrati je Svet ČS poudaril, da posamezna pobuda ne more in ne sme ovirati izvedbe projekta, ki je

v javnem interesu in v korist številnim gospodinjstvom, ki so že desetletja brez osnovne komunalne oskrbe.

Ureditev odvodnjavanja

Svet Četrtnе skupnosti Sostro je podprl pobudo krajanov za ureditev odvodnjavanja Brezje pri Lipoglavu in prosil OGDП MU MOL, naj preveri stanje na terenu in ga ustrezno reši, kar je tudi izvedeno.

Poziv za ohranitev pošte Dobrunje na obstoječi lokaciji

Svet Četrtnе skupnosti Sostro je pozval Pošto Slovenije, da ohrani obstoječo poslovalnico z enakim obsegom storitev, kajti to je edina pošta v Četrtni skupnosti Sostro, ki obsega 88,85 km² in ima 7325 prebivalcev. Pošta Slovenija je poslala odgovor, da bo poštne storitve od 1. 9. 2025 možno opraviti na bencinskem servisu Petrol.

Selitev poštne storitve na bencinski servis Petrol

28. 7. 2025 je predsednica ČS Sostro sklicala sestanek s predstavniki Pošte Slovenije d. o. o. in Petrola d. d. glede zapiranja poslovalnice pošte Ljubljana Dobrunje in predstavitve poštne storitve na bencinski servis Petrola. S strani Sveta ČS Sostro je bilo izpostavljeno, zakaj je pomembno, da poštne storitve ostanejo na obstoječi lokaciji ter tehtni pomisleki glede preselitve poštne storitve na bencinski servis (majhen prostor, ni parkirnih prostorov, prehajanje čez cesto). S strani Pošte Slovenije je bilo predstavljeno, da bodo poštne storitve od 1. 9. 2025 na voljo na bencinskem servisu Petrol v enakem obsegu kot doslej (denarne storitve, oddaja in prevzem pisemskih pošilk in paketov, plačevanje položnic, nakup poštne znamke itd.). Uporabniki lahko še naprej uporabljajo obstoječi parkirni prostor pred stavbo bivše pošte. ČS Sostro bo poiskala možnosti za postavitev paketomata. Pošta obvesti javnost o načrtovani selitvi poštne storitve. V primeru prodaje obstoječe stavbe bo Pošta Slovenije o tem obvezno obvestila Četrtno skupnost Sostro. Petrol d. d. je prosil Svet ČS Sostro za pomoč pri iskanju kadra za delo na bencinskem servisu.

Nadzor in umiritev prometa v Novem naselju

Svet Četrtnе skupnosti Sostro je večkrat v letu prosil Policijsko postajo Ljubljana Moste in Mestno redarstvo, naj nujno poopravi nadzor na delu Novega naselja, ker se kršitve prometnih predpisov dogajajo vsakodnevno. Ob vsakem vikendu, prazniku

je bilo še dodatno polno obiskovalcev piknik prostorov z osebnimi in tudi kombi vozili. Svet Četrtn skupnosti Sostro je podprl postavitev fizične ovire na koncu stanovanjskih hiš Novega naselja oziroma ob zelenem rastlinju (dresnu), saj vsa do sedaj postavljena prometna signalizacija ni bila spoštovana in ni imela učinka. Svet ČS Sostro je zaprosil OGD MU MOL za ustrezne rešitve. Problematiko si je 2. julija 2025 na terenu ogledal tudi župan Mestne občine Ljubljana, g. Zoran Janković.

Nasutje Srednje poti

Svet Četrtn skupnosti Sostro je podprl ureditev Srednje poti, kjer zaradi nasutja z materialom izredno drobne granulacije prihaja do močnega prašenja, kar slabša kakovost okolja in povzroča onesnaženje bližnjih kmetijskih površin. Svet ČS Sostro je predlagal MOL OGD, naj se cesta Srednja pot uredi z nasutjem materiala ustrezne granulacije, ki ne povzroča prašenja in omogoča trajnejšo stabilnost poti. Zadevo je MOL uredil.

Priključitev na mestni vodovod in kanalizacijo

Svet Četrtn skupnosti Sostro je podprl ureditev priključitve na mestni vodovod in ureditev kanalizacije na stanovanjskih objektih na naslovih Litijska cesta 336, 338, 351 in 363. Odgovor OGD: Hiše so od hidranta, do katerega je speljan javni vodovod, oddaljene 220 m in več (336 in 338). Občine po Uredbi o oskrbi s pitno vodo zagotavljajo naseljem z najmanj 50 prebivalci, individualnim stavbam, ki so od javnega vodovodnega sistema oddaljene več kot 50 m, pa ne.

Umirjanje prometa na Litijski cesti

Svet Četrtn skupnosti Sostro je podprl pobudo prebivalcev ob Litijski cesti, ki se vsakodnevno soočajo s težavami zaradi prekoračene hitrosti in velikega deleža tovornega prometa. Svet ČS Sostro je DRSI in OGD MU MOL pozval k čimprejšnjemu ukrepanju. Menimo, da bi bila namestitev radarja ali drugih ukrepov za umirjanje prometa edina učinkovita rešitev za povečanje varnosti vseh udeležencev v prometu, še posebej ob dejstvu, da Litijska cesta na tem odseku nima pločnika. Odgovor: MR na odseku Litijske ceste med križiščem s Cesto II. grupe odredov in Litijsko cesto 255 že občasno postavlja stacionarni radar, ki je nameščen v vozilu. Na OGD MU MOL bodo lokacijo umestili na seznam za postavitev prikazovalnika hitrosti »VI VOZITE«. Po postavitvi pridobitvi podatkov o hitrostih bodo preučili možnosti

za postavitev stalnega stacionarnega radarja.

Kamnolom Sadinja vas

Predsednica je 6. 2. 2025 opravila ogled ceste V Karlovce proti kamnolomu Sadinja vas. Cesta je bila polita, umazana in blatna, kamioni so v času ogleda ves čas vozili. Isti dan je bil poklican KPL, ki jim je bilo naročeno, naj nemudoma poskrbijo za čiščenje ceste, da se ne bo kadilo za tovornjaki. Naslednji dan so najprej cestišče pometali in povzročili močno prašenje ter slabo voljo pri krajanah. Kasneje so izvedli polivanje.

Svet Četrtn skupnosti Sostro je pozval podjetje KPL k takojšnjemu ukrepanju ter doslednemu spoštovanju vseh dogovorov, sprejetih na sestanku dne 21. novembra 2023. Posebej je bila izpostavljena nujnost rednega mokrega čiščenja ceste in čimprejšnje vzpostavitev pralne tehnologije za pnevmatike, saj obstoječe suho pometanje ne prispeva k izboljšanju kakovosti bivanja prebivalcev, temveč povzroča dodatno prašenje. Pričakujemo, da bodo vsi ukrepi izvedeni brez odlašanja in na način, ki ne bo povzročal dodatnih motenj ali nezadovoljstva v lokalnem okolju.

Dne 18. marca 2025 je bil na podjetje KPL poslan dopis Sveta ČS Sostro s ponovnim pozivom k spoštovanju dogovorjenih ukrepov, o čemer sta bila obveščena tudi župan Mestne občine Ljubljana in Služba za lokalno samoupravo.

Dne 14. maja 2025 je bil na terenu izveden sestanek s predstavniki podjetja KPL zaradi nedokončane izgradnje bazena za pranje pnevmatik. Sprejeti so bili dogovori:

- Bazen za čiščenje pnevmatik se zgradi najkasneje do 31. 8. 2025.
- Redno se zagotavlja čiščenje cestišča, po katerem vozijo tovornjaki.
- Izgradnja dodatnih jaškov, v katere bo tekla odpadna voda po čiščenju cestišča, če se s predlogom strinjajo tamkajšnji krajan. Pri krajanah predlog preveri g. Marjan Bitenc.

Podpredsednik Sveta ČS Sostro, g. Marjan Bitenc, se je 14. julija 2025 sestal z g. direktorjem PZG, ki je predlagal, da se pri zapornici vgradi prečne kanalete, ulovljeno vodo pa se spelje v čistilno napravo pri bazenu za pranje pnevmatik.

Promet v okolici gasilskega doma na Malem Lipoglav

Svet Četrtn skupnosti Sostro je zaprosil OGD MU MOL, naj predstavi možne rešitve prometne problematike v okolici gasilskega doma na Lipoglavu. Prejeti odgovor: Na

omenjeni lokaciji je bil opravljen terenski ogled obstoječega obračališča. Trenutno postajališče je pred uvozom v gasilski dom. Lokacija omogoča izvoz intervencijskih vozil in ni prometno obremenjena, kar pomeni, da je primerna za obračanje avtobusa ter izravnavo voznega časa. Ob tem bi želeli poudariti, da avtobusno linijo na tem območju vozijo stalni vozniki, ki do sedaj niso zaznali težav pri uporabi obstoječega končnega postajališča. Po njihovih ocenah sta vožnja in manevriranje na trenutni lokaciji primerna in varna. Morebitna nova umestitev postajališča bi bila mogoča neposredno na vozišče ob gasilskem domu. V tem primeru bo treba urediti ustrezno čakališče za potnike – pločnik v nivoju vozišča ter ga opremiti z nadstrešnico in informacijskim stebrom. Predhodno bo treba pridobiti mnenje predstavnikov Prostovoljnega gasilskega društva Lipoglav. Poleg tega pa bo zaradi zagotavljanja varnosti na omenjenem odseku treba dodatno urediti prometno signalizacijo, predvsem v smislu omejitve hitrosti. Glede na zapisano bomo v sodelovanju s pristojnimi službami dodatno preverili možnosti za postavitev postajališča in na podlagi ugotovitev sprejeli odločitev.

Litijska cesta (državna cesta)

Svet Četrtn skupnosti Sostro se nikakor ni strinjal z odgovorom Direkcije RS za infrastrukturo (DRSI), saj ta ne ponuja konkretnih rešitev za odpravo nevarnih razmer na Litijski cesti. Zato je Svet ČS Sostro ponovno pozval DRSI, naj nemudoma začne reševati nevarne točke na Litijski cesti in jih obravnava kot prioriteto pri izvedbi nujnih ukrepov. V izogibitev morebitnim nesrečam zahtevamo, naj se nevarna mesta vključijo v izredne investicijske načrte ter da se takoj določijo konkretni in časovno opredeljeni ukrepi za izboljšanje prometne varnosti.

Odgovor DRSI: Odsek, ki ga izpostavljate v dopisu glede na obstoječe stanje, ki je na več mestih dotrajano, ter njeni elementi ne sledijo več pravilom sedanjega časa, je potreben tudi večjih posegov, za katere pa trenutno ni zagotovljenih finančnih sredstev. V sklopu rednih vzdrževalnih del se bo v kratkem izvedla sanacija obstoječega propusta, s čimer bo odpravljena zapora na samem vozišču v km cca 5,100. Izvedba ostalih del na odseku je odvisna od zagotavljanja finančnih sredstev ter prioritete v smeri zagotavljanja normalne prevoznosti odseka.

Poškodbe cestišča na državni cesti Zadvor–Šmartno

Svet Četrtna skupnosti Sostro je ponovno opozoril na poškodbe državne ceste 645-1189 Zadvor–Šmartno, kjer se cestišče poseda na več mestih: od 1,5 do 2 km pred prvim levim ovinkom ter od 4,5 do 5 km po spustu v dolino Besnice, kjer je poškodovan tudi propust na hudourniškem potoku, in zahteval, naj DRSI kot upravljavec ceste in GGD Kranj kot izvajalec vzdrževanja nemudoma ukrepata in sanirata poškodovane odseke. Svet ČS Sostro je predlagal še postavitev smernikov pred ostrim levim ovinkom ter nujno sanacijo cestišča in propusta.

Prehod divjadi čez Litijsko cesto

Četrtna skupnost Sostro je ponovno zaprosila Direkcijo RS za infrastrukturo in OGD MU MOL, naj se na dveh odsekih Litijske ceste: skozi dolino Besnice in od gostilne Micka proti obvoznici namestijo modri odsevniki na količkih, ki preprečujejo prehod divjadi čez cesto, kadar vozilo obsveti te odsevnike, ker se bo s tem bistveno pripomoglo k večji prometni varnosti vseh udeležencev v prometu.

Postavitev varnostnih količkov skozi Sadinjo vas

Svet Četrtna skupnosti Sostro je predlagal OGD MU MOL, naj zaradi šolske poti in varnosti pešcev preuči možnost postavitve varnostnih količkov skozi Sadinjo vas. OGD MU MOL je zaprosil Mestno redarstvo za preveritev možnosti ustreznega mesta za postavitev vozila z radarjem za nadzor hitrosti.

Ureditev prenosa zemljišča na MOL

Svet Četrtna skupnosti Sostro je pozval ORN MU MOL, naj nadaljuje postopek prenosa parcele št. 565/16 v last MOL, ki jo je lastnik že brezplačno predal za namen vzpostavitve primerne mesta za zbiranje komunalnih odpadkov v naselju Mali Vrh pri Prežganju.

Odstranitev novo zarisanih talnih označb na Cesti II. grupe odredov

Svet Četrtna skupnosti Sostro je prosil OGD MU MOL za strokovno preučitev zadeve, teren–ski ogled in presojo, ali bi bila možna prilagoditev ali odstranitev nekaterih oznak – zlasti na najbolj problematičnih delih. Prav tako predlaga, da se pred morebitnimi nadaljnjimi posegi najprej izvede sanacija poškodovanega cestišča, saj bo le tako možno dolgoročno zagotavljati prometno varnost in zadovoljstvo vseh udeležencev v prometu. Odgovor OGD: Nekaj mesecev se bo spremljal promet v novi prometni ureditvi. Rekonstrukcija

dotrajanih odsekov pa trenutno ni predvidena.

Nevarnost poraščene brežine ob državni cesti Zadvor–Šmartno

Svet Četrtna skupnosti Sostro je ugotovil, da je na državni cesti 645 Zadvor–Šmartno od 5,0 do 5,5 km v Besnici zaradi strme in gosto poraščene brežine ogrožena varnost prometa, saj se ob deževnem in vetrovnem vremenu stara drevesa ruvajo, lomijo in padajo na cestišče. Svet ČS Sostro je zaprosil DRSI, naj nemudoma izvede sečnjo obcestne brežine ter odstrani nevarna drevesa, da se zagotovi varna vožnja na omenjenem cestnem odseku.

Zamenjava nadstrešnice v Volavljah

Svet Četrtna skupnosti Sostro je prosil pristojne službe OGD MU MOL, naj odstranijo razpadajočo nadstrešnico na avtobusnem postajališču v Volavljah in na tem mestu namestijo novo, varno in funkcionalno nadstrešnico. Lastnik zemljišča ne soglaša s postavitvijo.

Saniranje cest v sklopu vzdrževalnih del

Svet Četrtna skupnosti Sostro je pozval OGD MU MOL, naj se v sklopu vzdrževalnih del sanirajo naslednji deli cest: Šentpavel nad mostom, Češnjica (udori), Kožlevc–Mali Vrh (udori), Podlipoglav (2 x 50 m; udori), Završje, asfaltni del pod Marečkom.

Parkiranje pred pokopališčem Sostro

Svet Četrtna skupnosti Sostro je predlagal OGD MU MOL, naj na parkirišču pred pokopališčem Sostro postavi znak, da je parkiranje dovoljeno samo za obiskovalce pokopališča, torej parkiranje za osebna vozila. Odgovor: OGD je postavil znak, ki dovoljuje parkiranje le za osebna vozila.

Cesta 13. julija – postavitev znakov Dovoljeno za lokalni dovoz in Prepovedano za tovorni promet

Svet Četrtna skupnosti Sostro je predlagal OGD MU MOL, naj strokovno preuči pobude za poostren nadzor prometa na Cesti 13. julija in postavitev znakov Dovoljeno za lokalni dovoz na križišču ceste Pot heroja Trtnika in Ceste 13. julija ter Litijske ceste in Ceste 13. julija in Prepovedano za tovorni promet po cesti Pot heroja Trtnika med Litijsko cesto in Papirniško cesto.

Aličeva ulica – Otroci na cesti

Svet Četrtna skupnosti Sostro je predlagal OGD MU MOL, naj na Aličevi ulici postavi znak Otroci na cesti za čas izgradnje kanalizacije, ker se ta ulica uporablja tudi

kot obvoz. Iz OGD prejeli odgovor, da ulica služi kot začasni obvoz, v sklopu zapore ne bodo spreminjali elaborata oziroma postavljali dodatnih znakov. Glede stalne spremembe signalizacije pa bodo promet spremljali po končanih delih in nato urejali glede na ugotovitve.

Postavitev prometnih znakov Slepa ulica Janče 12–15

Svet Četrtna skupnosti Sostro podpira postavitev treh prometnih znakov na razcepu poti proti Jančam: Slepa ulica (proti zaselku), Janče s puščico levo (proti vrhu Janč) in tablo Janče hišne številke 12–15 (v smeri proti vrhu Janč) in ponovno naproša OGD MU MOL za ureditev.

Postavitev znaka Slepa ulica na Poti heroja Trtnika

Svet Četrtna skupnosti Sostro je predlagal OGD MU MOL, naj se v vzporedni ulici s tremi hišami, z vhodom iz Litijske ceste in nazivom Pot heroja Trtnika, postavi prometna signalizacija Slepa ulica, saj vozila pogosto obračajo na zasebnem dvorišču zadnje hiše, kar je za stanovalce moteče.

Postavitev ležeče odstranljive ovire

Svet Četrtna skupnosti Sostro je podprl postavitev odstranljive ležeče ovire na lokalni cesti mimo hiše št. 5. Vnajarje, za umiritev prometa zaradi nevarnosti za stanovalce, zlasti otroke in starejše, in zaprosil OGD MU MOL za namestitev.

Postavitev znakov na Cesti 13. julija

Svet Četrtna skupnosti Sostro je podprl pobudo za povečanje prometne varnosti v kompleksu Sončno okno in njegovi okolici in prosil pristojne službe MOL OGD za čim prejšnjo namestitev prometnih znakov Prepovedan promet za vsa vozila, razen za lastnike zemljišč in Prepovedano ustavljanje in parkiranje, zlasti na odsekih pločnikov, namenjenih pešcem. Hkrati je Svet ČS Sostro zaprosil Mestno redarstvo za poostreitev nadzora prometa na omenjenem območju.

Vzpostavitev obvozne ceste Gabrje pri Jančah

Svet Četrtna skupnosti Sostro je podprl pobudo za vzpostavitev obvozne ceste, ki bi potekala zunaj samega naselja, saj bi s tem pomembno izboljšali prometno varnost in kakovost bivanja prebivalcev. Predlagana povezava bi razbremenila območje Janč in vas Gabrje tranzitnega prometa v smeri vzhod–zahod, ki trenutno poteka skozi naselje. Svet ČS Sostro je zaprosil OGD MU MOL za preučitev pobude in vključitev

v razvojne načrte. Odgovor OGDG: Gre za umestitev novega cestnega odseka v prostor – kar je urbanizem. Za ureditev nove ceste je treba najprej opredeliti nov cestni koridor v OPN MOL-ID.

Ureditev infrastrukture do vasi Češnjica in v vasi

Svet Četrtna skupnosti Sostro je podprl pobude, da se uredi krožna cesta v vasi Češnjica ter cesta od Sadinje vasi do Češnjice, ki sta v zelo slabem stanju in nevarni za uporabnike, ob obnovi ceste se zagotovi vodovodna povezava mestnega vodovoda do izravnalnega bazena za spodnjo Češnjico. Električna in optični kabel za Češnjico in Zagradišče se pri gradnji cest in infrastrukture prestavita pod zemljo v cevi. Še posebej kritičen je odsek od transformatorja v Češnjici proti Zagradišču, zato bi predlagan način preprečil poškodbe ob neurjih, žledolomu in snegu. Svet ČS Sostro je zaprosil OGDG MU MOL za preučitev in čim prejšnjo realizacijo.

Postavitev javne razsvetljave

Svet Četrtna skupnosti Sostro je podprl postavitev javne razsvetljave na lokaciji Zgornja Besnica 43, kjer trenutno ni osvetlitve, in prosil OGDG MU MOL, naj preuči možnost označbe naselja Zgornja Besnica pod/pred Volavljami. Odgovor OGDG: Javna razsvetljava na tem območju za zdaj ni predvidena. Glede označitve hišnih števil za Volavlje se bo preverilo na terenu.

Vzdrževalna dela na trimstezi

Svet Četrtna skupnosti Sostro je podprl pobudo za izvedbo potrebnih popravil in vzdrževalnih del na trimstezi v Zadvoru in predlagal, da Mestna občina Ljubljana, Oddelek za šport ukrepa v najkrajšem možnem času, saj je trimsteza pomembna za športne aktivnosti in prosti čas občanov vseh starosti na območju ČS Sostro. V torek, 14. 10. 2025, so si predstavniki MOL ogledali naprave na trimstezi. Ugotovili so, da je na poti podrti drevo, ki ga mora odstraniti lastnik gozda. MOL ni lastnik ne zemljišča ne poti, zato ne more posegati v gozd. Naprava št. 12 je popravljena, popravilo trimnaprave št. 9 bodo naročili pristojnemu oddelku (Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet), ki vzdržuje zunanje športne površine.

Nepreglednost pri izvozu na glavno cesto

Svet Četrtna skupnosti Sostro je predlagal OGDG MU MOL, naj preuči nepreglednost pri izvozu z dvorišča pri hišni št. 32 na Cesto

II. grupe odredov, ki je nastala kot posledica postavitve ograje, in zaproša MOL OGDG, naj izvede ustrezne ukrepe, s katerimi bo zagotovljena varnost pri izvozu na glavno cesto ter za posredovanje intervencijskih vozil.

Sanacija cestnega odseka Tuji Grm–Jevnica

Svet Četrtna skupnosti Sostro je prosil OGDG MU MOL za takojšnjo sanacijo odseka ceste Tuji Grm–Jevnica in ureditev vozišča ter zagotovitev varne ter nemotene prometne povezave. Izvedeno.

Umiritev prometa na Tujem Grmu

Svet Četrtna skupnosti Sostro je predlagal OGDG MU MOL, da preuči stanje na Tujem Grmu 3 in čim prej izvede ukrepe za umiritev prometa ter s tem zagotovi večjo varnost otrok in prebivalcev ob tej cesti.

Ureditev ceste Vnajarje

Svet Četrtna skupnosti Sostro podpira pobudo krajana Vnajarja o ureditvi stanja cestnega odseka do hišnih števil 6 in 7 ter je zadalžil Komisijo za urejanje prostora in komunalne infrastrukture, da si stanje ogleda na terenu ter poda mnenje.

Vodovod Vnajarje

Svet Četrtna skupnosti Sostro je ponovno podprl pobudo krajanov Vnajarja za čimprejšnjo izgradnjo vodovoda ter zaprosil OGDG MU MOL, da gradnjo vodovoda Vnajarje uvrsti na prioriteten seznam izgradnje vodovodov v ČS Sostro.

Vodovod Zagradišče

Stanovalci na naslovih Zagradišče 12 in 12a že 44 let uporabljajo lastno zajetje vode, ki pa je po mikrobiološkem pregledu onesnaženo. V sušnem letu 2022 je zajetje celo presahnilo, zato so morali vodo dovažati z Žagarskega vrha. Kljub večkratnim prošnjam od leta 1981 še vedno niso priključeni na javni vodovod, čeprav je bilo to že obljubljeno. Svet Četrtna skupnosti Sostro je podprl pobudo krajanov Zagradišča 12 in 12a ter Besnice 1 in 2 za ureditev ustrezne oskrbe s pitno vodo in zaprosil OGDG MU MOL, da gradnjo vodovoda Zagradišče uvrsti na prioriteten seznam izgradnje vodovodov v ČS Sostro.

Košnja trave ob nedeljah in praznikih

Svet Četrtna skupnosti Sostro se je seznanil s pobudo o ureditvi košnje zelenic ob nedeljah in praznikih, ker ta povzroča močan hrup in moti mir

prebivalcev. Svet ČS Sostro vas prijazno vabi, da si ob nedeljah in praznikih vzamemo čas za mir, družino in počitek. Če le gre, glasna opravila – košnjo in podobno – opravimo kakšen drug dan. Naj bo nedelja dan za sprehod, pogovor, druženje in tišino narave. Z malo razumevanja in prijaznosti bomo vsi skupaj ohranili naš kraj miren in prijeten za življenje.

Ureditev brežine pritoka iz Češnjice

Svet ČS Sostro je podprl pobudo o ureditvi brežine in pozval Direkcijo za vode, naj v najkrajšem možnem času uredi čiščenje potoka v Sadinji vasi 28–30.

Redno vzdrževanje cest

Na območju 2 – hribi je bila v letošnjem letu od dvakrat do trikrat izvedena strojna in ročna košnja vseh obcestnih površin. Prav tako so bile vse makadamske ceste na omenjenem območju od dvakrat do trikrat strojno in ročno popravljene, izvedena so bila tudi čiščenja meteorne kanalizacije in ponikalnic. Na več mestih se je zamenjala dotrajana zaščitna ograja: Češnjica, Janče–Laze in Lipoglav.

Napeljava optike

Projekt izgradnje optičnega omrežja v hribovitem delu Četrtna skupnosti Sostro se uspešno nadaljuje, trenutno potekajo dela v Velikem Trebeljevem. Namen projekta je izboljšati dostopnost sodobnih komunikacijskih povezav tudi v bolj oddaljenih naseljih, kar bo prebivalcem omogočilo hitrejši in zanesljivejši dostop do digitalnih storitev.

Zagotovitev povečanja števila zdravnikov v Zdravstvenem domu Polje

Svet Četrtna skupnosti Sostro je podprl ukrepe za izboljšanje stanja glede zagotovitve povečanje števila zdravnikov splošne medicine v Zdravstvenem domu Polje, pregled možnosti za podaljšanje delovnega časa laboratorija ter predlog konkretnih ukrepov za izboljšanje dostopnosti in kakovosti zdravstvenih storitev v Polju. Na koordinaciji predsednikov četrtnih skupnosti MOL februarja 2025 sta podžupan g. Dejan Crnek in direktorica Zdravstvenega doma Ljubljane, ga. Antonija Poplas Susič predstavila problematiko pomanjkanja zdravnikov družinske medicine. Dana je bila obljubila, da se bo najprej poskrbelo za nove zdravnike družinske medicine v ZD Polje.

Marjanca Marn in Jelka Boštjančič

Društva na dlani

DRUŠTVO AJDA

Društvo deluje že 24. leto. Združuje člane, ki svoje vrtove, njive, travnike, sadovnjake obdelujejo na naraven način, brez kakršnih koli umetnih snovi. Uporabljamo kompost, ki je oplemeniten z biodinamičnimi pripravki, s katerimi lahko harmoniziramo in koncentriramo vpliv kozmosa in zemeljski vpliv na rastlinski svet. Kar je pomembno za rast, zdravje in obstojnost rastlin in posledično zdravje človeka, ki to hrano uživa. Preparati niso samo kot dodatek v smislu gnojenja in varstva rastlin pred boleznimi in škodljivci, ampak so tista osnova, ki povezuje talni kompleks s kozmosom in so v tem segmentu izjemno pomembni. Naša blagovna znamka je Demeter, ki je uporabljena po vsem svetu.

Vsako leto organiziramo Začetni tečaj za nove člane in ostale, ki si želijo utrditi svoje znanje.

V februarju, marcu in deloma v aprilu ob petkih imamo teoretični del, praktično delo pa na sedežu društva v Sadini vasi in v naravi, kjer nabiramo zelišča za potrebe društva, za čaje in biodinamične pripravke za naslednje leto in spoznavamo biotsko pestrost, kar traja do jeseni.

Zelo se zavedamo povezanosti z naravo, ki nas vedno znova preseneča. Poskrbimo za

zaščito rastlin proti boleznim in tudi proti škodljivcem na rastlinah in v zemlji v homeopatski obliki.

Za člane in širšo javnost smo organizirali kakovostna predavanja, predvsem s področja biodinamike, ekologije, farmacije, samooskrbe in drugo. Letos smo prisluhnili dr. Maji Kolar, Mihaeli Zalokar, mag. Andreji Videmšek, ing. Slavku Turšiču, Urošu Šviglju, Moniki Brinšek, dr. Branku Brinšku, Tatjani Dovjak, dr. Darji Kocjan Ačko, mag. ph. Vesni Foršterič Lesjak in drugim. Zveza biodinamikov Slovenije, katere člani smo, pa je organizirala predavanja predavateljev iz tujine, in sicer sta prišla Jean-Michel Florin in Juvan Martin Richter. Poleg širjenja vedenja prek tečaja, predavanj in delavnic smo sodelovali tudi na raznih prireditvah v okviru Četrtna skupnosti Sostro, MOL in širše, na prireditvah državnega in mednarodnega pomena, kot so Festival nabiralništva, 3. Praznik biodinamike in AGRA v Gornji Radgoni. Organizirali smo strokovno

Na prazniku jeseni.

ekskurzijo na biodinamično in dve ekološki kmetiji na Štajersko. Glede začetnega tečaja vabimo vse, ki delate z zemljo, rastlinami in živalmi, da se seznanim z načinom, ki ga prakticiramo, saj je samo nadgradnja kmetovanja, kot smo delali pred več kot 50 leti, le da uporabljamo zelišča in pripravke ob upoštevanju kozmosa, kar sta nam predložila dr. Rudolf Steiner in Maria Thun.

Alenka Svetek,

predsednica društva Ajda Sostro

DRUŠTVO GOJITELJEV MALIH ŽIVALI LJUBLJANA MOSTE - POLJE

Razstava malih živali na sejmu Narava-zdravje

Društvo gojiteljev malih živali Ljubljana Moste - Polje je tudi letos sodelovalo na priljubljenem sejmu Narava-zdravje, ki vsako leto v ospredje postavlja naravne

vrednote, trajnostni način življenja in sobivanje z naravo. Naše društvo se sejma udeležuje že tretjič, pri čemer smo iz majhnih začetkov zrastle v pomemben del sejma, ki vsakič znova privablja množice obiskovalcev.

Začetki niso bili lahki – tako po številu razstavljalcev kot tudi po številu razstavljenih živali. A s trdim delom, vztrajnostjo in predanostjo članov se vsako leto uspešno širimo z zbirko pasem živali in izboljšano predstavitvijo. Letos smo dosegli pomemben mejnik: na razstavi je bilo razstavljenih kar 350 živali različnih pasem, kar je najvišje

Ljubitelji živali.

število doslej. Obiskovalci so si lahko ogledali številne pasme kuncev, okrasno perutnino, gosi, fazane in golobe, ki so s svojo raznolikostjo in lepoto navdušili tako mlade kot starejše. Razstava ni bila

Razstava malih živali.

samo vizualna izkušnja, temveč tudi izobraževalna, saj smo si v društvu zadali pomemben cilj – prenos znanja na mlajše generacije.

Vse dni sejma so imeli obiskovalci, še posebej otroci, priložnost, da se z živalmi tudi поблиže srečajo. Številni so prvič v življenju držali kunca ali pobožali kokoš ter raco, kar je za marsikoga nepozabna izkušnja. Verjamemo, da prav takšna srečanja vzbudijo zanimanje za naravo,

odgovorno skrb za živali in morebitno bodočo vzgojo malih živali.

Ponosni smo, da lahko sodelujemo na dogodku, ki spodbuja povezanost z naravo, in z veseljem že gledamo proti naslednjemu letu, ko bomo skušali postaviti še višje cilje – z več živalmi, še več znanja in še več stika z obiskovalci. Naše utrinke, zanimivosti iz ozadja priprave razstave ter napovedi prihajajočih dogodkov lahko spremljate

tudi na družbenih omrežjih Facebook (Društvo gojiteljev mali živali Ljubljana Moste - Polje) in Instagram (dgmz_ljubljanamostepolje). Vabljeni, da se nam pridružite tudi tam!

Matej Jeraša,

predsednik društva DGMŽ

Ljubljana Moste - Polje

Foto: Teja Jeraša

DRUŠTVO TOMOS KLUB BLAJER'CA

ZGODOVINA IN NOSTALGIJA, ZDRUŽENI V TOMOS KLUB BLAJER'CA

Ljubitelji Tomosovih mopedov s srcem in ponosom ohranjajo slovensko tehnično dediščino

V letu 2024 je v našem okolišu zaživelo novo društvo – Tomos klub Blajer'ca, ki združuje vse, ki imajo radi Tomosove mopede in želijo ohranjati tehnično ter kulturno dediščino teh legendarnih vozil.

Društvo je svojo podobo zasnovalo okoli osnovnega mehanskega dela Tomosovega mopeda – blajer'ce (ojnice), po kateri društvo nosi ime in ki danes predstavlja prepoznaven zaščitni znak društva.

V prvem letu delovanja so člani kluba obiskali številne dogodke po Sloveniji – od blagoslovov motorjev in razstav do večjih srečanj, kot je bil rekordni dogodek na Vranskem, kjer se je zbralo največ tomosov na enem mestu, in srečanja starodobnih vozil v Kopru. Društvo se je predstavilo tudi v domačem okolju – na konjeniškem dnevu v Podmolniku in na Golažijadi v Zadvoru, kjer so poleg razstave mopedov sodelovali še na tekmovanju v kuhi golaža. Poleg povezovanja in druženja članov v živo so vzpostavili Facebook skupino Tomos klub Blajer'ca, ki omogoča izmenjavo izkušenj, znanja in spominov ter omogoča

Blajer'ce gredo na srečanje starodobnikov Adria Classic v Koper.

povezovanje članov in vseh navdušencev nad Tomosovimi mopedi.

Društvo deluje po načelih povezovanja,

varne vožnje in restavriranja Tomosovih mopedov. Za prihodnje leto si v klubu želijo še več članov, novih donatorjev ter organizacijo lastnega srečanja ljubiteljev Tomosovih mopedov. V Tomos klubu Blajer'ca verjamejo, da moped ni le prevozno sredstvo, temveč del slovenske zgodovine, ki ga je vredno ohranjati, zato bodo tudi v prihodnje svoje znanje in navdušenje prenašali na mlajše generacije z izvedbo različnih aktivnosti.

Če imate doma svoj Tomosov moped, vas člani društva vabijo, da se jim pridružite in začnete soustvarjati zgodbo društva. Člani društva z veliko strasti in prijateljstva ohranjajo dediščino Tomosovih mopedov ter se skupaj podajajo na vožnje, srečanja in druženja, kjer nikoli ne manjka dobre volje. Na voljo so preko Facebook strani Tomos klub Blajer'ca ali elektronskega naslova tomos.blajerca@gmail.com.

Matija Prepeluh,

Društvo Tomos klub Blajer'ca

Foto: arhiv društva

Predstavitve društva na zadvorski golažijadi.

DRUŠTVO PODEŽELJA LIPOGLAV

Na Dolenjsko!

V soboto, 27. septembra 2025, smo se člani Društva podeželja Lipoglav odpeljali na jesensko ekskurzijo na Dolenjsko. Dolenjska pokrajina je navdušujoča, ob pogledu na mehke obline hribčkov in lepe vasice pa človeku zaigra srce.

Obisk Berryshke na Obrhu.
Foto: Marino Rovani.

Ob kulinarinem ogledu v Dobrotah Dolenjske smo se spoznali tudi s sušenjem pridelkov z zmrzovanjem in seveda vse izdelke tudi poskusili. Še bolj sladek in pregrešen je bil obisk Berryshke na Obrhu, kjer so naše brbončice kar pobežljale od čudovitih ročno izdelanih pralinejev in se naučili vonjav destilatov.

Obiskali smo tudi olimpijski center v Novem nestu. V okviru vodenega ogleda smo spoznali pokriti velodrom, atletsko dvorano in pokriti plavalni kompleks. Vrhunec pa je bil obisk Muzeja Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka, kjer smo dobili zelo lepo opisane življenjske poti in ustvarjanje obeh naših priljubljenih Slovencev, potem

pa družno zapeli dve Slakovi pesmici ob spremljavi njegove glasbe. Našli smo samo eno od fotografij njegovega ansambla, ki jo je fotografirala naša prizadevna organizatorka izleta Alenka Čož. Pozno kosilo smo imeli na domačiji Slakovih Barbo, kjer so nas prijazno sprejeli njegovi potomci, z veseljem igranjem na harmoniko in opisom zgodnjih Slakovih let, od otroštva do njegovih let vrhunškega ustvarjanja, ko je s svojim ansamblom razveseljeval ljudi po svetu, pri tem pa ostal zvest svoji prelepi deželici Sloveniji.

Sonja Vrhovec,
članica Društva podeželja Lipoglav

Obnova kozolcev

V soboto, 9. 8. 2025, so se naši moški člani društva podeželja Lipoglav lotili obnove kozolčkov, ki stojijo ob vstopu v vasi; Mali in Veliki Lipoglav, Brezje, Pance, Repče, Sela pri Panchah. Naši pridni fantje so delali po navodilih Francija Kastelica. Uredili so okolico kozolčkov, na novo so jih pobarvali, po potrebi zamenjali strešnike. Vsi kozolčki imajo novo oglasno tablo, na katero lahko zdaj lokalna društva obešajo svoje plakate.

Po končani akciji smo se še prijetno družili pri naši predsednici.

Brigita Rovani,
članica Društva podeželja Lipoglav
Foto: Marino Rovani

Del ekipe pri obnovi na Panchah. Foto: Marino Rovani.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV ZADVOR

Na občnem zboru nam je uspelo pomladiti ožji del vodstva društva. Tajniške posle vodi Nataša Skubin, blagajniške pa Jožica Anžič. Za vodenje društva so me pregovorili za še en mandat, podpredsednik pa je Stane Težak.

Konec marca smo obiskali naše najstarejše mesto Ptuj. Po ogledu starega mestnega jedra smo si ogledali stalne muzejske zbirke, nekaj članov pa se je odločilo za kopanje v bližnjih termah. Izlet smo končali s kosilom v bližnji gostilni.

Aprila smo v okviru čistilne akcije pobrali smeti, ki jih nevestni posamezniki odlagajo vsepovsod. Sestavili smo ekipo namiznoteniških igralcev, ki se je udeležila pokrajinskih športnih iger v organizaciji Mestne zveze upokojencev Ljubljana in za začetek osvojila pokal.

Konec maja smo v okviru večdnevniških izletov v tujino obiskali Albanijo in Severno

Makedonija, 25. maja 2025.

Makedonijo. Prvič smo se v obe smeri peljali z letalom. Tirana, Drač, Elbasan in Krujë v Albaniji so nas prijetno presenetili

z evropsko usmerjenostjo. Severno Makedonijo smo prepotovali po dolgem in počez: Ohrid, Sveti Naum, Skopje, Bitola in Stobi v vinorodnem okolišu Tikveš-Kavadarci z novo, vendar vrhunsko vinsko kletjo. Tam so v stari jugi pridelovali poceni vino s koreninami z našega Krasa Kra(ški) ter(an).

Za julij in avgust smo predvideli kopanje v Izoli v sodelovanju z agencijo Benotours. Vendar, na žalost, ni bilo zanimanja naših članov. Konec avgusta nam je Društvo upokojencev iz Kopra ponudilo nekaj mest na avtobusu iz Ljubljane za izlet v Beneško laguno. Zelo zanimiv izlet. Prijave in vplačila so bila izključno po elektronski pošti, v prihodnje bi veljalo poizkusiti organizirati takšen izlet tudi v našem društvu.

Udeležili smo se krajevnega praznika v spomin na ustanovitev Molniške čete. Nismo pa se udeležili Zadvorske golažijade,

ker nam ni uspelo sestaviti kuharske ekipe. Sodelovali smo na Prazniku Četrtnе skupnosti Sostro s prikazom izdelkov naših članov, s pletenjem košar, rezbarjenjem, izdelavo nakita, mandal in kvačkanjem. To predstavitev pa smo ponovili na Festivalu za tretje življenjsko obdobje, kjer se je pridružil še izdelovalec iz vrvic (string art). Septembrski izlet v neznano smo začeli z ogledom železo-livarskega muzeja in galerije na Dvoru in nadaljevali z ogledom belokranjskega muzeja v Semiču. V prijetni gostilni v Šmarjeti smo se ob dobri hrani in pijači zavrteli ob zvokih harmonikarja. Udeležba na izletih je nad pričakovanji, tako da smo večkrat morali najeti največje avtobuse. V prihodnje bomo ob posameznem razpisu za izlet omejili število na 48.

Franč Košir,

*predsednik Društva upokojencev Zadvor
ter avtor fotografij*

KONJENIŠKO DRUŠTVO SOSTRO

Za vas, namesto sonca, posijemo tudi v dežju

Konjeniško društvo Sostro je prostor, kjer se prepletata ljubezen do konj in človeška ustvarjalnost. V društvu sprejemamo raznolikost, spodbujamo talente in prepoznavamo prave virtuozе – tako na konju kot tudi ob sedlu. Naše delovanje temelji na konjarstvu in konjereji, društvo pa že vrsto let zaznamujejo tudi številni tekmovalni uspehi po vsej Sloveniji.

Uspešen začetek leta

Letošnje leto, ki se počasi izteka, smo začeli prav posebno – s prvim tekmovanjem v zgodovini društva zunaj naših meja, in sicer v Zagrebu na Hrvaškem, na prijateljski tekmi. Hrvaško društvo Crna Griva nas je povabilo na svoj prvi konjeniški dan, kjer je vihrala tudi slovenska zastava. Sprejem je bil resnično topel in prisrčen. Žal povratne tekme na našem letošnjem Konjeniškem dnevu v Podmolniku nismo izvedli, saj je bil tisti dan dež precej močnejši v Zagrebu kot pri nas – a verjamemo, da bomo drugo leto to prijateljsko izmenjavo z veseljem nadaljevali.

Dekleta blestijo na tekmovanjih

Tudi letos smo dosegli bogato bero odličij, ki jih je že skorajda nemogoče prešteti.

Na tekmovanju v spretnostnem jahanju v Zagrebu.

Čeprav letos nismo imeli naše drzne Tinkare Šubelj, se tekmovalci po Sloveniji in doma niso mogli veseliti lahke konkurence. Naša dekleta – Hana Ambrož, Maša Šubelj in Ayisha Ivanič – so hitro prevzela vodilne položaje in pobirala nagrade. Posebej ponosni smo na Neli Selan, ki je že na svojem prvem tekmovanju osvojila 2. mesto! Jeseni pa se je pogumno vrnila tudi Tinkara Šubelj in dokazala, da ritem še vedno drži kot prava šampionka.

Mladi talenti na obzorju

Med mladimi tekmovalci se že sveti nova zvezda – Zarja Marija Selan. Letos je prvič nastopila v kategoriji spretnostnega jahanja in med 15 tekmovalci osvojila odlično 9. mesto. Če ji ena ovira ne bi nekoliko ponagajala, bi zlahka posegla tudi po 4. ali celo 3. mestu. Bravo, Zarja!

Čeprav pri nas večinoma blestijo dekleta, se lahko pohvalimo tudi z dvema odličnima jahačema – Davidom Pečkom in Mihom Bizjanom.

Ustvarjalnost brez meja

Naši člani niso le jahači, temveč tudi pravi umetniki. Lovro Čuk je s svojimi prijatelji pravi mojster kovaštva. "Posvojili" smo ga za oblikovalca odličij za najvišja mesta – in z domiselnostjo vedno znova navduši.

Ob nedeljah in praznikih pa se iz zvonika cerkve v Sostri in Zavogljem pogosto sliši prijetno pritrkavanje. V zvoniku sem med mladimi fanti iz vasi našla tudi Mateja Selana, našega praporščaka. Ob prijaznem dovoljenju župnika g. Aleša Tomaševiča

Mladi pritrkovalci.

in na povabilo Lovra Čuka sem imela priložnost obiskati zvonik – bilo je res nepozabno doživetje.

Konji, umetnost in glasba

Posebno mesto v društvu ima Neža Likovič, mlada slikarka, umetnica in jahalka z več odličji. Njene slike konj so prava paša za oči. Letos smo ji v Zadružnem domu pripravili prvo likovno razstavo, za katero si želimo, da postane tradicionalna. Zahvala gre vsem krajanom in obiskovalcem za odličen obisk ter Nežinim staršem Radu in Nataši, ki sta poskrbela za razstavo in pogostitev.

Medtem ko je Neža razstavljala, pa je njen brat Jakob Likovič skupaj z Mašo Šubelj osvojil prvo odličje v gorski orientaciji v Makedoniji – Slovenci so namreč postali trojni balkanski prvaki v planinski orientaciji!

Razstava umetniških del Neže Likovič.

Veselje ob koncu leta

Naši glasbeni talenti bodo svoje vrline delili z vami na božično-novoletnem koncertu, ki bo 20. decembra 2025 v Zadržnem domu – prirčno vabljeni! Seveda pa se vidimo tudi 26. decembra 2025 na žegnanju konj na god sv. Štefana pred cerkvijo v Sostri.

Naša mladina – naš ponos

Letos posebej izpostavljamo našo mladino, saj so oni naša svetla prihodnost. Hvaležni smo njihovim staršem, ki jih podpirajo in verjamejo vanje. Da nam je letošnji Konjeniški dan uspel kljub deževju, gre velika zahvala prav mladim, med katerimi velja omeniti: Žigo Vrečarja, Maksa Resnika, Markusa Ložnjakovića, Mašo Širovnik,

Niko Žabot, Lano Kotar, Anjo Smerajec, Aleša Kravanjo, Jakoba Ivaniča, Klemena Koprivnikarja, Žigo Čuka in še veliko drugih. Če sem koga med glavnimi akterji pozabila, bom naslednje leto zagotovo namenila lepo mesto.

Škoda, da nimamo več prostora za vse zgodbe in fotografije, a vabimo vas, da nas spremljate na naši spletni strani ter na Facebooku in Instagramu, kjer boste o naših dejavnostih izvedeli še veliko več. Mi – za vas – namesto sonca posijemo tudi v dežju.

Tanja Gašperšič,

predsednica Konjeniškega društva Sostro ter avtorica fotografij

DRUŠTVO ŽENA IN DEKLET LJUBLJANA MOSTE - POLJE

Zgodba društva žena in deklet Moste - Polje

Leto 2025 je okoli, naša ČS Sostro pa nam zopet narekuje, naj napišemo nekaj o delu in dejavnosti v našem društvu. V naši ČS Sostro je kar veliko delovnih društev in smo vesele in ponosne, da smo v tem okolju, ki ga imamo rade in spoštujemo.

V našem Društvu žena in deklet Moste - Polje nas ni veliko po številu, nas je pa veliko srčnih, ponosnih in delavnih žena. Zvrstili sta se odlični predavanci v sodelovanju s KGZ Slovenije. Eno je pripravila gospa Maja Križnar o dejavnosti na kmetiji, drugo pa gospa Lucija Pintarič o problematiki žene na kmetiji BITI V REDU JE POMEMBNO. V poduk, da se vedno lahko obrnemo na njih. Na naših skupnih počitnicah v hotelu ŠPIK smo se imele odlično, obiskale smo Kranjsko Goro ravno v času, ko so imeli koncert naši glasbeniki BUČARJI. Hvala Joži in Branki za lepo varno vožnjo. Kulinariko smo združile s prijetnim druženjem, klepetom ob odlični sladici, ki so nam jo pripravile mlade, odlične »CUKRPEKARICE«, tribarvnem MOUSSEU. Na izlet smo šle na Primorsko in doživele prijetno vzdušje ob vinski fontani, saj nam je lahko v velik ponos, zato jo le obiščite. Za veliki krščanski praznik smo pripravile delavnico in s pomočjo gospe Milene za

Delavnica IZDELAVA BUTARIC 2025.

cvetno nedeljo izdelovale velikonočne butarice. Delavnico smo pripravile tudi z zelišči v kulinariki, gospa Julija nam je pripravila veliko domačih zelišč, ki jih ima skoraj vsaka doma in jih shranimo v suhi obliki za naše kuharske podvige. Naše delo pa znajo ceniti tudi naši prijatelji iz ostalih društev, ki nas povabijo k sodelovanju. Tako smo začele s TD Zador na Gospodarskem razstavišču s sendviči in kislim zeljem z zaseko. Povabljene smo bile na Pogačarjev trg s peko janške vezivke in pogače, pomagale smo tudi pri pripravi stojnice in promociji društev in ČS Sostro. Letos nismo sodelovale na golažijadi, zato pa smo pripravile lepo stojnico ob prazniku ČS Sostro in majhna darila za otoke, ki so nastopali. Konjeniško društvo nas je povabilo k sodelovanju na

Konjenškem dnevu s peko peciva. Na Praznik jeseni ob povabilu društva sadjarjev »KREK« z razstavnim delom v avli šole in veliko različnega zavitka (ŠTRUDELJ). Mestna občina Ljubljana nas je povabila na prireditve za Tretje življenjsko obdobje v Cankarjev dom, tam smo zastopale naše društvo s kislim zeljem in klobaso, gospa Jana pa nam je pripravila bučno rulado. Drugega oktobra pa smo bile naprošene za pripravo nekaj domačega za pogostitev, tako smo pripravile ješprenjevo juho brez mesa, samo z domačo zelenjavo. Vendar pa nam ni bilo po godu in smo imele posebej še suho meso za k ješprenju, starši so nas učili, da v ješprenjevo juho mora stopiti pujs.

JEŠPRENJEVA IGRA (JUHA) GLAVNI IGRALCI:

Ješprenček, fižol, krompir in zelenjava.

ZELENJAVNI STATISTI:

Čebula, česen, peteršilj, korenje (rdeče in rumeno), rumena koleraba, lovorjev list in ščep soli.

ZAKLJUČEK IGRE: Vse konča v enem loncu!!! Pa dober tek!!!

Vsekakor pa to ni vse naše delo, nadaljujemo z velikim veseljem in ponosno naprej vsak prvi četrtek v mesecu po zimi ob 19. uri, poleti pa 20. uri. Vesele bomo vašega obiska.

Le pridite!!!

Olga Černe,

predsednica Društva v žena in deklet Ljubljana Moste - Polje, foto: Olga Černe in Alenka Lovše

Obisk fontane vina 2025.

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO LIPOGLAV SKOZI LETO

100 let Prostovoljnega gasilskega društva Lipoglav

V letu 2025 praznujemo stoto obletnico ustanovitve prostovoljnega gasilskega društva Lipoglav. Od težkih in skromnih začetkov smo se razvili v moderno podeželsko prostovoljno gasilsko društvo z bogato opremo in sodobnim voznim parkom. Gasilci smo ljudje s srcem in željo pomagati sočloveku in poskrbeti za požarno in splošno varnost. To svojo predanost smo nadgrajevali in dopolnjevali celih 100 let, zato je letošnje leto za nas nekaj posebnega in smo ga zaznamovali s številnimi dogodki.

Člani PGD Lipoglav.

Temeljitejše priprave na obletnico smo začeli že decembra 2024 z zabavno komedijo Kje je meja v Zadržnem domu Zadvor in izdajo jubilejnega 12-listnega gasilskega koledarja s svojimi fotografijami. Januarja smo se udeležili maše v spomin na ustanovne člane PGD Lipoglav, ki jo je daroval domači župnik Martin Golob. Po marčevskem občnem zboru smo slavnosti nadaljevali s svečano akademijo ob 100. obletnici ustanovitve. Na petkov večer, 18. aprila, smo povabili domače gasilce, sosednja društva, prostovoljna gasilska društva Gasilske zveze Ljubljana in tudi druga gasilska društva, s katerimi prepletamo medsebojne vezi in globoko prijateljstvo. Prav tako nismo

pozabili niti na naše sponzorje in nadrejene organizacije. Na svetega Florijana, zavetnika gasilcev, smo imeli 4. maja slovesno mašo v domači cerkvi. Kot se spodobi, se na tako obletnico organizira tudi osrednja slovesnost. Prvo soboto v juniju smo v dogovoru z Gasilsko zvezo Ljubljana izpeljali osrednjo svečano parado za 100 let obstoja Prostovoljnega gasilskega društva Lipoglav in 30 let Gasilske zveze Ljubljana. Gasilske povorke se je udeležila večina gasilskih društev GZL in naša sosednja ter prijateljska prostovoljna gasilska društva. Skozi Lipoglav je tako pod vodstvom sektorskega poveljnika za Vzhod Marjanom Dovčem in pomočnikom parade domačim poveljnikom Matjažem Levičnikom zakorakalo več kot 180 gasilcev in gasilk v ešalonih praporjev, častne čete GZL, gasilcev PGD Lipoglav z mladino, gasilcev GZL in drugih društev ter zapeljalo 25 različnih gasilskih vozil. Po slavnostnem mimohodu mimo tribune pri gasilskem domu je sledila še slavnostna prireditev na šolskem igrišču s podelitvijo odlikovanj GZS in prevzemom novega vozila GVO GZL z modulom za gozdne požare. Slovesnost so počastili visoki gostje iz GZ Slovenije, GZ regija Ljubljana, GZ Ljubljana, Mestne občine Ljubljana in drugi gostje. V spomin na 100-letno delovanje društva smo domačim gasilcem,

Zbornik 100 let PGD Lipoglav.

društvom in organizacijam podelili spominska odlikovanja ter zahvale, vsem našim krajanom pa podarili zbornik 100 let prostovoljnega gasilskega društva Lipoglav 1925–2025. Za zaključek smo avgusta načrtovali tudi simbolični pohod stotih gasilcev s tridesetimi praporji na Triglav, ki pa je bil žal zaradi slabih vremenskih razmer odpovedan. Ob koncu prazničnega leta se zahvaljujemo vsem našim najbližjim, krajanom, društvom, organizacijam in vsem, ki nas podpirate.

Besedilo in fotografije: Marko Vengust, predsednik PGD Lipoglav

Prevzem novega vozila.

SADJARSKO-VRTNARSKO DRUŠTVO J. E. KREK – SOSTRO

Člani Sadjarsko-vrtnarskega društva J. E. Krek – Sostro smo se zbrali 25. januarja na OBČNEM ZBORU v gostilni Micka in tako ob prijetnem druženju začeli delo v letu 2025. Potrdili smo program delovanja za to leto. Poleg 67 članov društva so bili prisotni tudi drugi gostje.

Že v januarju je bilo prvo PREDAVANJE. Naslednja so sledila v februarju in marcu, prikazi rezi sadnega drevja pa v kasnejših mesecih v sadovnjakih. Predavanja so potekala v sejni sobi Zadružnega doma ob ponedeljkih zvečer.

Vsako leto se trudimo, da izberemo zanimive in aktualne vsebine in dobre predavatelje, zato v naslednjem letu lepo vabljeni.

Letošnje teme so bile: ZASTIRKA IN ORGANSKO GNOJENJE, predavala ga. Nevenka Breznik Beton, NARAVNE DROGE, KI JIH LAHKO GOJIMO NA VRTU, g. Jernej Mazej, KIVI, FIGE, KAKI IN CITRUSI, predstavila ga. Lucija Kikelj, PRAVILNO KOMPOSTIRANJE, ga. Nevenka Breznik Beton, BALKONSKO RASTLINE IN OKRASNI VRT, ga. Nevenka Breznik Beton, PRIJAZNA ZAŠČITA SADJA IN VRTNIN, g. Primož Žigon. Prikaz spomladanske rezi sadnega drevja je vodila ga. Alenka Caf na kmetiji Groznik v Zagradišču, ravno tako v marcu pa so člani društva uredili še župnijski vrt pri cerkvi v Sostrem.

V juniju je potekala tudi predstavitev poletne rezi.

Letošnji 19. SADJARSKI POHOD je bil v nedeljo, 4. maja. Zbrali smo se na končni postaji proge številka 13. Cilj pohoda je bil Žagarski vrh. Malica na vrhu je bila zaslužena!

STROKOVNA ESKURZIJA nas je v soboto, 17. maja, vodila v RUDNIK SITARJEVEC v okolici Litije, ki je bil s svojim bogatim najdiščem različnih mineralov in hitrorastočimi limonitnimi kapniki zanimivo presenečenje. Oglasili smo se še na vrtnariji

Kocijančič v Litiji, po kosilu pa smo si ogledali še Valvasorjev grad BOGENŠPERK. Strokovno zanimiv je bil ogled nasadov sibirskih in ameriških borovnic v okolici Litije, kjer smo slišali koristne napotke za gojenje teh sadnih grmičev. Ob pokušini pridelka vin litijskih vinarjev smo sklenili ekskurzijo.

Učence vrtnarskega krožka OŠ Sostro in njihove starše smo 7. junija povabili na pohod PO JAGODE! v Zagradišče, kjer nas je prijazno sprejela ga. Urška Groznik. Po kar naporni poti so nas na cilju čakali sladke jagode, sladoled in prijetno druženje. Naše društvo se s stojnico z razpoložljivim sadjem in zelenjavo predstavi tudi na dogodkih, ki jih organizirajo druga društva, kot sta Jagodna in Kostanjeva nedelja na Jančah, na Konjeniškem dnevu v Podmolniku ter na Dnevu ČS Sostro v Zadružnem domu.

JUBILEJNI, 25. PRAZNIK JESENI je bil v nedeljo, 28., in ponedeljek, 29. septembra, kljub slabi sadni letini v našem okolišu zanimiv in predstavili smo kar nekaj novih sort jabolčk. Na ogled so bila tudi različna zdravilna zelišča, ki jih je večino prispevala ga. Mihaela Grum z Lipoglava. Ni manjkalo niti različnih vrst semenskih fižolov in zelenjave naših članov. Na delavnici VRTNARSKEGA KROŽKA OŠ Sostro so obiskovalci lahko posadili netreske in si postregli z zeliščnim čajem. Pripravili smo tudi delavnico za otroke, kjer so si lahko izdelali svoje sadno nabodalce z medom ali čokolado. Pravi hit!

Na prireditvi so se predstavili tudi druga društva iz ČS Sostro in gostje iz

Ogled rudnika Sitarjevec.

Zaloga (društvo Rusalka) in TD Tabor v srednjeveških oblačilih.

V lepo vodenem in izvedenem kulturnem programu ob odprtju so nastopili učenci in učenke OŠ Sostro in otroci iz Vrtca Pedenjped, enota Učenjak Zadvor. Seveda tudi letos ni manjkalo odlične bučne juhe iz šolske kuhinje. Bil je tudi tradicionalni »štrudelj na metre«, ki ga spečejo gospe iz Društva kmečkih žena. S svojim vozilom in opremo so bili na dvorišču prisotni tudi gasilci PGD Sostro. Hvala vsem sodelujočim. Članice so obiskovalce postregle s suhim sadjem, sokom in pecivom, česar so bili posebno veseli učenci, ki so si razstavo ogledali v ponedeljek. Na stojnicah je bilo mogoče kupiti tudi med, sadje, sok, zelenjavo ter občudovati različne predstavljene živalice.

Hvala vsem članom in članicam, ki so pomagali pri delu in organizaciji, in gospem, ki so spekle pecivo, predvsem pa predsedniku, g. Marjanu Bitencu, ki je tudi letos kljub težavam vztrajal pri vodenju in organizaciji.

Kot vidite, je naša dejavnost zanimiva, koristna za razvoj samooskrbe s sadjem in zelenjavo, popestrjena s prijetnim druženjem ob pohodih in ekskurziji. Skušamo pritegniti mlajši rod, sodelujemo s šolo.

VABIMO TUDI VAS, PRIDITE NA NAŠA PREDAVANJA, PRIDRUŽITE SE NAM!

Zbor OŠ Sostro na Prazniku jeseni.

Judita Šimenc,

tajnica SVD J. E. Krek – Sostro, foto: arhiv društva

Prijateljstvo ne pozna meja

Kulturno, zgodovinsko in turistično društvo Tabor iz Spodnje Savinjske doline je bilo letos prijetno presenečeno, ko je dobilo povabilo Sadjarsko-vrtnarskega društva Janeza Evangelista Krek iz Sostra pri Ljubljani, k sodelovanju na 25. razstavi praznika jeseni. V našem društvu imamo tri sekcije: Dramsko sekcijo Ojstriška gospoda, Sekcijo za promocijo turizma in Sekcijo za ohranjanje kulturne dediščine. Letošnja jesen je bila zelo bogata, zato smo se odločili, da bomo iz domačega sadja pripravili dobrote. S temi izdelki smo se predstavili na dveh sejmi, zato smo bili navdušeni, da se lahko predstavimo tudi v Ljubljani. Predstavitve ne bi bila zanimiva, če ne bi imela vsebine. Zanj je poskrbela Ojstriška gospoda. Člani društva so oblečeni v kostume iz začetka 17. stoletja in predstavljajo rodbino grofa Schrattenbacha, ki je zaznamovala življenje preko 250 let na Štajerskem in Kranjskem. Le kdo ne pozna pripovedi o Veroniki Deseniški, ki je bila zaprta v

Ojstriška gospoda na Prazniku jeseni.

grajskem stolpu na gradu Ojstrica? Če to posodobiš, nastane zanimiva pripoved, s katero se lahko predstaviš v današnjem času. To smo v društvu tudi storili. Zahvalili bi se predsedniku Marjanu Bitencu za povabilo, ravnateljici OŠ Sostro, gospe Mojci Pajnič Kirn za navdušujoč sprejem ter predsednici ČS Sostro, gospe Marjani

Marn, ki so nas tako lepo sprejeli. Z njimi in drugimi krajanji ter mladimi smo stkali prijetne prijateljske vezi. Če je ljubezen tista, ki podira meje, je prijateljstvo tisto, ki ji ne pozna.

Hani Zamuda, predsednica KZTD Tabor

Foto: Minka Jerebič

RADIOKLUB PAPIR VEVČE

Ljubitelji radijskih zvez z dolgoletno tradicijo – predstavitev našega društva

V senci sodobnih tehnologij in vedno dostopnejšega interneta že desetletja deluje skupina posameznikov, ki ohranja tradicijo, znanje in veščine radijskih komunikacij – radioamaterstvo. Naše društvo združuje 25 aktivnih članov ter okoli 250 podpornih članov in privrženec, ki si delimo strast do različnih vrst radijskih zvez, od preprostih govornih povezav do tehnično zahtevnejših komunikacijskih oblik. Naša dejavnost je popolnoma nepridobitna, a ima izjemen javni pomen, zlasti na področju izobraževanja, varnosti in tehnične kulture.

Prejemniki nagrade.

Več kot pol stoletja predanosti

Društvo je bilo ustanovljeno že leta 1965 in od takrat neprekinjeno deluje. V prvih desetletjih smo bili še posebej dejavni na področju izobraževanja mladine ter spodbujanja zanimanja za tehnično kulturo. Vzgojili smo generacije radioamaterjev, ki so kasneje svoje znanje prenašali naprej ali ga uporabili v svojih poklicih. Po letu 2000, ko smo izgubili stalne prostore, delujemo predvsem kot povezana skupnost entuziastov, ki s srcem ohranja in nadgrajuje radioamatersko dejavnost. Posebno mesto v naši zgodbi ima koča na Žagarskem vrhu, kjer imamo vzpostavljen glavni antenski sistem in kjer je tudi središče našega radiokluba. Tam izvajamo strokovna predavanja, izobraževalne delavnice in se redno udeležujemo radioamaterskih tekmovanj, kar je ključnega pomena za ohranjanje operaterske kondicije in izmenjavo znanja.

Radioamaterji – tihi varuhi komunikacij v kriznih časih

Poleg izobraževalne in ljubiteljske dejavnosti ima naše društvo tudi pomembno vlogo na področju civilne zaščite. Svoje znanje in opremo smo v preteklosti že večkrat ponudili v pomoč lokalni skupnosti. Na povabilo Mestne občine Ljubljana sodelujemo kot del

intervencijskega voda za zveze v primeru naravnih nesreč ali drugih kriz, ko druge komunikacije odpovejo.

Z lastnim trudom, znanjem in financami smo vzpostavili rezervni center za zveze, ki lahko po potrebi zagotavlja varno in neodvisno komunikacijo. S tem prispevamo k večji pripravljenosti občine na izredne razmere ter krepimo pomen prostovoljnega in strokovnega sodelovanja.

Povezani v znanju, predani skupnosti

Naše društvo ni le tehnično usmerjeno – je tudi prostor povezovanja, medgeneracijskega sodelovanja in prenosa znanja. Vsi, ki jih zanimajo telekomunikacije, radio tehnika ali pa preprosto želijo postati del zanimive in pomembne zgodbe, so pri nas vedno dobrodošli.

Če vas zanima, kako poteka komunikacija brez interneta, kako vzpostaviti zvezo z drugo stranjo sveta ali pa kako se pripravljamo na delovanje v kriznih razmerah, nas lahko obiščete na Žagarskem vrhu ali navežete stik z nami prek naših kontaktov. Radi delimo svoje znanje, še raje pa vidimo, ko se nam pridružijo novi navdušenci.

Damjan Žibert,

predsednik Radiokluba papir Vevče

Foto: arhiv društva

ŠPORTNO DRUŠTVO JANČE

Športno društvo Janče je bilo ustanovljeno leta 2005 z namenom vključevanja mladih in širše skupnosti v športno udejstvovanje na vzhodnem ljubljanskem podeželju. Temeljni cilji društva so spodbujanje športne kulture in zdravega načina življenja med člani vseh generacij, prenašanje športnih znanj in vrednot na mlajše, pozitivno doživljanje športa, oblikovanje prijateljskih vezi in sodelovanja med ljudmi, ozaveščanje o pomenu športa za zdravje in dobro počutje, spoštljiv odnos do narave in kulturne dediščine, razvijanje odgovornosti, discipline in timskega duha.

Kjer so doma veselje, srčnost in dobra volja, tam je prostor tudi za sodelovanje in napredek. Člani društva smo se z marljivostjo in prostovoljnim delom izkazali tudi pri obnovi lokalne infrastrukture: pri obnovi cest, izgradnji vodovoda in telefonskega omrežja ter pri ureditvi športnih površin. Na pobudo društva so njegovi člani in okoliški prebivalci uredili igrišča za nogomet na travi, odbojko na mivki in petankarsko igrišče s spremljajočimi objekti. Slovensko odprtje igrišč je bilo 16. septembra 2007. S tem smo prispevali k večji športni ponudbi in bolj kakovostnemu življenju na Jančah in širši okolici, obenem pa postali prepoznavno športno-rekreativno središče vzhodnega dela Ljubljane. V zadnjih desetih letih

Petankarsko igrišče.

smo svoje dejavnosti še razširili. Ustanovili smo petankarsko sekcijo, katere člani se redno udeležujejo tekmovanj v petanki in z dobrimi rezultati zastopajo barve društva. Poleg tega vsako leto organiziramo tudi državna tekmovanja v petanki, ki privabijo številne ekipe iz vse Slovenije in pripomorejo k prepoznavnosti našega kraja in društva.

Naše delo in sodelovanje s skupnostjo

pa segata še dlje. Aktivno smo sodelovali v projektih Podružnična šola – gibalno razvoja in Podružničarji gremo naprej, oba sofinancirana z evropskimi sredstvi, ki sta dodatno pripomogla k razvoju kraja in izboljšanju kakovosti življenja vseh generacij na podeželju, predvsem pa otrok.

Športno društvo Janče

Foto: arhiv društva

Nogometno igrišče.

ŠPORTNO DRUŠTVO ZADVOR

44. MOLNIŠKI TEK – KO SO NOGE PELE IN HARMONIKE KITARI DODAJALE RITEM!

Nedelja, 18. maja 2025, je bila za naš konec Ljubljane vse prej kot lenobno dopoldne. Medtem ko so se drugi še prepričevali, da še pet minut spanja koristi zdravju, so člani Športnega društva Zadvor že ogrevali mišice in vokalne vezi za 44. Molniški tek – Memorial Milana Briclja, prvi dogodek v nizu Pokala gozdnih tekov 2025. In kakšen začetek sezone je to bil! Sončen zagotovo! Več kot 270 tekačev iz vseh koncev je napolnilo dolino Konjščice z dobro voljo, znojem in pozitivno energijo. Vzdušje je bilo tako prijetno, da bi si ga lahko zapakirali v kozarec in ga odprli ob slabem vremenu.

Tek z ritmom – in harmoniko! Medtem ko so se tekači borili z vzponi, ovinki in lastnimi mislimi ("Zakaj že to delam?"), so jih ob progi razveseljevali harmonikarji Glasbene šole Bučar. V ciljni ravnini pa jih je čakalo še glasbeno presenečenje – koncert skupine ROCA ROLA, ki je poskrbela, da so se tudi utrujene noge nehote pozibavale v ritmu.

Organizatorji so znova dokazali, da Molniški tek ni samo za superjunake z železnimi pljuči. Otroci so svoje prve tekaške korake preizkusili na 200, 400 in 2000 metrov, odrasli pa so lahko izbrali 5 km, 10 km ali zahtevnejši trail tek na 16 km. Na najdaljši,

16-kilometrski progi sta letos padla kar dva rekorda! Eva Urbanc je v ženski konkurenci zmagala z neverjetnim časom 1:24:07, Matej Bajde pa je v moški konkurenci ciljno črto prečkal že po 1:11:02. Čestitke obema – in kapo dol! (Čeprav je tek minil v

Molniški tek.

lepem toplen in sončnem vremenu, ki se je v nevihto preobrazilo šele po zaključku nedeljskega dogajanja). Na koncu je vse dišalo po svežem sadju, športnem zanosu in domačnosti. Prostovoljci so poskrbeli, da je vse teklo gladko – od registracij do zadnjega jabolka, gledalci pa so z glasnim navijanjem ustvarili tisto pravo, skoraj družinsko vzdušje.

Letošnji Molniški tek je bil tudi uvodni dogodek Pokala gozdnih tekov 2025, ki poteka pod okriljem Smučarske zveze Slovenije (SLOSKI). Ideja pokala je preprosta in odlična: če pozimi tečeš na smučeh, zakaj ne bi spomladi kar po gozdu? Hvala vsem, ki ste tekli, navijali in pomagali! Iskrena zahvala gre Četrtni skupnosti Sostro in Mestni občini Ljubljana za podporo, vsem prostovoljcem za zagnanost, tekačem za pogum in gledalcem za energijo. Brez vas bi Molniški tek ne bil to, kar je – najbolj domač, srčen in zabaven tek daleč naokoli. Rezultati in fotogalerija so že objavljeni na spletni strani ŠD Zadvor, za vse zavzete še povemo, da se je Pokal gozdnih tekov nadaljeval s še dvema gozdnima preizkušnjama – okoli Rožnika in v Dolu. Mi pa že komaj čakamo naslednje leto – kdo ve, mogoče bomo takrat uvedli še kategorijo "tek s harmoniko" ali pa udeležanje ideje o teku s kužki.

VETER V LASEH: ŠPORTNA ZABAVALA Z OKUSOM KOSTANJA IN GOZDNE SVEŽINE!

V petek, 3. oktobra 2025, je Četrtna skupnost Sostro znova zažarela od smeha,

gibanja in kostanja! Športno društvo Zadvor je v sodelovanju z OŠ Sostro poskrbelo za dogodivščino, ki je otrokom od 1. do 5. razreda (skupaj približno 300 malih športnikov) predstavila, kako se zabavati in hkrati skrbeti za svoje zdravje. Dogodek je bil del nacionalnega programa Veter v laseh, ki že skoraj tri desetletja združuje mlade po vsej Sloveniji. S sloganom S športom proti zasvojenosti nas uči, da gibanje ni samo zabava, ampak tudi najboljša protiutež sodobnim zasvojenostim. Ker pa se ljubezen do športa oblikuje že v otroštvu, je bil ta dogodek idealna priložnost, da se otroci skozi igro naučijo, kako pomembno je biti aktiven. Pohodi, igre in gozdna raziskovanja! Otroci so na različnih postajah preizkusili svoje gibalne sposobnosti. Skakanje v vrečah, vlečenje vrvi, hoja po vrvi – vse to je bilo le uvodno ogrevanje za pravi športni spektakel! Seveda ni manjkalo tudi zabave med pohodi: pobiranje kostanja, raziskovanje narave in preizkušanje čutil v gozdu, kjer so mnogi prvič slišali zvoke gozda ali si ogledali Molnik, ki je s svojo zgodovino očaral še tako zahtevne raziskovalce. Med tem pa ni manjkalo presenečenj – nekateri srečnejši so celo uzrli srne v dolini Konjščica! Kdo bi si mislil, da bo športna prireditev postala tudi naravoslovni izlet?

Zdrav duh v zdravem telesu ... in s kostanjem v roki!

S tem dogodkom smo otrokom pokazali, da je gibanje lahko zabavno, vendar tudi

Veter v laseh v sodelovanju z OŠ Sostro.

pomembno za zdravje. Športne igre in družabne aktivnosti so jim omogočile, da so se krepili, hkrati pa so se naučili, da je aktivno življenje najboljša pot proti zasvojenostim, ki prežijo na sodobne generacije. In, seveda, da je kostanj odličen prigrizek med pohodom! Športno društvo Zadvor in OŠ Sostro sta tudi letos dokazala, da sta v prvi vrsti prva v boju proti zasvojenostim – in to z veseljem, zabavo ter seveda zdravim življenjskim slogom! Se vidimo naslednjič – morda ob naslednjem pohodu, ki bo poln smeha, gibanja in še več kostanja!

*Primož Leban, predsednik ŠD Zadvor
Foto: Mojca Krapež*

TURISTIČNO DRUŠTVO ZADVOR

Turistično društvo Zadvor – s srcem za kraj in ljudi

V TD Zadvor že vrsto let s ponosom in predanostjo skrbimo za ohranjanje tradicije, druženje krajanov in promocijo našega lepega kraja. Vsako leto pripravimo številne dogodke, ki povezujejo prebivalce in obiskovalce, ter ohranjamo živahen utrip Zadvora in okoliških vasi. Radi se udeležimo tudi dogodkov in prireditev sosednjih društev in ustanov.

Med najbolj prepoznavnima prireditvama društva sta prvomajski pohod na Molnik in Zadvorska golažijada, ki poteka vsako leto v septembru.

Prvomajski pohod je že tradicionalen in privablja tako domačine kot ljubitelje narave od drugod. Skupaj se podamo na Molnik, uživamo v čudovitem razgledu in prijetnem druženju v duhu delavskega praznika. Po vrnitvi k brunarici Zadvor se okrepčamo s slastnim golažem in si pomahamo z rdečim nageljnom, ki ne sme manjkati ta dan.

Tradicionalna je postala tudi Zadvorska golažijada, ki je pravo kulinarčno in družabno-tekmovalno doživetje. V okviru dogodka, 14. septembra, se je v pripravi

golaža pomerilo 12 ekip, pri čemer je morala vsaka ekipa skuhati od 8 do 10 litrov golaža iz štirih kilogramov mesa in prav takšne količine čebule, za kar smo poskrbeli organizatorji. Da kuhanje vseeno ni bilo preveč monotono, se je morala vsaka ekipa pozabavati še z okraševanjem svojega delovnega prostora, stojnice. Za kuhanje in okraševanje so imeli na voljo čas od 10.00 do 14.30, ko je prevzela delo sodniška komisija in začela naporno ocenjevanje. Prav kmalu so razglasili rezultate in podelili pokale za najuspešnejše ekipe, preostali pa so v spomin prejeli priznanja. Po razglasitvi rezultatov se je ves golaž razdelil med obiskovalce. Številni obiskovalci so pohvalili vse golaže, samo prehitro ga je zmanjkalo.

Stojnica TD Zadvor ob 120-letnici Turistične zveze Slovenije.

Golažijada 2025.

Glede na vreme smo letos odpovedali glasbeni ansambel Osvajalci, vendar se je nekaj najbolj neutrudnih plesalcev zavrtelo ob zvokih iz računalnika. Za najmlajše smo angažirali vzgojiteljico Nino, ki je pričarala

čudovite poslikave obrazov in na koncu kot Miki miška rajala z otroki po prireditvenem prostoru. Vse skupaj pa je s humoristično noto povezoval Franci Peternel. Letos smo se še posebno ponosno udeležili slavnostne prireditve – Pot kruha in pogač ob 120-letnici Turistične zveze Slovenije, ki je 21. junija potekala na Pogačarjevem trgu v Ljubljani. Na dogodku smo s ponosom predstavili naše društvo in celotno ČS Sostro ter delili izkušnje z drugimi društvi iz vse Slovenije. Udeležba nam je dala nov zagon za delo in potrditev, da so prostovoljstvo, povezanost in skrb za domače okolje

vrednote, ki jih velja negovati. TD Zadvor s svojimi dejavnostmi skrbi, da kraj ostaja urejen, živ in povezan. Zahvaljujemo se vsem članom, prostovoljcem, podpornikom, ki s svojim trudom in energijo prispevate k uspešnemu delovanju društva. Prav tako hvala ČS Sostro, Turizmu Ljubljana in Turistični zvezi Slovenije za finančno pomoč, da so dogodki in prireditve lažje izpeljani.

Mojca Eržen,
predsednica Turističnega društva Zadvor
ter avtorica fotografij

KRAJEVNA ORGANIZACIJA ZVEZE BORCEV ZA VREDNOTE NOB ZADVOR – SOSTRO

Jubilejno leto 2025

Vse leto 2025 je potekalo v znamenju praznovanj 80-letnice dneva zmage nad fašizmom in nacizmom. Osrednja proslava Združenja ZB NOB Moste - Polje je bila aprila v Centru Zalog. Zelo obiskana je bila prireditev Združenja ZB NOB ob 83-letnici bitke na Jančah z odlično proslavo, ki so jo kot že vrsto let z recitalom popestrili učenci POŠ Janče.

Naše najpomembnejše prireditve so:

1. Zaznamovali smo 83. obletnico bitke na Pugledu z okroglo mizo – pogovor z Lenartom Zajcem, avtorjem trilogije o Molniški četi. Pogovor je vodila predsednica KZD Rusalka Minka Jerebič.
2. Naša osrednja prireditev je spomin na 84. obletnico ustanovitve Molniške čete in Krajevni praznik ČS. Pred začetkom proslave so se prisotni, častna straža SV in praporščaki poklonili žrtvam NOB. V kulturnem programu so nastopili MePZ Zora Janče z zborovodkinjo Asto Jakopič s petjem partizanskih in narodnih pesmi. Olga Černe je spekla janško vlivanko za ogled in degustacijo. Učenci POŠ Janče so recitali pesnitev Srečka Čoža pod mentorstvom Marjane Marn. Učenci so bili oblečeni v janške narodne noše

- posavske noše. Pred brunarico smo razstavili Svetkove fotografije kozolcev in slike mlade umetnice z Janč. Ogrodje proslave smo prispevali: slavnostni govor poslanec DZ Lenart Žavbi, nagovor v imenu ČS Sostro Marjana Marn in v imenu KO Mija Kocjančič. Povezovalka programa in avtorica veznega besedila je bila Minka Jerebič. Po koncu proslave je sledilo prijetno druženje. Za finančno podporo se zahvaljujemo ČS Sostro, Colinu Brooksu iz Anglije in drugim članom. Vsi nastopajoči so se odpovedali honorarju. Pri organizaciji in strežbi so sodelovali člani in krajan. Hvala OŠ Sostro za postavitve ozvočenja.
3. Udeležili smo se Dneva ČS Sostro s predstavitevno stojnico. Sodelovali smo pri ureditvi okolice ZD Zadvor. V organizaciji SVD-JEK Sostro smo se udeležili 25. prireditve Praznik jeseni. Več kot 10 naših članov je sodelovalo pri pripravi, organizaciji in izvedbi naše predstavitve na stojnici. Za smo učence pripravili nagradni kviz. Prejeli smo več kot 300 odgovorov in izžrebali tri kupone za pice pri Kovaču.
 4. Naša novejša dejavnost je sprejem in vodenje obiskovalcev po naših krajih. Od odprtja arhiva Spominske hiše Podlipoglav smo gostili že 10 avtobusov in številne manjše skupine obiskovalcev iz vse Slovenije. Oblikovali smo informativno zgibanko Vabilo na vzhod Ljubljane.

Praporščaki na proslavi 13. julij.

5. Skozi vse leto se udeležujemo prireditev drugih društev in sorodnih organizacij. Urejamo okolico spomenikov. Vsako leto 1. novembra se spomnimo pokojnih z obiskom Urha in vseh znamenj NOB.

V poseben ponos nam je skrb za kulturno dediščino in zato se številni naši člani udeležujejo srečanj Bralnega kluba. Vsem članom hvala za recital pesmi o svobodi 11. 7. 2025 pred spomenikom Molniške čete.

Zahvaljujemo se za vse prispevke in za izkazano podporo našemu delu.

Vsem članom, prijateljem in krajanom voščimo uspešno in srečno novo leto 2026.

Mija Kocjančič,
predsednica KO ZB za vrednote NOB
Foto: Brane Svetina

Zora Janče in voditeljica dogodka na krajevem prazniku ob obletnici ustanovitve Molniške čete.

Kulturni utrip

Glasbena šola Bučar

Glasbena šola Bučar je najbolj dejavna in prepoznavna zasebna glasbena šola, ki deluje tudi na območju Sostra. Je šola s tradicijo, saj znanje na svoje učence uspešno prenaša že 14. leto in se lahko pohvali z nastopi na zelo odmevnih športnih in kulturnih dogodkih, vsakoletnimi projekti z uspešnimi slovenskimi glasbeniki ali glasbenimi zasedbami in tradicionalnimi pohodi s harmoniko ter nepogrešljivim dogodkom Večer harmonike in smeha.

Zgodaj spomladi so razprodali koncert Večer harmonike in smeha, ki je bil letos prvič v OŠ Sostro. Bil je nepozaben dogodek, na odru so se vrstile glasbene legende, dvorana pa je objeta vzklikala ob zelo dovršenem koncertu. Prav poseben spomin, ki ga bodo glasbeniki in obiskovalci imeli za vse življenje, je pustil žal zdaj že pokojni gospod Franc Šegovc. Učenci in mentorji so pripovedovali o izvrstni izkušnji, ki so jo lansko šolsko leto dobili pri snemanju venčka pesmi z Dejanom Vunjakom. Najprej so snemali avdiodel v glasbenem studiu, nato pa en celoten dan, od jutra do mraka, namenili snemanju videospota v gasilskem domu Zgornje Pirniče. Med snemanjem so se imeli zelo lepo, priznali pa so, da snemanje videospota ni mačji kašelj in pri tem poleg kreativnosti, sproščenosti in igre potrebuješ veliko energije in potrpežljivosti. Zadnji avgustovski konec tedna so se imeli tudi lepo, ko so s harmonikami prehodili dobršen del Koroške, osvojili vrh Pece in se v dolino spustili po avstrijski strani ter na koncu zaigrali, peli in plesali še na Pliberškem jormaku. Vikend so

Snemanje videospota z Dejanom Vunjakom.

preživeli z gostoljubnimi in srčnimi Korošci, županjo Črne na Koroškem, go. Romano Lesjak, koroškim kantavtorjem Milanom Kamnikom, folklornima skupinama Gozdar in Pušlc, pozdravil pa jih je tudi mežiški podžupan Aleksander Praper. V GŠ Bučar se lahko naučite solo petja in igranja na različne instrumente – bobne, bariton, bas kitaro, citre, diatonično

harmoniko, flavto, klasično in električno kitaro, klavir. Ponujajo tudi obiskovanje nauka o glasbi ter vključitev v skupinske zasedbe; zelo prepoznaven je Orkester harmonikarjev Bučar ter novo zastavljena zasedba pop-rock benda.

Glasbena šola Bučar

Foto: arhiv GŠ Bučar

Večer harmonike in smeha.

Biti SOS na Osnovni šoli Sostro pomeni Sodelovati, Odnose negovati in Spoštovati. V družbi, ki je pisana, kot je pisano jesensko listje in še bolj, je to pestrost pomembno ozaveščati. Da bi se naši učenci kar najbolje zavedali raznolikosti sveta, v katerega vstopajo z vse večjimi koraki, da bi bili njihovi koraki trdni in neomahljivi, na šoli že dobro leto teče mednarodni projekt Erasmus+ s pomenljivim imenom Be SOS. V sodelovanju s partnerskima državama Španijo in Ciprom stremimo k oblikovanju zavesti, da je današnja družba resda raznolika, a da nas prav te razlike bogatijo in ne razdvajajo.

Z različnimi dejavnostmi, ki jih v projektu Erasmus+ Be SOS izvajamo od septembra 2024, si želimo ustvariti sprejemajoč in razumevajoč šolski prostor, kjer bo svoje mesto, občutek varnosti in sprejetosti začutil prav vsak. Krepitev komunikacijskih veščin, razvijanje empatije, sodelovalno učenje in učenje konstruktivnega reševanja težav bodo učencem omogočile razvoj zavesti, da je vsak človek sicer res zase svet, kot pravijo znani verzi Toneta Pavčka, a da je prav vsak edinstven in kot tak zaseda pomembno mesto v skupnosti. S socialnimi igrami in delavnicami ozaveščamo pomen različnosti med nami in moč, ki jo razumevanje in sprejemanje te različnosti prinašata družbi. Posebne misli v projektu namenjamo ranljivim skupinam otrok in mladostnikov, ki imajo zaradi široke palete najrazličnejših vzvodov v šoli in navsezadnje v družbi manj priložnosti tako za napredek kot za uspeh. Učimo se prepoznavati njihove stiske in iskati možne vire pomoči.

Pri tem pa ne ostajamo le znotraj meja naše šole, kraja, našega mesta in države. Dvakrat smo pokukali tudi prek meja in se enkrat preizkusili v vlogi gostitelja prijateljev iz Cipra in Katalonije.

Prvič smo se oktobra 2024 podali na Ciper. Potovalo je 6 učencev naše šole. Toplo so nas sprejeli učenci in učitelji Erasmus+ kluba ciprske šole Evryviadeio Gymnasium Larnaca, ki je v svojem mestu drugi dom narodnostno in kulturno izjemno mešani skupnosti učencev. Učili smo se v prostorih šole, kjer poznajo uniforme, ne pa šolskih copat, v mestu, kjer mimogrede zaideš na peščeno plažo, ne pa v gozd kot pri nas,

v prestolnici, skozi katero poteka meja in zato ne diha tako sproščeno kot naša. Otroci pa so neodvisno od različnosti okolja, iz katerega izhajajo, brezmejno tkali prijateljske vezi in podirali medsebojne meje. Od spoznavnega binga na ladji do izpolnjevanja leksikona v učilnici, prek športnih povezovalnih iger in kviza o poznavanju dejstev o ranljivih skupinah ljudi, vse do barvanja stopnic ljubezni, pri čemer so si vedro barve in čopič podajali z učenci s posebnimi potrebami. Piko na i je dodala joga na plaži in zaokrožila teden, v katerem so se učenci iz Španije, Slovenije in Cipra povezali v sodelujočo skupnost.

Prav na slovenski kulturni praznik smo 17 učencem s Cipra in Katalonije odprli vrata tudi mi. V nedeljo smo naše goste popeljali na Gorenjsko in dan začinili s sprehodom po Bledu s pravim turističnim vodenjem naših učencev, sladkanjem z odlično blejsko kremšnito in sankanjem na Pokljuki, ki bo marsikomu za vedno ostalo v spominu kot prvi stik s snegom. Na pisani paleti dejavnosti se je poleg sprehoda skozi prestolnico in ogleda našega hrama kulture – Cankarjevega doma znašel tudi obisk Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana, kjer smo se naučili osnov komuniciranja z gluhi in naglušni, znakovne abecede ter nekaj znakov, ki smo jih lahko uporabili že kasneje istega dne. Skozi kulinariko in ples smo spoznavali tradicijo vseh treh držav, delili objeme in tako skrbeli za dobro počutje vseh udeležencev v kotičku brezplačnih objav. Nazadnje smo šli še malo po svoje na filmskem popoldnevu in tednu zadovoljni zavezali pentljo.

Učenci s Cipra, Katalonije in Sostro pred mestno hišo.

Erasmus+

V aprilu je skupina 11 učencev odpotovala v Španijo, kjer so nas v mestu Olot toplo sprejeli učenci in učitelji Erasmus+ kluba katalonske šole Pia Escola Olot. Tudi tokrat je bil teden pester in bogat z aktivnostmi za razvijanje socialnih spretnosti in empatije, veščin komuniciranja in rabe IKT-tehnologije. Učenci so se z različnimi računalniškimi programi lotili snemanja filmov in izdelovanja postrov, s katerimi opozarjajo na pomen dobrih medsebojnih odnosov, razumevanja, spoštovanja različnosti in sodelovanja. Kako je pomembno na pravi način opozarjati na napake, nestrpnost, sovraštvo ter ozaveščati ljudi, so učenci spoznali ob obisku družbenokritične razstave grafitov v Banksyjevem muzeju v Barceloni. Ogledali so si tudi proizvodnjo mlečnih izdelkov, v kateri zaposlujejo odrasle s posebnimi potrebami, večinoma z motnjami avtističnega spektra.

Pri vseh dejavnostih učenci razvijajo svoje komunikacijske in socialne spretnosti, znanje tujega jezika, veščine uporabe IKT-tehnologije. O tem priča tudi spletna stran <https://erasmusbesos.splet.arnes.si/>, kjer že več kot leto dni zbiramo dogodke in predstavljamo gradiva, nastala v okviru projekta. Ta bo trajal vse do februarja 2026 in gradil trdne odnose med vsemi udeleženci, ki smo povezani v želji po medsebojnem razumevanju, spoštovanju in strpnosti.

V tednu od 13. do 17. oktobra 2025 so na OŠ Sostro potekale dejavnosti v okviru Erasmus+ dnevov pod skupnim naslovom Izkušnje za prihodnost. 16. oktobra smo vrata šole odprli tudi popoldne, in sicer za učitelje in učence okoliški šol ter zainteresirano javnost. V avli šole je potekala predstavitev Erasmus+ projektov, ki jih vodijo sodelujoče šole, obiskovalci pa so lahko kakšno aktivnost tudi preizkusili.

Katarina Leban Škoda

Pester začetek šolskega leta na OŠ Sostro in podružnicah

Prvi šolski dan

Bil je lep sončen ponedeljek, 1. september. Učenci so se po vročem poletju vračali v šolske klopi, se veselo pozdravljali s prijatelji in si hiteli pripovedovati o poletnih dogodivščinah. Za učence 1. razredov pa je bil ta ponedeljek prav poseben.

Ob 9. uri jih je pred šolo pričakal »špalir«, ki so jim ga pripravili drugošolci in jih s tem simbolično pozdravili v našo sredino. Ob besedilu pesmi Mali modrijan so prvošolci pogumno vstopili v šolsko telovadnico, kjer so si ogledali predstavo, ki so jo zanje zaigrali učenci iz dramskega krožka pod vodstvom učiteljic Mine Pogačar in Slađane Đorđević. Po končani predstavi so učenci s svojimi

novimi učiteljicami spoznali svoje učilnice, kjer so jih pričakale drobne pozornosti v spomin na prvi šolski dan. V svojih novih učilnicah so se tudi fotografirali, da je bil spomin na ta dan za večno ujet tudi v objektiv.

Najslajše presenečenje pa je bilo zagotovo tisto, ki jih je pričakalo v šolski avli. Tam so se namreč posladkali s sladoledom, nato pa je bil čas, da staršem ponosno pokažejo svoj razred.

Vzdušje celega dne je bilo prav zares čarobno in otroci so ponosno postali učenci Osnovne šole Sostro, ob tako lepem sprejemu pa se je osolžilo marsikatero oko – tako staršem kot tudi nam učiteljem.

Ogled predstave v telovadnici.

Obilo lepega vam želimo na vaši novi poti, dragi prvošolci!

Ana Petelin, učiteljica

Foto: Manca Birk Photography

Ko se učenje preseli k morju

Prvi teden v septembru so se učenci petih razredov OŠ Sostro udeležili tradicionalne šole v naravi. Že več kot dvajset let jo organiziramo v Piranu, zato nas je tudi letos avtobus popeljal v to prečudovito obmorsko mesto.

V času, ko imajo elektronske naprave vse večjo vlogo in otroci preživijo veliko časa v zaprtih prostorih, je večdnevno bivanje ob morju prava priložnost za razvijanje pristnih stikov z vrstniki, socialnih spretnosti in samostojnosti. Šola v naravi je hkrati nadgradnja učnega načrta, velik poudarek je na športnih dejavnostih, predvsem na plavanju. V petem razredu se učenci iz matične šole in vseh podružničnih šol (Besnica, Janče, Lipoglav in Prežganje) združijo, zato se oblikujejo novi razredi. Šola v naravi je tako odlična priložnost, da se

učenci v sproščenem okolju bolje spoznajo in povežejo. Teden nam je postregel s sončnim vremenom in toplim morjem. Veliko smo plavali, spoznavali staro mestno jedro in občudovali ozke uličice Pirana, ki skrivajo bogato zgodovino. Z ladjo Solinarka smo se popeljali do Sečoveljskih solin, kjer smo si ogledali tradicionalen način pridelave soli. Izvedeli smo, da solinarji pri delu uporabljajo starodavne lesene pripomočke, sol pa še danes pobirajo ročno.

Obiskali smo tudi Piranski akvarij, kjer so se učenci navdušeno spoznavali z morskimi organizmi Jadranskega morja. Preizkusili so se tudi v zanimivi strateški igri, v kateri so zelo uživali. Ob koncu tedna smo jim pripravili še lov na skriti zaklad, pri katerem so morali sodelovati, razmišljati in uporabiti

vse svoje spretnosti.

Šola v naravi je vsako leto nepozabna izkušnja, ki jo učenci še dolgo pomnijo. Naučijo se sodelovati, si med seboj pomagati in prevzemati odgovornost za svoje stvari. Učitelji opažamo, da se po šoli v naravi v razredu okrepita povezanost in spoštovanje, med učenci se razvijajo pristna prijateljstva. Vzdušje v razredu je po taki izkušnji vedno bolj sodelovalno.

Vesna Bizjak

Foto: Marko Šosterič

Trajnostni začetek novega šolskega leta

September in oktober sta na OŠ Sostro minila v duhu ozaveščanja pomena varne, trajnostne in zdrave mobilnosti. Skozi številne dogodke so učenci pridobivali nova znanja, krepili prometno kulturo in razvijali odgovoren odnos do okolja ter varnega vedenja v prometu.

V okviru Evropskega tedna mobilnosti se je v četrtek, 18. 9. 2025, sedem učencev 6. razreda skupaj z učiteljicama udeležilo prometno-vzgojno akcije »kolesarski krog« v središču Ljubljane. Že zgodaj dopoldan so se učenci, ki so se v lanskem šolskem letu izkazali na kolesarskem izpitu, odpeljali do središča mesta, kjer so se vključili v izobraževalni krog z devetimi točkami. Med posameznimi točkami so kolesarili po različnih površinah (cona za pešce, enosmerna in dvosmerna kolesarska steza, kolesarski pas ...), na točkah pa obnovili svoje znanje o varnem gibanju kolesarjev, prometnih pravilih, zdravem načinu življenja, pravilni izbiri čelade in si ogledali prikaz oživiljanja ter se preizkusili v »polževi« vožnji. Trajnostno mobilni so bili tudi na podružničnih šolah Besnica in Janče. Učenci in učiteljice so v soboto, 20. 9., sodelovali na dogodku Futurezero. S simboličnimi traktorji na pedale je dvaindvajset učencev v sprevedu ob zvoku harmonik začelo sobotni dogodek. Učenci so se zapeljali po poligonu na Slovenski cesti, na katerem so premagovali različne ovire – udarne jame, ovinke, klanec – pri tem pa upoštevali prometno signalizacijo in prikazali razgibano življenje na podeželju.

Poleg vključitve v akcijo »kolesarski krog« in sodelovanja na dogodku Futurezero je na matični šoli za učence 5. razreda dva dni potekal dan dejavnosti kolesarski dan. Ta dan so se učenci preizkusili v spretnostni vožnji s kolesom na poligonu, ki smo ga postavili na šolskem igrišču. Učenci so tako vozili slalom med ovirami, se sklanjali pod prehodnimi vrati, prevozili različne vrste desk in se preizkusili v vožnji kolesa z eno roko. Skupaj z učitelji in starejšimi učenci so kolesarili v okolici šole in si z razredničarkami ogledali izpitno traso, ki je potekala od OŠ Sostro do Brunarice Zadvor in nazaj. Po omenjeni poti so dva tedna kasneje opravljali teoretični del kolesarskega izpita, kjer so morali prikazati varno vožnjo v prometu: ustrezna varnostna razdalja, pogled nazaj, nakazana smer vožnje z roko, razvrščanje pred križiščem, upoštevanje znakov in semaforja ... Učenci, ki so dokazali, da kot kolesarji skrbijo za svojo lastno varnost in varnost ostalih udeležencev v prometu, so prejeli kolesarsko izkaznico, s katero lahko samostojno vozijo kolo v prometu.

Skozi dejavnosti so učenci pokazali, da razumejo pomen varnega in trajnostnega načina gibanja. Spoznali so, da je vožnja s kolesom več kot le prevozno sredstvo – je priložnost za gibanje, druženje in skrb za okolje. Vse omenjene aktivnosti pa so znova povezale učence in učitelje, kar je odlična popotnica za novo šolsko leto.

Nina Slavič, učiteljica na OŠ Sostro

Foto: Blaž Bašič

Poligon spretnostne vožnje.

Praznik jeseni – poklon naravi, delu in skupnosti

Praznik jeseni ni samo praznik menjave letnega časa, temveč tudi priložnost, da se spomnimo pomena trdega dela, spoštovanja do narave in vrednote, ki jo ima povezanost z našim okoljem. Ta jubilejni, 25. Praznik jeseni, ki ga je že tradicionalno organiziralo Sadjarsko-vrtnarsko društvo J. E. Krek – Sostro, nas vabi, da se ustavimo, prisluhnemo naravi in se ponovno zavedamo, kako dragocena je vsakdanja skrb za zemljo. Letos je slovesno odprtje potekalo v nedeljo, 28. septembra 2025, v avli Osnovne šole Sostro, kjer smo obujali spomine na minule letine in hkrati razmišljali o prihodnosti.

Darovi jeseni na razstavi.

Na dogodku so nas razveselili učenci šole in otroci iz vrtca Pedenjped, ki so skupaj z mentorji pripravili ganljiv kulturni program, ki je z navdušenjem popestril praznični dan. Ob tem smo se spomnili na temeljno sporočilo letošnjega praznika:

»Brez pridnih rok ozimnice ni.« Vsak kozarček marmelade, vsak pridelan sad, vsak vrtnarski uspeh nosi v sebi zgodbo o ljudeh, ki so z ljubeznijo in spoštovanjem do zemlje in njenih plodov dolgo garali. Roke, ki orjejo, sadijo, zalivajo in obirajo – vse to nas spominja na trdo delo, ki je ključ do bogate jeseni.

Ta praznik ni le praznovanje pridelkov, temveč tudi prostor za izmenjavo izkušenj in spoznavanje vrednosti, ki jih prinaša delo z zemljo. Obdelovanje zemlje ni samo gospodarska dejavnost, je življenjski način, ki zahteva potrpežljivost, skromnost in predanost. S tem dejanjem, ki so ga prenašali predniki, se danes zavedamo, da vse, kar raste iz tal, raste tudi iz naših rok, truda in srčnosti. Skozi takšno delo krepimo povezanost z naravo in skupnostjo.

Praznik je tako hkrati tudi prostor učenja. Otroci že od malih nog spoznavajo vrednost lokalno pridelane hrane, pomen vztrajnosti in odgovornosti do prihodnjih rodov. Vzgoja mladih skrbnikov planeta, ki bodo v prihodnosti oblikovali trajnostne odnose z naravo, je ključnega pomena. Prav ta preplet znanja, spoštovanja in odgovornosti do narave se kaže v vsakem pridelku, ki je na razstavi našel svoje mesto.

Ob tej priložnosti so nas s toplimi besedami nagovorili tudi gostje – gospod Marjan Bitenc, ki je poudaril pomen povezovanja v lokalni skupnosti, predsednica Četrtna skupnosti gospa Marjana Marn, ki je poudarila moč sodelovanja, ter ravnateljica šole, gospa Mojca Pajnič Kirn, ki je govorila o pomenu prenosa tradicije na mlade in izobraževanja, ki nas povezuje z naravo.

Za konec prazničnega dopoldneva so nas v šolski jedilnici pričakale okusne jesenske dobrote, ki so jih s toplino in spretnostjo pripravile naše kuharice. Ob tem smo se še enkrat spomnili, kako dragocen je vsak trenutek, ki ga preživimo v skupnosti, v srčni povezanosti in s spoštovanjem do vsega, kar nas obdaja.

Praznik jeseni je tako več kot samo razstava pridelkov. Je živahna pripoved o delu, naravi in skupnosti. Je trenutek, v katerem se preteklost, sedanjost in prihodnost srečajo v slogi, hvaležnosti in spoštovanju do zemlje, ki nas hrani in oblikuje.

Mina Pogačar, organizatorka prireditve in kulturnega programa

Evropski teden športa

Od 22. do 26. septembra 2025 je na Osnovni šoli Sostro potekal Evropski teden športa, ki se ga je z veliko zavzetostjo udeležila celotna razredna stopnja – tako učenci kot učitelji. Cilj tedna je bil spodbuditi gibanje, zdrav življenjski slog in predvsem veselje do športnih dejavnosti.

Posebnost letošnjega tedna športa je bila jutranja telovadba. Učenci in učitelji razredne stopnje smo vsak dan začeli aktivno, saj smo se zjutraj zbrali v veliki telovadnici, kjer smo se razgibali in pripravili na pouk. Telovadbo so vodile učenke predmetne stopnje, ki so se odlično izkazale v vlogi vaditeljic. Njihovo delo je potekalo pod mentorstvom učiteljice Nine Penko, ki je poskrbela za ustrezno pripravo in varno izvedbo vadbe.

Teden je minil v sproščenem in športnem vzdušju. Evropski teden športa je pokazal, kako pomembno je gibanje za dobro počutje in uspešno učenje. Na OŠ Sostro smo s tem

tednom dokazali, da je šport lahko zabaven, spodbuden in povezujoč del vsakdana.

Petra Florjančič, vodja projekta

Foto: Karmen Kos

Športna jesen na OŠ Sostro

V petek, 12. septembra, smo v sodelovanju z Atletsko zvezo Slovenije izvedli že 12. množični tek otrok z geslom Začni mlad, tekmuji pošteno.

Glavni namen dogodka je bil spodbuditi najmlajše k prvim atletskim korakom in jih povezati v duhu športnega sodelovanja. Že zgodaj zjutraj je 53 prvošolcev napolnilo stezo v bližini šole s smehom, otroško energijo in veseljem do gibanja. Vsak pretečeni meter je štel – skupaj so pretekli kar 10,5 kilometra. Dosežek smo ponosno zapisali na plakat, ga okrasili s podpisi vseh udeležencev in se z njim pohvalili staršem.

Nadaljevali so najhitrejši predstavniki vseh razredov naše šole in se 2. oktobra udeležili jesenskega kroša. Tam so se pomerili s sovrstniki iz drugih ljubljanskih osnovnih šol. Dokazali so, da

imamo vrsto nadarjenih športnikov. Trije otroci so se domov vrnili z medaljami, vsi pa s ponosom, ker so zastopali ime svoje šole. Z največjim zagonom pa so trenirali najvztrajnejši. Pripravljali so se na Ljubljanski maraton, ki je potekal 19. oktobra 2025. Z veseljem smo navijali in držali pesti za naše osnovnošolce.

Opaziti je, da so starejši otroci vzor mlajšim. Z vztrajnostjo, športnim duhom in dosežki dokazujejo, da se trud in redna vadba obrestujeta. Najmlajši tako že na začetku svoje športne poti spoznavajo, da lahko z voljo, gibanjem in pozitivnim pristopom dosežejo želene cilje – korak za korakom, meter za metrom.

Karmen Kos

Svetovni dan učiteljev

5. oktober je po vsem svetu posvečen učiteljem – tistim, ki s svojo predanostjo, znanjem in srčnostjo soustvarjajo prihodnost mladih generacij. Tudi na Osnovni šoli Sostro smo ta dan preživel na poseben, prijeten način. Ob prihodu v šolo so učitelje pričakala dišeča domača peciva in knjižna kazala z njihovimi imeni – drobna, a iskrena gesta zahvale in

Darilca ob svetovnem dnevu učiteljev.

spoštovanja za njihovo vsakodnevno delo.

Takšna pozornost ni le izraz hvaležnosti, temveč tudi spodbuda, da se zavedamo pomena medsebojnih odnosov in sodelovanja v učiteljskem kolektivu. Prav povezanost, zaupanje in skupni cilj – ustvarjati šolo, kjer je lepo učiti in se učiti – so tisti, ki dajejo našemu delu posebno vrednost. Svetovni dan učiteljev nas vsako leto znova spomni, kako dragoceno je poslanstvo učiteljev in kako pomembno je, da njihovo delo prepoznamo in cenimo.

Svetovni dan učiteljev zaznamujemo pod okriljem UNESCO, Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo, ki si prizadeva za mir, sodelovanje in trajnostni razvoj skozi izobraževanje. Poseben pomen ima tudi mreža ASPnet – UNESCO pridruženih šol, ki povezuje izobraževalne ustanove po vsem svetu ter spodbuja medkulturni dialog, spoštovanje človekovih pravic, trajnostni način življenja in kulturo miru. Osnovna šola Sostro je ponosna članica te mreže že od leta 2006, leta 2013 pa je prejela tudi uradni nacionalni status Unesco pridružene šole. V okviru Unesco dejavnosti učenci in učitelji vsako leto sodelujejo v številnih projektih, ki spodbujajo strpnost, medkulturno razumevanje, trajnostni razvoj in spoštovanje človekovih pravic – vrednot, ki so tudi srce učiteljskega poslanstva.

Katja Kovačič, učiteljica in koordinatorka UNESCO projekta ter avtorica fotografije

Teden otroka 2025

Teden otroka® je program Zveze prijateljev mladine Slovenije, ki poteka že od leta 1954. Vsako leto se začne na prvi ponedeljek v oktobru in traja 7 dni. Na OŠ Sostro Teden otroka zaznamujemo že vrsto let in v vsem tem času se je za učence zvrstilo veliko zanimivih in nepozabnih aktivnosti. Gostili smo bivšega predsednika države gospoda Boruta Pahorja, učenci so se ves teden igrali igre naših babic in dedkov, učenci so v avli predstavili svoje domače zbirke (prtičke, plišaste medvede, konice raznih barvic, vrtavke ...), pripravili smo razstavo Življenje nekoč, kjer so učitelji obujali spomine na svoje otroštvo ob pogledu na stare knjige ter igrače, učenci pa so se ob ogledu razstave čudili njim povsem nenavadnim in nepoznanim predmetom ... Letos je bila tema Tedna otroka Prijaznost ti bo krila dala, vedno reci prosim in hvala. V luči te teme smo pripravili nabor raznoraznih aktivnosti, ki so potekale od 6. do vključno 10. oktobra. V ponedeljek so učenci od 1. do 9. razreda na razrednih urah izdelali plakate PROSIM in HVALA, ki smo jih razstavili v avli šole, učenci pa so prejeli igro BINGO PRIJATELJSTVA. Na igri je bilo naštetih 25 različnih prijaznih dejanj, na primer pomoč sošolcu, pohvala kuharjem, pripravljenost pomagati, objema ... Tisti učenci in bilo jih je res ogromno, ki so v celem tednu opravili čisto vse aktivnosti, so prejeli čokoladico ter priznanje za vso izkazano prijaznost. V torek je bil na šolskem igrišču tradicionalni KOSTANJEV PIKNIK, kjer so učenci uživali v omamnem okusu sveže pečenega kostanja, toplega čaja iz šolske kuhinje, v glasbi, različnih športnih aktivnostih ter delavnicah, kjer so izdelovali zapestnice prijateljstva. Malce nam je ponagajala le megla, ki je kar do enajstih trmasto vztrajala in nas silila k stiskanju ob toplih pečeh za kostanj. V sredo smo imeli DAN PRIJAZNOSTI in vsi smo si postavili cilj, da bomo ta dan še dodatno prijazni ter ne bomo izrekli nobene neprijazne besede, kritike, zasmehovanja ali žaljenja. V šolski avli je bil postavljen ZID PRIJAZNOSTI, kamor so učitelji ter ostali zaposleni, starši in seveda učenci lahko zapisali prijazno sporočilo za kogar koli na šoli. Ob vseh čudovitih zapisih je bilo povsem nemogoče, da bi lahko imel kdor koli slab dan. V četrtek smo v sodelovanju z Anino zvezdico izvedli DOBRODELNO AKCIJO zbiranja hrane z daljšim rokom uporabe z naslovom ZA ČIM MANJ LAČNIH OTROK. Otroci od 1. do 9. razreda so množično prinašali testenine, piškote, omake, konzervirano hrano in drugo, tako da so se pripravljene škatle zelo hitro polnile, dodati pa je bilo treba tudi veliko novih. Zapis Ane Lukner Roljič, ustanoviteljice ter vodje Anine zvezdice, je ob

Učenci izdelujejo zapestnice prijateljstva.

predani hrani pogrel srce: »Dragi otroci, vse moje zvezdice, vsi starši in učitelji, najlepša hvala za vse! Izjemni ste! Vaša pomoč bo pomagala mnogo socialno ogroženim družinam iz cele Slovenije. Hvala iz srca za tako srčno in enkratno sodelovanje. Vse vas močno objemam ter pozdravljam!« Za konec Tedna otroka smo se v času pouka pogovarjali o tem, komu in za kaj vse smo hvaležni, učenci pa so iz teh misli izdelali tudi TABLO HVALEŽNOSTI. V času podaljšanega bivanja smo izvedli še IZMENJEVALNICO IGRAČ TER KNJIG, kjer je lahko vsak učenec od doma prinesel do tri rabljene, a lepo ohranjene igrače in knjige ter jih v trajno last zamenjal s sošolci. Prijaznost ti res lahko da krila, zato si želim, da bi se ta teden v mislih vseh nas nadaljeval še naprej.

Anja Abramovič Divjak, vodja projekta
učiteljica 2. b razreda na OŠ Sostro ter avtorica fotografije

Vrtnarsko-kuharski krožek

Na OŠ Sostro imamo vrtnarsko-kuharski krožek, ki ga obiskujejo učenci od 2. do 4. razreda. Imamo šolski vrtiček, na katerem pridelujemo zelenjavo. Kakšne pridelke pojemo že ob obisku vrtička (korenje, kumare), včasih poglodamo drobnjak, meto, meliso ali rožmarin. Kar nam uspe odnesti do gospodinjske učilnice, pa tudi skuhamo. Letošnji krožek smo začeli s paradižnikovo omako in makaroni, nazadnje pa smo si pripravili pravo sezonsko jed: bučno juho. Kadar nam vreme dopušča, se najprej zberemo na vrtičku (kakšna kaplja dežja in mraz nas ne preženeta), potem pa po preobujanju in umivanju

rok nadaljujemo v gospodinjski učilnici, kjer si nadenemo predpasnike. S seboj imamo tudi vsak svoj zvezek za zapis kuharskih receptov. Vedno skušamo vsaj nekaj prenesti z vrtička v lonec. Na vrtičku nas zdaj čakajo še brstični ohrovt, korenje in por. V tem šolskem letu pa smo že posadili čebulo, česen, peteršilj in solato. A vsi imamo najraje, ko iz pečice zadiši po piškotih. Letos smo že spekli maslene piškote in medenjake, ki smo jih ob domačem čaju ponujali tudi na stojnici razstave Praznik jeseni, na katerem smo sodelovali že drugič na povabilo Sadjarskega društva J. E. Krek. S člani društva smo se maja odpravili na izlet po jagode, vsako leto pa si skupaj ogledamo tudi spomladanski rez na šolskem sadovnjaku. Omeniti pa moramo še skrite šolske pomočnike, brez katerih naše vrtnarsko-kuharske igrarije ne bi bile mogoče. Kuharji in kuharice, ki nam vedno z nasmehom priskočijo na pomoč, ter hišniki, ki zalivajo in kosijo naš kotiček tudi, ko smo mi na počitnicah.

Maša Dvornik Rački, somentorica krožka
Foto: Martina Lavrin Povše

Ponosni zastopniki Slovenije na Balkanskem prvenstvu

Na področju planinske orientacije tekmuje dve, tri leta. Skozi tekmovanja na regijski in državni ravni ter z veliko vztrajnosti smo pridobivali izkušnje, ki so nas pripeljale do tega velikega dosežka. Balkansko prvenstvo je bil za nas poseben izziv, saj smo se prvič soočili z mednarodno konkurenco in s povsem novim terenom, ki ga prej nismo poznali. Prav zato je bila izkušnja še dragocenejša. Najbolj sta nas navdušila vzdušje med ekipami in priložnost, da spoznamo sovratnike iz različnih držav Balkana, ki jih združuje ljubezen do gora. Navdušil nas je tudi teren, ki je zahteval popolno zbranost in dobro sodelovanje. Najzahtevnejši del tekmovanja pa sta bila prav prilagajanje na neznane poti in iskanje kontrolnih točk v zahtevnih razmerah. Tu se je pokazalo, kako pomembna sta ekipni duh in zaupanje v svoje sposobnosti. Zmaga nam pomeni ogromno – je priznanje za ves trud, ki smo ga vložili, potrditev naše predanosti orientaciji in motivacija za prihodnje izzive. Hkrati pa nas navdaja s ponosom, da smo Slovenijo uspešno zastopali na mednarodnem tekmovanju.

Petra Grünfeld Učenci OŠ Sostro – zmagovalci Balkanskega prvenstva.

V objemu narave rastejo lepe zgodbe – PŠ LIPOGLAV

Pod okriljem OŠ Sostro cvetijo v MOL grajske šole – podružnične šole, med njimi tudi čarobna PŠ Lipoglav. V šolskem letu 2025/2026 jo bogatijo 31 vedoželjnih učencev, štiri srčne učiteljice in skrbna gospodinja. Že od prvih šolskih dni so nas razveseljevale raznolike dejavnosti, ki so naše šolske dni ovile v pisano tančico doživetij. Na 3. Ljubljanskem festivalu športa smo v parku Tivoli preizkušali športne spretnosti in navdušeno razgibali telo in duha. S pevskim zborom smo z veseljem nastopili na Dnevu četrtne skupnosti Sostro in s pesmijo pobožali srca obiskovalcev. V Evropskem tednu mobilnosti smo spoznavali, kako pomembno je varovanje narave, učenci pa so s kolesi, skiroji in rolerji poskrbeli za zabavo in gibanje. V Tednu otroka, ki je nosil čudovito sporočilo »Prijaznost ti bo krila dala«, smo se posvetili medsebojnemu spoštovanju, sodelovanju in povezovanju. V mesecu požarne varnosti smo tesno sodelovali s PGD Lipoglav – skupaj smo izvedli evakuacijsko vajo, se

preizkusili v raznolikih gasilskih igrah ter se поблиže spoznali z delom naših pogumnih gasilcev. Posebno čast pa smo doživeli ob praznovanju stoletnice prostovoljnega gasilskega društva, kjer so naši učenci nastopili na slavnostni prireditvi. S pesmijo in toplimi besedami smo izrekli iskreno zahvalo vsem generacijam gasilcev, ki s svojim predanim delom že stoletja skrbijo za varnost in dobrobit skupnosti. Lanski praznični bazar v sodelovanju z Društvom podeželja Lipoglav je združil ustvarjalnost in toplino skupnosti v pravo zimsko pravljico. Čisto poseben spomin pa ostaja noč, ko smo prvič prespali v šoli – noč, polna zgodb, smeha in prijateljstva, ki je ne bo izbrisal niti čas. Iskrena hvala gospe ravnateljici Mojci Pajnič Kirn in MOL za podporo v vseh naših prizadevanjih. Več utrinkov si lahko ogledate na naši spletni strani v galeriji slik – naj vas popeljejo v naš pisan šolski vsakdan.

Sandra Žužul Jovanović, vodja PŠ Lipoglav

Začetek šolskega leta v Besnici

Na prvi šolski dan smo učiteljice in učenci na podružnični šoli Besnica z veseljem sprejeli pet prvošolcev. V tem kratkem, a pestrem začetku šolskega leta smo doživeli že kar nekaj zanimivih in poučnih dogodkov. Učenci so se prvi teden udeležili Ljubljanskega festivala športa v parku Tivoli, kjer so se preizkusili v različnih športnih aktivnostih in preživeli dan na svežem zraku. V času Evropskega tedna mobilnosti smo ponovno obiskali Ljubljano, kjer smo za učence pripravili zabaven poligon. Ti so se nanj podali kar s svojimi traktorji ter tako na igriv način spoznavali pomen varne in trajnostne mobilnosti. Ogledali smo si tudi gledališko predstavo na Jančah, ki je navdušila prav vse učence. V okviru meseca požarne varnosti pa smo skupaj z gasilci PGD Prežganje uspešno izvedli vajo evakuacije iz šolskega objekta. Šolsko leto se je torej začelo živahno, mi pa se veselimo vseh doživetij, ki so še pred nami.

Zala Flerin

Vrtec Pedenjped, enota Učenjak

Trajnostna mobilnost

V Vrtcu Pedenjped v času Evropskega tedna mobilnosti namenimo pozornost odgovornemu ravnanju do okolja, skrbi za zdravje ter spodbujanju gibalnih navad. Ob tej priložnosti pripravimo promocijsko gradivo za zaposlene in starše ter zasnujemo pestre dejavnosti za otroke, ki jim skozi igro in raziskovanje približajo pomen trajnostne mobilnosti.

Zavedamo se, da so enote vrtca razpršene in oddaljene od prebivališč večine družin, zato je vsakodnevno prihajanje peš ali s kolesom za marsikoga težje izvedljivo. Prav zato se še bolj posvečamo ozaveščanju in spodbujanju, da bi trajnostna mobilnost postala del vsakodnevnih navad. Dejavnosti, ki jih izvajamo jeseni, bomo ponovili tudi skozi leto in jih vključevali v popoldanska srečanja s starši. Zaposleni smo z zgledom pokazali, da se da v službo priti tudi na drugačen način. Nekateri so se odločili za prihod s kolesom, drugi so se dogovorili za skupni prevoz, s čimer so zmanjšali število avtomobilov na parkirišču. Posebna spodbuda je bil dan brez avtomobila, ko so tisti, ki se sicer

vozijo z večje razdalje, poskusili vsaj domača opravila opraviti brez uporabe avtomobila. Ti poskusi so pokazali, da so tudi manjši koraki pomembni ter da prinašajo večjo povezanost med sodelavci in hkrati prispevajo k čistejšemu okolju. Za otroke smo pripravili raznoliko dogajanje, ki je združevalo igro, raziskovanje in učenje. Na poseben dan so v vrtec pripeljali poganjalčke, kolesa in skiroje, parkirišče smo za nekaj ur zaprli in ga spremenili v veliko igrišče, kjer so potekale gibalne in družabne igre. S tem smo želeli ozavestiti, kako nam čedalje več avtomobilov jemlje prostor za druge dejavnosti. Skupine otrok so se podale na pohode po bližnji okolici in v naravo, ob tem so opazovali promet, razmišljali o varnosti ter o vplivu vozil na kakovost zraka in naše zdravje. V igrah vlog so spoznavali različne oblike prevoza in razmišljali, kako bi jih lahko uporabljali v vsakdanjem življenju. Na igrišču smo postavili avtobusne postaje, naši večsedežni vozički za prevažanje najmlajših so se ta dan spremenili v avtobus. Posebno doživetje je bil obisk policista, ki je otrokom predstavil svoje delo in policijski avtomobil.

Se dovolj zavedamo, kako izjemno pomembno vlogo imamo odrasli s svojim vedenjem oz. zgledom? Še tako vsakdanja opravila, kot so veselje do gibanja, upoštevanje prometnih predpisov in splošnih družbenih vrednot, ki so v korist skupnosti, so dragoceni signali, ki jih otroci zaznavajo in posnemajo. S tem krepimo njihovo zavedanje, da je pomen skrbi za okolje, trajnostna naravnost in sobivanje v družbi skupna odgovornost vseh generacij.

Živimo v še dokaj neokrnjenem predelu in prav je, da si skupaj prizadevamo, da tako tudi ostane. Če bo vsak od nas prispeval svoj del, čeprav majhen, bomo otrokom omogočili, da odrasčajo v okolju, kjer prebivalci spoštujejo naravo in zdrav način življenja. V vrtcu bomo zato tudi v prihodnje nadaljevali podobne akcije, saj verjamemo, da lahko danes ustvarjamo boljšo prihodnost za jutri.

Mojca Laznik, pomočnica ravnateljice
vrtca Pedenjped ter avtorica fotografije

Parkirišče je za en dan naše igrišče.

Teden otroka v vrtcu Pedenjped – enota Učenjaki

V vrtcu Pedenjped vsako leto zaznamujemo Teden otroka, z različnimi aktivnostmi, tokrat z geslom **Prijaznost ti bo krila dala – vedno reci prosim in hvala. Temo smo v našem kolektivu in med otroki razširili še na hvaležnost, saj verjamemo, da je prav zavedanje o tem, za kaj vse smo lahko hvaležni, temelj prijaznosti, sočutja in medsebojnega spoštovanja.**

Otroci so se skozi različne dejavnosti učili prepoznavati drobne stvari, ki jih osrečujejo – od toplih objemov, skupne igre, do prijaznih besed prijateljev in nasmeha vzgojiteljice. V sodelovanju s starši smo ustvarili drevo hvaležnosti, ki je vsak dan bogatejše, saj so otroci nanj prinašali svoje misli o tem, komu ali čemu so hvaležni. Nastale so čudovite otroške misli, na primer:

»Hvaležen sem za vrtec, kjer se igram in smejim. Hvaležen sem za igrače in za dobre prijatelje s katerimi se igram.«

»Hvaležna sem mamico, očija in bratca in da imam veliko prijateljev.«

Skupaj smo se družili ob plesu in predstavi Otroci otrokom, kjer so otroci nastopili drug za drugega ter pokazali, kako bogat svet ustvarjalnosti se skriva v njih. Učili smo se deliti igrače in prepoznavati dobre lastnosti svojih prijateljev, kar je med otroki krepilo občutek povezanosti, sodelovanja in spoštovanja. Vzgojitelji so otrokom brali zgodbe o prijateljstvu in pomenu prijaznosti, sočutja, sprejemanja.

Skozi vse dejavnosti smo spoznavali, da je prijaznost kot krila – ko jo razpremo, z njo zlahka poletimo nad vsakdanjimi malenkostmi. Hvaležnost pa je veter, ki ta krila podpira – pomaga nam videti

Hvaležni smo drug za drugega in naravo.

dobro v ljudeh in stvareh, ki nas obdajajo.

Teden otroka je bil zato več kot le praznovanje – postal je praznik toplote, srčnosti in skupnosti. V Vrtcu Pedenjped si želimo, da bi otroška iskrenost in preprosta hvaležnost ostali navdih tudi za odrasle.

Morda bi bil svet res lepši, če bi si tudi mi odrasli večkrat vzeli trenutek, da bi ozavestili stvari, osebe ali dejanja za katere smo hvaležni in rekli – hvala.

Mojca Laznik, pomočnica ravnateljice vrtca Pedenjped ter avtorica fotografije

V enoti Potepuh spoznavamo poklice

Vrtec na vasi – spoznavamo poklice staršev

Vrtec Pedenjped, enota Potepuh, ki deluje v vasi Gabrje pri Jančah, je tesno povezan z življenjem kraja in domačini. Otroci veliko časa preživijo v naravi, sodelujejo z vaščani in obiskujejo različne domače obrtnike ter starše, ki jim z veseljem predstavijo svoj poklic. Tako otroci že zgodaj spoznavajo, da ima vsako delo svoj pomen in da prav vsak prispeva k skupnemu življenju na vasi.

V mesecu požarne varnosti so nas obiskali gasilci iz Prežganja, med njimi tudi dva očeta otrok iz našega vrtca. Presenetili so nas s sireno in izvedli evakuacijsko vajo. Z zanimanjem smo opazovali, kako hitro morajo ukrepati in kaj vse morajo storiti pri svojem delu. Sledil je obisk družine Marolt, ki nas je povabila na ogled ribogojnice. Pokazali so nam, kako gojijo različno velike postrvi, in nam dovolili, da smo jih poskusili ujeti z mrežo. Spoznali smo, da je za uspešno delo ribogojca potrebno veliko znanja in potrpežljivosti. Po ogledu smo uživali ob pogostitvi s pečenimi postrvmi in marmeladnimi rogljički ter obiskali njihovo pekarno, kjer smo okušali sveže pekovske dobrote.

V vrtcu nas je obiskala tudi mamica Barbara, ki se ukvarja z lovstvom. Otroci so si z zanimanjem ogledali kožo divjega prašiča,

Predstavitev poklicev.

jazbeca in lisice, nagačeno raco in polha, pa tudi rogove jelenov, lobanjo srnjaka in različne lovske pripomočke. Preizkusili so se v piskanju na piščalko, ki oponaša jelenji zvok, ter v mivki pustili odtis košutine tačke. V našem gozdu zdaj s pomočjo knjižice, ki nam jo je podarila gospa Barbara, že iščemo sledi živali.

Da otroci spoznajo tudi delo z materiali, nas je družina Kamšek povabila na obisk v livarno Livartis. Z zanimanjem so opazovali postopek vlijanja in se preizkusili v enem izmed delov procesa. Ogled je bil zelo poučen, otroci pa so dobili vpogled v delo, ki zahteva natančnost in ustvarjalnost.

Na svetovni dan čebel nas je obiskal čebelar Matjaž. Na zanimiv in otrokom prijazen način nam je predstavil delo čebelarja in pomen čebel. Pokazal nam je pravo čebelico, satovje, trote in čebelarstvo opremo. Otroci so lahko trote celo prijeli in jih opazovali, kako se sprehajajo po roki. Poskusili smo tudi med in cvetni prah ter izvedli veliko novih zanimivosti o življenju čebel.

Za zaključek nas je obiskala še mamica Živa, ki dela kot veterinarica. Otrokom je predstavila svoj poklic in prinesla s seboj muco in psa, ki sta takoj pritegnila njihovo pozornost. Otroci so ju lahko pobožali, pomagali pri prevezi pasje tačke in z zanimanjem opazovali, kako se vzame vzorec krvi.

Dragi starši, iskrena hvala, da ste si vzeli čas in otrokom predstavili svoj poklic. Z vašim trudom, znanjem in navdušenjem ste jim omogočili dragoceno izkušnjo ter jih spodbudili k raziskovanju sveta poklicev. Skupaj soustvarjamo bogato in raznoliko učno okolje našega vrtca na vasi.

Maja Kozlovič, diplomirana vzgojiteljica ter avtorica fotografije

Vrtec Pedenjped – enota Pedenjškrat

Spoštujemo hrano

V našem vrtcu veliko pozornosti namenjamo vsebinam trajnostnega razvoja, med katerimi ima pomembno mesto tudi hrana – njena pridelava, predelava, uporaba ter odgovorno ravnanje z ostanki. Z otroki se učimo, da je hrana dragocena in da lahko s premišljenim ravnanjem prispevamo k varovanju okolja.

Ko smo po kosilu opazili, da je ostalo nekaj hrane na krožnikih, smo otroke spodbudili k razmišljanju o tem, kaj se zgodi z vso zavrženo hrano. Otroci so se spraševali, kam ta hrana gre in ali bi lahko kaj storili, da bi je bilo manj. Pogovor nas je vodil k razmišljanju o bioloških odpadkih, o ljudeh, ki hrane nimajo, in o tem, da je treba večino hrane kupiti. Skupaj smo spoznali, da lahko z majhnimi spremembami zmanjšamo količino odpadkov in spoštujemo delo tistih, ki hrano pridelajo.

V okviru projekta smo raziskovali, kako lahko hrano shranimo in predelamo, da ostane uporabna dlje časa. Spoznali smo postopke, kot so sušenje, pasterizacija in vlaganje, ter ugotavljali, kako so nekoč ohranjali pridelke skozi vse leto. Povezali smo se s sosedo, ki ima zelenjavni vrt. Pokazala nam je, kako prideluje in shranjuje zelenjavo za zimo. Otrokom je podarila nekaj zelenjave, iz katere smo v vrtcu skuhali juho. Z veseljem so sodelovali pri pripravi obroka. Jeseni smo z ročno prešo iztisnili grozdni

Otroci z vzgojiteljico Nejo pri pripravi testa iz koruzne moke za koruzni čips.

in jabolčni sok, pogovarjali smo se o postopkih pasterizacije, sušili smo jabolka

in hruške ter spoznali, da tako ohranimo njihove vitamine in vlaknine. Iz koruze smo pripravili moko, žgance, kokice in celo domači koruzni čips.

Z dejavnostmi smo spoznali, da je shranjevanje hrane pomembno za ohranjanje pridelkov tudi zunaj sezone. Naučili smo se, da lahko z različnimi postopki, kot so prešanje, pasterizacija, sušenje in mletje, podaljšamo obstojnost živil. Sodelovanje s sosedo nam je pokazalo, kako dragocena sta sodelovanje z okoljem ter znanje o domači pridelavi in shranjevanju hrane. Otroci so od doma prinesli ostanke sadja, ki smo jih pozimi odnesli globoko v gozd, da bi nahranili gozdne živali. S tem smo poskrbeli za zmanjšanje odpadkov doma in v vrtcu. Spodbudili smo spoštovanje do narave, dela in tradicije, pridobili smo dragocene izkušnje, kako lahko sami poskrbimo za kakovostno in domačo hrano.

Barbka Kozamernik, vzgojiteljica ter avtorica fotografije

Tudi v hribih se dogaja

Večnamensko igrišče na Prežganju – sad skupnih prizadevanj

V petek, 16. maja 2025, je na Prežganju potekalo slavnostno odprtje novega večnamenskega igrišča, ki je rezultat dolgoletnih prizadevanj krajanov, Četrtna skupnosti Sostro, župnije Prežganje, lokalnih društev in Mestne občine Ljubljana. Dogodka so se udeležili številni krajan, otroci, predstavniki lokalnih društev, Mestne občine Ljubljana in drugi povabljeni gostje. Z nami so se veselili g. Dejan

Crnek, podžupan MOL, g. Igor Jesenovec, predstavnik Oddelka za šport MOL, g. Borut Bizjak, direktor podjetja TAURUS ŠPORT, g. Janez Ferlež, župnik, ga. Mojca Pajnič Kirn, ravnateljica OŠ Sostro, ter ga. Marjanca Marn, predsednica Četrtna skupnosti Sostro, ki je vodila dogodek in se zahvalila vsem, ki so prispevali k uresničitvi projekta. Kulturni program so popestrili učenci Podružnične šole Prežganje s plesno-

pevskima točkama. Po nagovorih predsednice ČS Sostro, podžupana g. Dejana Crneka in župnika g. Janeza Ferleža je sledilo slavnostno rezanje traku, nato pa prvi met na koš članov Košarkarskega kluba Janče in prvi simbolični gol, ki ga je podal predsednik Športnega društva Prežganje Gašper Pirnat. Posebej velja poudariti vlogo Športnega društva Prežganje, ki je skupaj z domačimi podjetniki prispevalo sredstva in delo za postavitev zaščitne mreže, ter podjetja TAURUS ŠPORT, ki je podarilo športno opremo (gole in koše) ter poskrbelo za montažo in zaris igrišča. Po uradnem delu so se obiskovalci posladkali s posebno torto z motivom nogometnega igrišča, ki jo je pripravilo Slaščičarstvo Martina s Trebeljevega, ter se družili ob pogostitvi. Dogodek je potekal v prijetnem, povezovalnem in toplém vzdušju ter znova dokazal, da lahko s skupnimi močmi in vztrajnostjo dosežemo veliko za dobro kraja in vseh generacij.

Športno društvo Prežganje

Foto: Valentina Avbelj

V dolini Besnice

Gradnja vodovoda v Besnici

V Besnici se bodo končno uresničile dolgoletne želje krajanov – začela se je gradnja težko pričakovanega vodovoda.

Projekt, ki je bil v načrtih več let, predstavlja pomemben mejnik pri izboljšanju kakovosti bivanja prebivalcev ter zagotavljanju zanesljive in varne oskrbe s pitno vodo. Sodelovanje med Četrtno skupnostjo Sostro in Mestno občino Ljubljana je bilo uspešno – s skupnim prizadevanjem, usklajevanjem in razumevanjem potreb krajanov je bil projekt uspešno umeščen v izvedbeni načrt.

Gre za enega največjih infrastrukturnih projektov v naši četrtini skupnosti v zadnjih letih. Poleg izgradnje vodovoda bodo

urejene še štiri ceste, javna razsvetljava in meteorna kanalizacija, kar bo celovito izboljšalo podobo kraja in kakovost življenja prebivalcev.

Skupna vrednost investicije znaša približno 6,8 milijona evrov, kar predstavlja pomembno naložbo v trajnostni razvoj območja in boljše pogoje za prihodnje rodove.

Krajani Besnice so projekt sprejeli z veliko veselja in hvaležnosti. Dolgoletna potrpežljivost in podpora projekta sta pokazali, kako pomembno je sodelovanje med prebivalci in občinskimi strukturami za uresničitev skupnih ciljev.

Iskrena zahvala Mestni občini Ljubljana za posluš, razumevanje in pristop k izvedbi

Začetek gradnje vodovoda Besnica.

tega pomembnega projekta. Z vlaganjem v osnovno infrastrukturo se krepi zaupanje, izboljšujejo življenjski pogoji in potrjuje, da s skupnimi močmi gradimo kraj, v katerem je lepo živeti.

Marjanca Marn

Duhovna misel

Pokopališče in pokopališki red

V času, ko pišem ta prispevek za Sostrčana, gledam že naprej na praznike, ki se nam približujejo, govorim o prazniku Vseh svetih, ki ga praznujemo 1. novembra. Najprej sem mislil, da bi pisal in naredil pisno slikovno kroniko leta, ki se izteka, vendar so mi razni dogodki ob pogrebi naših rajnih dali drugo iztočnico, kajti Sostrčan zagotovo doseže večje število bralcev kot pa samo oznanila župnije.

Konec avgusta je bila pri meni gospa zrelih let, vdova z vprašanjem, kaj menim, če bi oddala grob, ker njo bodo upepelili in raztrosili. Edina hči je sicer poročena, vendar ne mara svojih otrok (je z njimi skregana) in na pokopališče ne hodi. Ta dotična gospa, ki je prišla k meni, drugih sorodnikov nima in se ji zdi nepotrebno imeti stroške z grobom. Dolgo časa sem jo predvsem poslušal, potem ko je izlila svojo bolečino, pa sem ji povedal stališče Cerkve. Poslušala je in rekla, da bo še razmislila. Skrbi jo predvsem to, kaj bodo drugi rekli. In to ni osamljen primer.

Ravno zaradi takih primerov je župnija v oktobru prevzela en grob na starem pokopališču in ga bo preuredila za vse tiste, ki razmišljajo tako oziroma po njihovi smrti ne bo nihče več skrbel za njihove

grobove. Lahko bodo dostojno pokopani in tudi nekdo bo, ki bo skrbel za njihov grob, do vstajenja teles.

Starost pokopališča Sostro sega v leto 1931. Prej je bilo pokopališče okoli stare sostrske cerkve, ki je stala na travniku nasproti župnišča.

Zakaj vse to pišem? Verujoči in neverujoči zelo radi izkažemo našim rajnim spoštovanje; naj bo to z večkratnim obiskom na pokopališču, z molitvijo, z obhajanjem obletnic, s prižigom sveč. Zato veljajo vsa naša pokopališča za sveti kraj. Vsako pokopališče je torej sveti prostor, kjer počivajo posmrtni ostanki mnogih ljudi, ki smo jih poznali in ljubili, pa tudi tistih, ki jih nismo poznali. Na pokopališčih se srečujejo mnogi svojci, ki vsak na svoj način izražajo spoštovanje do pokojnih. Zato želijo obisk svojcev opraviti v notranji zbranosti in spoštljivi tišini. Kraj, kjer se ve, kaj lahko počnemo in česa ne. Z vami bi rad delil nekaj pravil, ki sem jih našel na spletu, pa se mi zdi, da bi vsem nam zelo koristila, če bi jih poznali.

Na vseh pokopališčih, ne samo v prazničnih dneh, ampak vsak dan leta, zaradi spoštovanja do vseh naših pokojnih spoštujemo naslednji bonton (vir: splet):

1. Pokopališče ni prostor za kolesarjenje, telovadbo, kajenje, igranje, zbiranje skupin za klepetanje in druženje ... (Moja opomba: O tem bi morali spregovoriti tudi višjim razredom osnovne šole, ki jih pogosto srečujem na pokopališču pred vežico ali na kraju raztrosa. To ni kritika, ampak spodbuda.)
2. Vse živali naj ostanejo zunaj pokopališča.

Stari del sostrskega pokopališča s kapelo nadangela Mihaela.

3. Urejanje grobov naj vedno poteka v miru in spoštljivo.
4. Jakost govora naj bo nižja od vsakdanja.
5. Dovolimo pokojnim, da nam tudi danes govorijo s svojimi dejanji in svojim življenjem. Zato naj bo vsebina naših pogovorov najnujnejša, nikakor tista vsakdanja.
6. Pri prižiganju sveč upoštevajmo prošnjo Ministrstva za okolje ter slovenske Karitas, da ohranimo trezno mero pri številu prižiganih sveč. Koliko nepotrebnih odpadkov naredimo s prižiganjem nerazumno velikega števila sveč na grobovih. »Predniki vam ne bodo zamerili, potomci vam bodo za to hvaležni«. Namesto za svečo prispevajmo raje v dobrodelne namene za mnoge ljudi v stiski.

7. Ko poteka pogrebna slovesnost, prosimo za spoštovanje do pokojne oziroma pokojnega in žalujočih svojcev, čeprav jih ne poznamo. To pomeni, da vsaj v času pogrebne procesije ustavimo svoje delo in se od daleč spoštljivo pridružimo slovesu. (Moja opomba: Tudi o klepetanju na pogrebih, ko smo na primer s svojci in ostalimi pri sveti maši ali pa ko poteka sprevod do groba, bi lahko marsikaj napisal. Ali si svojci in rajni/rajna ne zaslužijo niti trenutka tihote in spoštovanja? Ali je treba ravno takrat govoriti o tem, kako smo posadili ali pobirali krompir ali pa o tem, kakšne težave imamo z otroki?)

Zvon pokopališke kapele, foto župnijski arhiv.

Zagotovo si vsi želimo, da bi nas vsak obisk pokopališča navdal z notranjim mirom ter hvaležnim spominom na rajne.

Dovolite mi še nekaj opozoril glede cerkvenega pogreba oziroma o poteku cerkvene pogrebne slovesnosti. Svojci rajnega se že doma dogovorite, ali bo pogrebna slovesnost potekala s sveto mašo zadušnico ali brez nje (ne obstaja krajši ali daljši pogreb, obstaja pa pogreb s sveto mašo ali brez nje.) Če se odločite, da bo pogreb potekal s sveto mašo, bodite pozorni, da boste na Žalah rezervirali dva termina. Dobro je, da še pred odhodom na Žale pokličete tudi duhovnika in se morda z njim dogovorite o posebnostih. Pri naročilu pevcev, trobente, citer ... bodite pozorni, da tega ni preveč zaradi samega poteka pogreba, kajti v sprevodih do kapele ali do groba zvoni in takrat ne more igrati na primer trobenta. Ko na Žalah uredite potrebno, pokličite duhovnika in se z njim dogovorite, kdaj boste prišli v župnišče, kjer duhovnik zapiše potrebne podatke in se z njim dogovorite o poteku pogreba.

POGREB Z MAŠO ZADUŠNICO

Ob uri, ki jo določi Javno podjetje Žale, duhovnik pristopi k prostoru slovesa pri vežici. Če so prisotni pevci, zapojejo primerno cerkveno pesem. Najprej so na vrsti govori (ni nujno, če pa so, so na prostoru pred vežico). Nato duhovnik opravi molitve. Pevci nato zapojejo pesem. Predno se odpravimo v kapelo, duhovnik povabi z besedami: »Pojdimo v Kristusovem miru in pokojnega/pokojno, ki ga/jo imamo danes zadnjikrat v svoji sredi, pospremimo v našo kapelo nadangela Mihaela.«

Razvije se krajši sprevod, in sicer od nove vežice do pokopališke kapele. V kapeli nato obhajamo mašo zadušnico za rajnega/rajno. Sveta maša traja približno pol ure. S pevci se lahko dogovorite tudi za petje pri sveti maši. Ko duhovnik zapusti kapelo in odide

v zakristijo, da se preobleče, svojci in drugi prisotni ostanete v kapeli.

Nato sledi poslednje priporočanje in slovo. Na začetku pevci zapojejo primerno cerkveno pesem. Duhovnik opravi molitve, zapoje spev Pridite svetniki božji ter zaključi z besedami: »Pojdimo v Kristusovem miru in pospremimo pokojnega/pokojno brata/sestro z molitvijo k njegovemu/njenemu zadnjemu počivališču.«

Razvije se sprevod. Svojci se odločite, ali bo ta daljši ali krajši. Daljši sprevod pomeni pot iz kapele na novi del pokopališča in prek tega do groba, ki je lahko na novem ali starem delu pokopališča. Krajši sprevod pomeni pot iz kapele direktno h grobu.

Pri grobu duhovnik opravi pokop, ki ga zaključi z znamenjem križa. Sledita pesem in trobenta, če je. (Pripomba glede trobente in igranje Tišine: ta pesem ni najprimernejša. Morda je bolje, da se s trobentačem

dogovorite, da zaigra drugo primerno cerkveno pesem.)

Svojci in vsi, ki so se udeležili pogreba, na koncu poslednje slovo izrazijo še s cvetjem, ki ga vržejo v grob. S tem je pogrebna svečanost končana. Vsi, ki se bojite, da bo pogreb zaradi svete maše trajal predolgo, pomislite na večnost rajnega in na to, kaj rajnim naše molitve pomenijo. Obhajati sveto mašo pomeni moliti, da bi rajni s Kristusom prešel iz smrti v življenje. Časovno vse skupaj traja od 50 minut do ene ure. Časovni okvir je odvisen tudi od dolžine govorov pri grobu.

POGREB BREZ MAŠE ZADUŠNICE

Ob uri, ki jo določi Javno podjetje Žale, duhovnik pristopi k prostoru slovesa pri vežici. Če so prisotni pevci, zapojejo primerno cerkveno pesem. Najprej so na vrsti govori (ni nujno, če pa so, so na prostoru pred vežico). Duhovnik nato opravi molitve, sledi poslednje priporočanje in slovo. Duhovnik opravi molitve, zapoje spev Pridite svetniki božji. Sledi pesem pri vežici in nato duhovnik povabi z besedami: »Pojdimo v Kristusovem miru in pospremimo pokojnega/pokojno brata/sestro z molitvijo k njegovemu/njenemu zadnjemu počivališču.« Razvije se sprevod. Svojci se odločite, ali bo ta daljši ali krajši. Daljši sprevod pomeni pot od vežice prek novega dela pokopališča do groba, ki je lahko na novem ali starem delu pokopališča. Krajši sprevod pomeni pot od vežice direktno h grobu. Pri grobu sledi najprej primerna cerkvena pesem. Duhovnik opravi pokop, ki ga zaključi z znamenjem križa. Sledita pesem in trobenta, če je. (Pripomba glede trobente in igranje Tišine: ta pesem ni najprimernejša. Morda je bolje, da se s trobentačem dogovorite, da zaigra drugo primerno pesem.) Svojci in vsi, ki so se udeležili pogreba, poslednje slovo izrazijo še s cvetjem, ki ga vržejo v grob. S tem je pogrebna svečanost končana.

Spoštovani bralci tega prispevka, ne zamerite mi napisanih besed. Kadar kdo, ki ga imamo radi, umre, globoko občutimo njegovo odsotnost. Občutek izgube in osamljenosti nas lahko navdaja zelo dolgo. Pravijo, da čas celi rane. To zagotovo drži. Drži pa tudi, da si moramo vzeti čas za žalovanje, čas za molitev, čas, da bomo dobili odgovore, ki jih potrebujemo, in čas za spoštljivo slovo od naših rajnih.

Z vsem spoštovanjem vas pozdravljam in vam želim blagoslova in miru.

Aleš Tomašević,
župnik na Javoru in v Sostru

Spoznajmo se

»Na kolesu življenja: pogumna zgodba Marka Zupančiča«

Marko Zupančič vozi svoje življenje na prav poseben način, s prilagojenim motornim vozilom in ročnim kolesom, zato ga lahko večkrat srečate po naših cestah v dolini ali v hribih.

Naš sokrajan je Marko postal pred približno desetletjem in pol, ko je prihajal vandrat v vas, k takrat še dekletu, sedaj že ženi Simoni. Na pragu njune ljubezni je usoda postregla za mnoge z nepremostljivo oviro, saj je Marka delovna nesreča priklenila na invalidski voziček v rosnih dvajsetih letih. A Marko ni dovolil, da bi to določilo njegovo življenje. Pravi, da je bilo sprva zelo težko, a ko je sprejel svojo oviranost, mu je življenje vrnilo neprecenljive darove – družino, smisel in neomajno voljo.

S Simono sta se poročila in zgradila pritlično hišo, v kateri Marko dostopa do vseh prostorov brez težav. Imajo tudi vrt, na katerem pogosto poprime za žar in je pravi mojster v pripravi različnih žar specialitetah. Rad povabi širšo družino in prijatelje. Po izobrazbi je diplomirani inženir strojništva in je zaposlen za polovični delovni čas v podjetju na področju farmacije, kjer je odgovoren za pripravo projektne dokumentacije. Na delo in po različnih aktivnostih se vozi v prilagojenem avtomobilu. Če ga boste srečali pred trgovino, vrtcem ali kjerkoli na vaših skupnih poteh, boste izjemno presenečeni, kako

spretno se presede iz invalidskega vozička v avto in kako hitro pospravi svoje pomožno prevozno sredstvo. Pravi, da sploh ni težko, saj voziček, ki je izdelan iz titana, tehta komaj 4,5 kg – skoraj toliko kot večji nahrbtnik. V prostem času najraje športno aktivira svoje telo in duha. Sprva je igral košarko na invalidskem vozičku, kasneje pa ga je povsem prevzelo kolesarjenje. Danes ga pogosto srečamo na ročnem kolesu, s katerim premaguje doline in se pogumno podaja v hribe, ki jih doseže s pomočjo hibridnega pogona. Ima zelo pozitivne izkušnje z vsemi vozniki. Pravi, da so zelo strpni in razumevajoči. Njegova trenutno najdaljša razdalja je 106 km – vzpon na Veliko planino.

Življenje je Marku in Simoni pred malo več kot tremi leti in pol obogatila hčerka Evelin,

decembra pa se bo družina povečala. Živijo aktivno in polno življenje, tako kot mnoge druge mlade družine.

A čeprav veliko zmore sam, se še vedno srečuje z nekaterimi ovirami v okolju. Gradnja kanalizacije v ČS Sostro mu občasno onemogoča dostop do določenih poti, prav tako pa bi bilo dobrodošlo več prilagoditev za gibalno ovirane – na

primer klančina pri vstopu v Zadrudni dom, kjer je knjižnica. V vrtcu in šoli ni dvigala. Takšni primeri nas spominjajo, da med nami živijo ljudje, ki potrebujejo malo več razumevanja in prilagoditev, da bi lahko živeli enakovredno in brez ovir. Marko Zupančič je dokaz, da se v življenju res vse da – če imaš voljo, pogum in srce. Je srečen, zadovoljen mož, oče, sin, brat, zet in prijatelj. Vse vloge v življenju sprejema odprto in široko. Njegova zgodba nas spominja, da največje meje pogosto niso zunaj nas, ampak znotraj nas – in da jih lahko, z voljo in nasmehom, vedno premagamo.

Maruša Babnik

Foto: Marko Zupančič

Dobro je vedeti!

Zavarovanje pred vlomi in tatvinami

Tukajšnja PP Ljubljana Moste letno obravnava večje število vlomov v stanovanjske hiše, stanovanja, kleti in razne tatlvine iz hiše.

Treba je pojasniti, kakšna je razlika med navadno in vlomsko tatvino ter kaj se šteje kot rop.

Za vlom velja, da je storilec vlomil v zaprt in zaklenjen prostor ali pa ga je odklenil s ponarejenim ključem oziroma sredstvom, ki ni namenjeno rednemu odklepanju. Navadna tatvina je odtujitev stvari iz nezaklenjenega prostora in te zavarovanje ne krije. Če denimo spustite v svojo hišo osebo, ki vam ukrade torbico, ko niste pozorni, tovrstna škoda ne bi bila krita. Rop pa je odvzem stvari z uporabo sile ali grožnje

za življenje ali zdravje vas oziroma članov vašega gospodinjstva.

Preventivni ukrepi:

Ker nepridipravi v hišo pogosto pridejo skozi vhodna vrata, svetujemo, da kupite ojačana protivlomna vrata. Ta naj bodo opremljena s kakovostnimi ključavnicami, z zaščitnim okovjem in s ščitom proti lomljenju ključavnic.

Če živite v pritličju, na okenska stekla namestite varovalne folije. Vlomilcem boste delo otežili tudi z namestitvijo zapore proti odpiranju okenskih kril. Bivalne objekte opremite z alarmnim sistemom in/ali kamerami na balkonskih vratih, na vratih pomožnih prostorov ali na oknih objekta.

Po vlamu ali ropu

Ob vlamu, vlomski tatvini, ropu ali poskusu teh dejanj najprej pokličite policijo in navedite, katere stvari so bile uničene, odtujene ali poškodovane. Ničesar se ne dotikajte in ne pregledujte, kaj so vlomilci odnesli, saj lahko uničite za kriminaliste dragoceno dokazno gradivo. S kriminalisti popišite nastalo škodo.

Ob pojavu sumljivih oseb takoj pokličite številko 113.

Rok Podjed,

Policijska postaja Ljubljana Moste

Center za krepitev zdravja Moste - Polje

Spoštovani Sostrčani, kot vaša sokrajanka in dolgoletna strokovna sodelavka na področju promocije zdravja bi vam rada predstavila možnosti, ki jih v našem okolju morda ne poznate dovolj dobro. V okviru Centra za krepitev zdravja (CKZ) izvajamo številne brezplačne programe za odrasle, katerih namen je, da vam pomagajo ohranяти ali izboljšati zdravje ter vas podprejo pri uvajanju sprememb, ki vodijo v boljše počutje in kakovostnejše življenje.

CKZ deluje v sklopu Zdravstvenega doma, v njem pa sodeluje več disciplinarna ekipa diplomiranih medicinskih sester, fizioterapevtov, psihologov, dietetikov in kineziologov. S svojim znanjem vam želimo približati načine, kako lahko z majhnimi koraki izboljšate svoje zdravje – pa naj gre za prehrano, gibanje, obvladovanje stresa ali preprečevanje kroničnih bolezni. Nekateri programi zahtevajo napotitev referenčne medicinske sestre, veliko pa jih je odprtih za samostojno prijavo.

Programi za zdrav življenjski slog vključujejo osnovno delavnico **Zdravo živim**, kjer udeleženci spoznajo pomen uravnotežene prehrane, varne telesne dejavnosti, prepoznavanja znakov stresa, depresije in anksioznosti ter dejavnike tveganja, ki vplivajo na kronične bolezni. Posebej so organizirane tudi delavnice za razumevanje zvišanega krvnega tlaka, povišanih maščob v krvi in zvišanega krvnega sladkorja, kjer se udeleženci naučijo prepoznati tveganja, razumeti ciljne vrednosti in postopoma uvajati spremembe življenjskega sloga.

Na področju prehrane delavnica **Zdravo jem** združuje skupinska in individualna srečanja ter omogoča razvoj praktičnih veščin – od načrtovanja jedilnikov do izbire živil in priprave zdrave hrane. Udeleženci ob podpori strokovnjaka postopoma uvajajo spremembe, ki jih lahko dolgoročno ohranijo.

Za krepitev telesne dejavnosti izvajamo delavnici **Ali sem fit 1 in 2**, ki omogočata oceno telesne pripravljenosti ter priporočila za varno in učinkovito gibanje. Program **Gibam se** ponuja celostno obravnavo z vodeno vadbo, testiranjem in individualnim načrtom aktivnosti. Za osebe s funkcionalnimi omejitvami pa je na voljo individualna obravnava Koliko še zmorem.

Na področju duševnega zdravja organiziramo delavnico **Tehnike sproščanja**, kjer udeleženci spoznajo dihalne vaje, mišično sproščanje in vizualizacijo. Delavnica **Zdravi odnosi** krepi komunikacijo in razumevanje medosebnih odnosov. Na voljo so tudi delavnice Spoprijemanje s stresom, tesnobo in depresijo, ki nudijo strokovno razlago, podporo ter praktične pristope k obvladovanju težav.

Pomemben sklop predstavljajo tudi programi za opuščanje tveganih vedenj, kjer posamezniki dobijo podporo pri prenehanju kajenja ali zmanjševanju tvegane pitja alkohola. Programi potekajo skupinsko ali individualno in vključujejo strokovno vodenje skozi proces spremembe.

Za osebe s kroničnimi boleznimi izvajamo program Zdrava mera, namenjen dolgoročni obravnavi debelosti, ter delavnici za osebe s sladkorno boleznijo tipa 2, kjer udeleženci dobijo znanja za vsakodnevno obvladovanje bolezni in vzdrževanje zdravih navad.

V sodelovanju z lokalnim okoljem izvajamo tudi projekt Miskbol, namenjen obravnavi in preprečevanju mišično-skeletnih bolečin. Udeleženci spoznajo osnove ergonomije, spretnosti za varno gibanje, aktivne odmore ter tehnike sproščanja, ki pomagajo pri ohranjanju zdravega gibal in zmanjševanju napetosti.

Vabim vas, da izkoristite te možnosti – za svoje zdravje, dobro počutje in bolj kakovostno življenje.

*mag. Jožica Mesarič, prof. zdr. vzg.,
vodja Centra za krepitev zdravja Moste - Polje*

Vabilo na dogodek

OBISK DEDKA MRAZA ter praznična predstava za male in velike otroke!

Zavod Frnikola in Četrtna skupnost Sostro vas vljudno vabita na ogled zabavne gledališke predstave za otroke, ki bo v nedeljo, 28. decembra 2025, ob 16. uri v Zadržnem domu Zadvor.

Po predstavi bo otroke obiskal **dedek Mráz!**
VSTOP PROST!

Uravnotežena prehrana za zdrave zobe in dlesni

Eno jabolko na dan odžene zdravnika stran je rada ponavljala moja babica.

V tem pogovoru je zagotovo nekaj resnice – jabolka so zdrava, hrustljava in naravno čistijo zobe. A zares zdravi zobje in dlesni zahtevajo več kot le en sadež na dan. Ključ do lepega nasmeha in močnih zob je uravnotežena, raznolika prehrana, bogata z vitamini, minerali in vlakninami.

Sadje in zelenjava – naravni čistilci zob

Sveže sadje in zelenjava vsebujeta obilico vitaminov in vlaknin, obenem pa spodbujata žvečenje, kar deluje kot naravna masaža za dlesni in pripomore k samočiščenju zob. Žvečenje spodbuja nastanek sline, ki nevtralizira kisline v ustih in preprečuje razvoj kariesa. Poleg tega naravni vitamini in minerali krepijo imunski sistem ter nas ščitijo pred prehladi in gripo – še posebej v hladnejšem delu leta.

Ogljikovi hidrati – previdno s sladkorji

Živilom iz bele moke in sladkarijam se je priporočljivo izogibati. Vsebujejo veliko ogljikovih hidratov, ki v ustih hitro razpadejo na sladkorje – glavno hrano za bakterije, ki povzročajo karies. Če že posežete po

sladkem, ga zaužijte ob glavnih obrokih, ne pa večkrat čez dan. Tako zmanjšate čas stika sladkorja z zobno sklenino. Zmanjšan vnos sladkorja dokazano zmanjšuje količino kariogenih bakterij in nastanek kariesa. Pametnejša izbira so polnozrnatih izdelki, ki imajo več vlaknin in nižji glikemični indeks.

Pravilni prehranski ritem

Za zdrave zobe in dlesni priporočamo pet uravnoteženih obrokov na dan, med katerimi naj bo vsaj dve uri premora. Tako ima slina dovolj časa, da ponovno uravnovesi pH v ustih in pomaga pri remineralizaciji sklenine. Po obroku je priporočljivo popiti kozarec vode, včasih pa tudi žvečiti žvečilni gumi

s ksilitolom, ki spodbuja izločanje sline in preprečuje zakisanost v ustih.

Ustna higiena – pika na i zdravi prehrani

Zdrava prehrana je temelj, toda ustna higiena je nepogrešljiv del vsakodnevne rutine. Zobe ščetkajte vsaj dvakrat dnevno, zjutraj in zvečer, pred spanjem pa temeljito očistite tudi medzobne prostore z nitko ali medzobno ščetko.

Če ste uživali kislo sadje ali gazirane pijače, počakajte vsaj 30 minut pred ščetkanjem – v tem času se pH v ustih uravna in prepreči mehanske poškodbe sklenine.

Zdravi zobje in dlesni so naložba za življenje. S pravilno prehrano, redno higieno in preventivnimi obiski zobozdravnika boste poskrbeli, da vaš nasmeh ostane lep, zdrav in samozavesten.

Za nasvet o prehrani in negi zob se obrnite na kliniko DMD – kjer vaš nasmeh dobi svoj pravi sijaj.

*Urban Zupanc,
dr. dent. med.*

Skupaj gradimo bolj sočutno in povezano skupnost

Rdeči križ Ljubljana deluje z jasnim poslanstvom: preprečevati in lajšati človeško trpljenje, varovati življenja in zdravje ter ohraniti dostojanstvo vsakega posameznika, ne glede na njegov izvor, vero ali prepričanje.

V središču našega dela so prostovoljstvo, strokovnost in spoštovanje temeljnih načel Mednarodnega gibanja Rdečega križa: humanost, nepristranskost, nevtralnost, neodvisnost, prostovoljnost, enotnost in univerzalnost. Ta načela usmerjajo vsako našo odločitev in aktivnost – od preventivnih programov do neposredne humanitarne pomoči. V Četrtni skupnosti Sostro delujeta dve Krajevni organizaciji Rdečega križa (KORK) – KORK Besnica Janče in KORK Dobrunje. S svojimi prostovoljci sta pomemben del lokalne skupnosti, ki s pomočjo ljudem v stiski in spodbudami k solidarnosti sooblikujeta bolj povezano in varno okolje za vse prebivalce. Vabimo nove prostovoljce, da se pridružijo in s svojim znanjem, energijo ter srčnostjo pomagajo soustvarjati bolj prijazno in sočutno skupnost.

Naše programe izvajamo sistematično in večplastno, da bi prispevali k varnejši in bolj

vključujoči skupnosti. Program Samo eno življenje imaš zagotavlja delavnice prve pomoči in ekipe prve pomoči v osnovnih in srednjih šolah, da bi mladim že zgodaj približali veščine za ustrezno odzivanje v nesrečah.

Klub 25 je mladinska pobuda mladi za mlade, katere namen je spodbujanje krivodajalstva med mladimi prostovoljci.

Klub 100 kapljic združuje dolgoletne krivodajalce, ki so kri darovali večkrat, in služi kot skupnostno mreženje. S projektoma Izmenjevalnica in Srečevalnica spodbujamo ponovno rabo in medsebojno solidarnost, hkrati pa neposredno lajšamo stiske posameznikov in družin.

Delujemo na ključnih področjih javnega zdravja in varnosti: prva pomoč, pripravljenost in odziv na nesreče, krivodajalstvo, promocija darovanja organov in tkiv ter razvoj mladinskega solidarnostnega delovanja. Naše aktivnosti povezujejo izobraževanje, praktične vaje in mobilizacijo prostovoljcev, kar povečuje odpornost skupnosti in zmanjšuje posledice kriznih razmer. Humanitarna dejavnost Rdečega križa Ljubljana obsega sprejem

in razdeljevanje donacij – hrane, rabljenih sezonskih oblačil in drugih nujnih dobrin ter neposredno izdajo pomoči ljudem v stiski. V naši informacijski pisarni zagotavljamo svetovanje, psihosocialno podporo in prvi sprejem ter osnovno oskrbo prosilcev za mednarodno zaščito in beguncev. Posebno pozornost namenjamo tudi osebam brez doma, saj jim omogočamo prho, osebno higieno, menjavo oblačil, suhe obroke in vsak petek topli obrok v našem Humanitarnem centru.

Rdeči križ Ljubljana je prostor, kjer se znanje prepleta s sočutjem. Vabimo vse k sodelovanju, da bi skupaj gradili bolj solidarno skupnost.

Rdeči križ Slovenije – Območno združenje Ljubljana

Tržaška cesta 132, 1000 Ljubljana
Tel.: 01 42 53 419, 040 871 589
e-pošta: info@rdedekrizljubljan.si
spletna stran: www.rdedekrizljubljan.si

SVET ČETRTE SKUPNOSTI SOSTRO VABI NA

BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT IN SREČANJE KRAJANOV

V ČETRTEK, 4. DECEMBRA 2025, OB 18.30
v dvorano Zadrúžnega doma Zadvor.

Nastopila bosta Papirniški pihalni orkester Vevče in
Glasbena šola Bučar.

Po koncertu se bomo ob domači hrani in pijači
zadržali ob prijetnem sosedskem pogovoru.

Prisrčno vabljeni!

Za najmlajše

Miklavž prihaja med nas

Vsako leto v našo četrtno skupnost pride na obisk **sveti Miklavž**. Tudi letos bo v petek, **5. decembra 2025**, ob 16.00 in 17.00 pridne otroke (od najmlajših do 3.

razreda OŠ) s svojimi pomočniki obiskal v Zadrúžnem domu. Za svoje otroke izpolnite spodaj pripravljeno prijavnico in jo do 2. decembra 2025 oddate v času

uradnih ur župniku ali po mašah (deset minut po maši), ob prijavi boste prejeli posebno ZNAMKO sv. Miklavža, ki bo vstopnica na miklavževanje. Letos bo namesto predstave potekalo druženje s svetim Miklavžem ob ustvarjalnih delavnicah, čaju in piškotih.

PRIJAVNICA – MIKLAVŽEVANJE

Ime in priimek otroka

Starost

Naslov

Elektronski naslov staršev

Mobitel

Podpis staršev

S potekom Miklavževanja boste obveščeni po elektronski pošti.
Za dodatne informacije: 031 281 888 (župnik Aleš)

Odbor miklavževanja 2025

